

carte knjiga buch libro
libre bok ʒoʒbo book
libro livre βιβλίο libro
книга kirja boek book
βιβλίο libër raamat libro
bók grāmata kitap

GreekLit.

book книга bók kirja
libro βιβλίο libro
carte knjiga βιβλίο libro
libre kitap ʒoʒbo book
bok livre libro boek buch
книга kirja bók libro book
libër βιβλίο książka bog
ἔξο knjiga کتاب raamat
grāmata čarte kniha
knygákönyv

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

ΕΛΙΒΙΠ ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

GreekLit.

Οι δράσεις του Προγράμματος GreekLit. εντάσσονται στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας "Ελλάδα 2.0" με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Next Generation EU.

Ελλάδα 2.0
ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Νίκος Μπακουνάκης

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Παναγιώτης Κάπος

ΜΕΛΗ

Νικόλαος Καραπιδάκης

Αργύρης Καστανιώτης

Όλγα Κλιαμάκη

Ιωάννης Κρανιάς

Γεώργιος Μουρούτης

Κωνσταντίνος Μπούρας

Χρύσα Νικολάου

Αθανασία Παπαθανασίου

Αντώνιος Σκιαθάς

Ιωάννα Τσιβάκου

Παναγιώτης Χίνης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος της Υπουργού Πολιτισμού	5
Εισαγωγή του Προέδρου ΕΛΙΒΙΠ	7
ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΗΜΑ Η ελληνική λογοτεχνία στη διεθνή σκηνή: μια απόπειρα χαρτογράφησης	9
ΝΤΕΪΒΙΝΤ ΚΟΝΟΛΙ Η τύχη της ελληνικής λογοτεχνίας σε αγγλική μετάφραση	13
ΚΑΡΕΝ Ρ. ΕΜΕΡΙΧ Η μετάφραση ως πολιτική πράξη	16
ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΧΩΜΕΝΙΔΗΣ Αναζητώντας τη Θαυμάσια συναστρία	19
GreekLit: Κατάλογος βιβλίων	24
GreekLit: Μεταφράστριες και μεταφραστές	72

ΕΚΔΟΣΗ **Ελληνικό Ίδρυμα Βιβλίου και Πολιτισμού**
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ **Δέσποινα Παπαγιαννοπούλου**
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ **Κωνσταντίνα Γεωργούλια**
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ **Ηλιάννα Σιάργκα**
ΠΑΡΑΓΩΓΗ **Fotolio A.E.**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Το πρόγραμμα GreekLit δημιουργήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού, το 2021, με σκοπό την επιδότηση των μεταφράσεων τίτλων, από κάθε κατηγορία, της ελληνικής βιβλιοπαραγωγής σε άλλες γλώσσες. Στόχος του είναι η χρηματοδότηση όχι μόνο της μετάφρασης ενός πλήρους έργου –μέχρι ποσοστού 75%– αλλά και δειγμάτων μεταφραστικών, ώστε οι φορείς και τα πρόσωπα που εμπλέκονται στη βιβλιοπαραγωγή να είναι σε θέση να προωθήσουν ευχερέστερα το έργο τους στις διεθνείς αγορές. Παράλληλα, το GreekLit ενισχύει δράσεις προώθησης των ελλήνων λογοτεχνών και δημιουργών στο εξωτερικό.

Σήμερα, μετά τη σύσταση του νέου –εποπτευόμενου από το Υπουργείο Πολιτισμού– οργανισμού για το βιβλίο, του Ελληνικού Ιδρύματος Βιβλίου και Πολιτισμού (ΕΛΙΒΙΠ), οι στόχοι του GreekLit έχουν υιοθετηθεί από το νέο θεσμικό κέλυφος στο οποίο εντάσσεται το μεταφραστικό πρόγραμμα. Ο νεοσύστατος, και ήδη δραστήριος, φορέας αναλαμβάνει την προβολή της ελληνικής παραγωγής βιβλίου και στο εξωτερικό, αλλά και την ενθάρρυνση και ενδυνάμωση της φιλιαναγνωσίας.

Ο ανά χείρας δίγλωσσος κατάλογος, που υφίσταται τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή, προσβάσιμη στον ιστότοπο του ΕΛΙΒΙΠ, περιλαμβάνει τα έργα που έχουν ήδη μεταφραστεί, μέσω του GreekLit, κατά την παρελθούσα τριετία. Ένα πρώτο, δηλαδή, δείγμα, που περιλαμβάνει 52 βιβλία μεταφρασμένα από 48 μεταφραστές σε 20 γλώσσες, από τη *lingua franca* των αγγλικών έως γλώσσες με μικρό μεν αριθμό ομιλούντων, σημαντική όμως λογοτεχνική παράδοση και σύγχρονη παραγωγή. Και με πολύ ικανοποιητική αντιπροσώπευση όλων των περιόδων, των τάσεων και των ρευμάτων της νεότερης ελληνικής γραμματείας, ώστε αυτή να συστηθεί στο διεθνές κοινό σε όλες της τις διαστάσεις και, κυρίως, στην οργανική της συνέχεια. Τεκμήριο πειστικό της επιτυχίας του προγράμματος και της δυναμικής που το χαρακτηρίζει αποτελεί ο αυξανόμενος αριθμός αιτήσεων για νέες μεταφράσεις. Για πρώτη φορά, ύστερα από χρόνια αδράνειας, η ελληνική λογοτεχνική παραγωγή διαθέτει ένα συνεκτικό εργαλείο για την προώθησή της σε παγκόσμια κλίμακα, και μάλιστα σε αγορές και γλωσσικά περιβάλλοντα που θεωρούνται δυσπρόσιτα και οριοθετημένα, όπως τα αγγλοσαξονικά. Το GreekLit ευθυγραμμίζεται με εμπεδωμένες και επιτυχημένες πρακτικές από το εξωτερικό, προσαρμόζοντάς τες στις ελληνικές απαιτήσεις. Όταν ακόμη και γλώσσες με τεράστια διάδοση, κραταιά επιρροή και τεράστια γραμματεία, όπως τα γαλλικά ή τα γερμανικά, απολαμβάνουν της κρατικής στήριξης –μέσω των επίσημων φορέων τους– για τη διάχυση της βιβλιοπαραγωγής τους, η ανάγκη της θεσμικής αρωγής είναι απολύτως επιβεβλημένη και πιο επιτακτική για τη δική μας λογοτεχνία, που διαθέτει μεν βαθύτατη ιστορία και λαμπρά νεότερα και σύγχρονα δείγματα, χρησιμοποιεί όμως ένα γλωσσικό όργανο με μικρό αριθμό ομιλούντων.

Το GreekLit επιδιώκει να διαδώσει την υφιστάμενη παραγωγή και παράλληλα να ενθαρρύνει την αύξησή της, υπηρετώντας την πρόσληψη του πολιτισμού —εν προκειμένω, του πολιτισμού της ανάγνωσης— όχι μόνο ως αγαθού αλλά και ως προϊόντος με δυνητικά τεράστιες προοπτικές, στηρίζοντας ουσιαστικά την εκδοτική βιομηχανία. Σε μια εποχή, μάλιστα, που η ταχύτατη πρόοδος της τεχνητής νοημοσύνης μεταβάλλει και το μεταφραστικό τοπίο, η στήριξη της μετάφρασης ελληνικών έργων επανακαθορίζει ταυτόχρονα και το ρόλο του ίδιου του μεταφραστή, κατά περίπτωση, δε, και του συγγραφέα.

Οι μεταφραστές αποτελούν τους κατ' εξοχήν πρεσβευτές της ελληνικής γλώσσας και της λογοτεχνίας μας σε ένα ολοένα και απαιτητικότερο διεθνές κοινό. Ευνόητα, η μετάφραση επιλεγμένων έργων συνιστά το κλειδί που ανοίγει την πύλη στον τεράστιο λογοτεχνικό μας πλούτο, και συνάμα το έναυσμα για τη γνωριμία με τους λοιπούς κλάδους του πολιτισμού μας, ιδιαίτερα με τη σύγχρονη δημιουργία. Για το ελληνικό έθνος, μάλιστα, που μετρά, μεν, ήδη δύο αιώνες νεότερου ελεύθερου βίου, η πρόσληψή του, όμως, στο εξωτερικό περνούσε επί μακρόν από τη βαθιά και βαριά κληρονομιά μας, το άνοιγμα της λογοτεχνίας του στον κόσμο έρχεται να καταδείξει την αυτοτέλεια και το αυτόφωτο του νεότερου πολιτισμού του. Στοιχίζοντας στη μακραίωνη παράδοση μια ρωμαλέα νεότερη και σύγχρονη πολιτιστική παραγωγή.

Το GreekLit υπηρετεί με τον πιο πρόσφορο τρόπο την εξωστρέφεια της ελληνικής βιβλιοπαραγωγής και διανοίγει νέες, εξαιρετικές, προοπτικές, όχι μόνον για τους ίδιους τους δημιουργούς αλλά και για όλους τους εμπλεκόμενους στο χώρο του βιβλίου. Η υπαγωγή του στο Ελληνικό Κέντρο Βιβλίου και Πολιτισμού, τον νέο φορέα του Υπουργείου Πολιτισμού που ανέλαβε να καλύψει ένα μεγάλο κενό στις πολιτικές του πολιτισμού, είναι βέβαιο ότι του επιφυλάσσει την εδραίωσή του, ώστε να συμβάλει ουσιαστικά στη διάδοση της ελληνικής λογοτεχνίας και του ελληνικού δοκιμίου.

Δρ ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ
Υπουργός Πολιτισμού

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Πώς συγκροτείται σήμερα η «παγκόσμια λογοτεχνία» (world literature, littérature mondiale); Ο όρος μοιάζει να μας έρχεται από παλιά, από εκείνη την περίφημη Weltliteratur του Γκαίτε (1827). Μόνο που σήμερα η «παγκόσμια λογοτεχνία» συγκροτείται με εντελώς διαφορετικούς κανόνες από αυτούς που ίσχυαν στον 19ο αιώνα, δηλαδή σε μian εποχή κι έναν αιώνα θριάμβου για το μεγάλο ευρωπαϊκό μυθιστόρημα και τους παγκόσμιους συγγραφείς του (Ουγκό, Μπαλζάκ, Φλωμπέρ, Σταντάλ, Ντίκενς, αδελφές Μπροντέ, Θάκερυ, Τζωρτζ Έλιοτ, Γκόγκολ, Ντοστογιέφσκι, Τολστόι και τόσοι άλλοι). Το πέρασμα από τη μια γλώσσα στην άλλη εξακολουθεί να γίνεται μέσω της μετάφρασης, που αποτελεί την αδιαμφισβήτητη ενοποιητική δύναμη στην επικράτεια της «παγκόσμιας λογοτεχνίας». Η μεγάλη διαφορά όμως είναι ότι πλέον η μετάφραση εξαρτάται απόλυτα από την (άνιση) κατανομή τόσο του οικονομικού όσο και του συμβολικού κεφαλαίου μεταξύ των γλωσσών.

Η κοινωνιολογία της μετάφρασης κατέδειξε ότι η κίνηση από γλώσσα σε γλώσσα δεν είναι πλέον οριζόντια, όπου κάθε γλώσσα έχει τη δική της δυναμική και επηρεάζει τις άλλες. Η κίνηση είναι κάθετη, από τις κυρίαρχες γλώσσες στις κυριαρχούμενες. Και κυρίαρχη γλώσσα είναι σήμερα τα αγγλικά.* Σε αυτήν την κάθετη κίνηση η παρέμβαση των μηχανισμών είναι καθοριστική, είτε πρόκειται για ενδιάμεσους οργανισμούς (κέντρα βιβλίου, κέντρα μετάφρασης, λογοτεχνικοί πράκτορες, εκδοτικοί οίκοι) είτε για διαμεσολαβητές (μέσα ενημέρωσης, μέσα κοινωνικής δικτύωσης κτλ.). Καθίσταται, επομένως, απόλυτα κρίσιμος ο ρόλος των οργανισμών που παρέχουν χρηματοδοτικά εργαλεία: η άνιση κατανομή του οικονομικού κεφαλαίου μεταξύ των γλωσσών εξισορροπείται, κατά κάποιον τρόπο, από τα χρηματοδοτικά εργαλεία που στηρίζουν τόσο τη μετάφραση όσο και τους ίδιους τους μεταφραστές. Στην επικράτεια της «παγκόσμιας λογοτεχνίας» η μετάφραση ενός έργου σε μian άλλη γλώσσα, στα αγγλικά ή σε κάποια από τις λεγόμενες «κεντρικές γλώσσες», δημιουργεί το συμβολικό κεφάλαιο μιας λογοτεχνίας. Αυτό το συμβολικό κεφάλαιο μετατρέπεται και σε οικονομικό, αν το μεταφρασμένο βιβλίο γνωρίσει εμπορική επιτυχία ή το βιβλίο και ο συγγραφέας του τιμηθούν με κάποιο διεθνές βραβείο, το Booker, για παράδειγμα. Επίσης, δεν είναι παράδοξο μια μετάφραση να «επανασυστήνει» έναν συγγραφέα στο αναγνωστικό κοινό του τόπου του.

Το Greeklit είναι το πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελλάδας και του Ελληνικού Ιδρύματος Βιβλίου και Πολιτισμού που παρέχει τα χρηματοδοτικά εργαλεία για τη μετάφραση βιβλίων από την ελληνική προς άλλες γλώσσες. Δημιουργήθηκε το 2021. Στο διάστημα 2022-2024 περισσότερα από πενήντα βιβλία —όχι μόνο

*Gisèle Sapiro (2024), *Qu'est-ce qu'un auteur mondial ? Le champ littéraire transnational (Τι είναι ένας παγκόσμιος συγγραφέας; Το διεθνικό λογοτεχνικό πεδίο)*, Παρίσι: Seuil (Hautes Etudes).

λογοτεχνικά— μεταφράστηκαν σε είκοσι γλώσσες και κυκλοφόρησαν σε ισάριθμες γλωσσικές αγορές. Η δίγλωσση έκδοση «GreekLit» αποτυπώνει αυτή τη δραστηριότητα και αποδεικνύει την αποτελεσματικότητα των χρηματοδοτικών εργαλείων στην κυρίαρχη πλέον κάθετη κίνηση από γλώσσα σε γλώσσα. Η έκδοση δείχνει όμως και κάτι άλλο: ότι το GreekLit δημιουργεί υπεραξία, πέρα από τον προφανή χρηματοδοτικό ρόλο του. Είναι η υπεραξία που προκύπτει από τον μεγάλο αριθμό των μεταφραστών. Αυτοί δημιουργούν, όπως φαίνεται στο σχετικό index, το κρίσιμο δίκτυο των διαμεσολαβητών για το πέρασμα της ελληνικής λογοτεχνίας και του ελληνικού βιβλίου σε άλλες γλώσσες.

Καθ. ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΥΝΑΚΗΣ
Πρόεδρος ΕΛΙΒΙΠ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΗΜΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΣΚΗΝΗ: ΜΙΑ ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

Αν ο ελληνικός πολιτισμός είναι αδιαμφισβήτητος ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους του δυτικού πολιτισμού και εξακολουθεί να προκαλεί το ενδιαφέρον, το θαυμασμό και την αγάπη ολόκληρου του πλανήτη, η σημερινή λογοτεχνική Ελλάδα, η ελληνική λογοτεχνία του 20ού και του 21ου αιώνα, παραμένει μια χώρα προς (επ)ανακάλυψη, ένα προς διερεύνηση έδαφος με πλούσια κοιτάσματα κάθε είδους: μυθιστόρημα, ποίηση, μικρή φόρμα και δοκίμιο, όπου οι πολύτιμοι και ημιπολύτιμοι λίθοι περιμένουν το φιλοπερίεργο μάτι να τους ξεχωρίσει από τη σκωρία και να τους αναδείξει, προσφέροντάς τους στους σημερινούς αναγνώστες του παγκοσμιοποιημένου χωριού μας.

Ο Όμηρος, ο Θρυλικός βάρδος της *Οδύσσειας* και της *Ιλιάδας*, οι πάντα επίκαιροι αρχαίοι Έλληνες τραγικοί, η ποιήτρια του έρωτα Σαπφώ, ο κοσμοπολίτης και ταυτόχρονα «ελληνικός» Κωνσταντίνος Καβάφης, ο μοντερνιστής Γιώργος Σεφέρης (βραβείο Νόμπελ 1963), ο ποιητής του φωτός και του Αιγαίου Οδυσσέας Ελύτης (βραβείο Νόμπελ 1979), ο ποιητής της ρωμιούσνης Γιάννης Ρίτσος (βραβείο Λένιν 1979), ο Καζαντζάκης με τον ήρωά του, τον μυθικό Ζορμπά, που ενσάρκωσε ανεπανάλιπτα ο Άντονι Κουίν, ο κοσμοκαλόγερος Παπαδιαμάντης, ο Σαμαράκης του Λάθους, ο Βασιλικός του Ζ συνιστούν τα ιερά τοτέμ της ελληνικής λογοτεχνίας που το έργο τους απαντά μεταφρασμένο στις περισσότερες γλώσσες. Ακολουθούν, με αντιπροσωπευτικά δείγματα του έργου τους, εκπρόσωποι της γενιάς του '30 και, στη συνέχεια, ο Τσίρκας, ο Ταχτσής, ο Κουμανταρέας, ο Μάτεσις, η Διδώ Σωτηρίου, ο Βαλτινός, η Λυμπεράκη, η Γαλανάκη, η Ζατέλη, η Δημουλά, η Άλκη Ζέη, ο Δοξιάδης, ο Μάρκαρης, η Καρυστιάνη, ο Χωμενίδης, ο Οικονόμου, ο Παπαμάρκου, ο Παλαβός, ο Δημητρίου κ.ά. Θα πρέπει να σημειωθεί η πρόσφατη βράβευση στη Γαλλία της μετάφρασης από τη Marie-Cécile Fauvin του *Ν' ακούω καλά τ' όνομά σου* του Δημητρίου (Prix de la traduction Inalco/No-Vf), η μεγάλη εκδοτική επιτυχία του Δοξιάδη τα τελευταία χρόνια στην Ισπανία για το έργο του *Ο Θείος Πέτρος και η εικασία του Γκόλντμπαχ*, με επανεκδόσεις τόσο στα ισπανικά όσο και στα καταλανικά, καθώς και η επιτυχής ισπανική πολιτογράφηση, μέσω της μετάφρασης, του αστυνόμου Χαρίτου του Μάρκαρη με επανειλημμένες επανεκδόσεις των τίτλων του.

Αν εξετάσουμε τη γενεαλογία των μεταφράσεων της νεοελληνικής λογοτεχνίας, πρώτος απαντά ο Nikolaj Ivanovič Gnedič (1784-1833), περίφημος μεταφραστής της *Ιλιάδας* αλλά και των δημοτικών ελληνικών τραγουδιών (1825) στα ρωσικά· ακολουθούν ο Émile Legrand (1841-1903) με τη *Συλλογή των ελληνικών δημοτικών τραγουδιών* (*Recueil de chansons populaires grecques*) που εκδίδεται στο Παρίσι το 1875· ο μαθητής του, ο σπουδαίος γλωσσολόγος και ελληνιστής Hubert Pernot

(1870-1946), διευθυντής του νεοσύστατου Institut d'Études Néo-helléniques de Paris· και ο Ολλανδός Dirk Christiaan Hesseling (1859-1941), συγγραφέας μιας από τις πρώτες ιστορίες της νεοελληνικής λογοτεχνίας (*Geschiedenis der nieuwgriekse letterkunde*, 1921, μεταφρασμένης στα γαλλικά από τη Nicolette Pernot το 1924). Συνιστούν έναν πρώτο πυρήνα μεταφραστών της νεοελληνικής λογοτεχνίας, με έμφαση στη δημώδη ελληνική ποίηση, στους οποίους θα πρέπει να προστεθούν για τις αντίστοιχες εκδόσεις τους και οι Ούγγροι Béla Erődi (1846-1936), Dezső Vértesy (1881-1917) και Ignác Kýnos (1860-1945).

Ένας δεύτερος κύκλος μεταφραστών ελληνικής λογοτεχνίας συγκροτείται γύρω από την ποίηση του Καβάφη: οι πρώτες μεταφράσεις φέρουν την υπογραφή του G.H. Blanken στα ολλανδικά (1934), του Filippo Maria Pontani στα ιταλικά (1937), του Helmut von den Steinen (1939) στα γερμανικά, της Marguerite Yourcenar στα γαλλικά (1940), του John Mavrogordato στα αγγλικά (1951) —έχει προηγηθεί το 1897 η μετάφραση στα αγγλικά από τον ίδιο τον αδελφό του ποιητή—, του Miguel Castillo Didier (1963), του Jorge de Sena (1969). Οι ίδιοι θα συνεχίσουν να εμπλουτίζουν το μεταφραστικό τους έργο, ενώ νέοι μεταφραστές του Καβάφη θα προστεθούν τα επόμενα χρόνια σε όλες τις γλώσσες πολλαπλασιάζοντας έτσι τους καβαφικούς καρπούς μέχρι και σήμερα, δημιουργώντας τον μακρύτερο κατάλογο μεταφράσεων *in progress* έλληνα συγγραφέα όλων των εποχών, με τις ισπανικές μεταφράσεις να διεκδικούν σε απόλυτους αριθμούς (άνω των 100 τίτλων) την πρώτη θέση. Μετά τον Καβάφη, ο Καζαντζάκης κρατεί επίσης τα σκήπτρα όχι μόνο των μεταφράσεων αλλά και των αναμεταφράσεων των έργων του, για αντίθετους όμως λόγους. Αν ο πρώτος οφείλει την επιτυχία του στην αδιάψευστη οικουμενικότητά του, ο δεύτερος την οφείλει στην υπερβάλλουσα εντοπιότητά του, όπως αποκρυσταλλώθηκε μέσα από την κινηματογραφική μεταφορά του *Ζορμπά*, και έκτοτε συνοδεύει —προς όφελος άραγε ή ζημία;— την εικόνα της ελληνικής λογοτεχνίας. Ακολουθεί σε απόσταση, από άποψη εμβέλειας και αριθμών, σε ικανή ωστόσο εκπροσώπηση, η γενιά του 1930: ο Εμπειρικός, ο Εγγονόπουλος, ο Γκάτσος, ο Καββαδίας, ο Βενέζης, ο Μυριβήλης, ο Τερζάκης, ο Πολίτης, ο Πρεβελάκης κ.ά., ενώ από τους παλαιότερους πρωταγωνιστούν ο Ροϊδης και ο Βικέλας.

Ξεχωριστή μνεία θα πρέπει να γίνει, αφενός, στον πανεπιστημιακό Κίμωνα Φράιερ (1911-1993), ο οποίος με το μεταφραστικό του έργο, όπου ανήκουν η *Οδύσσεια* του Καζαντζάκη, σημαντικές ανθολογίες ελληνικής ποίησης και αντιπροσωπευτικά έργα σπουδαίων ελλήνων ποιητών, συνέβαλε ιδιαίτερα στη διάδοση των ελληνικών γραμμάτων στο εξωτερικό και, αφετέρου, στον Robert Levesque (1909-1975), εισηγητή της γενιάς του '30, ανθολόγο και μεταφραστή του Σολωμού, του Σικελιανού, του Σεφέρη και του Ελύτη, πολύ πριν από την απονομή του βραβείου Νόμπελ στους δυο τελευταίους. Στην κατηγορία των παθιασμένων μεταφραστών που συνετέλεσαν τα μέγιστα στην προώθηση της ελληνικής λογοτεχνίας συμπεριλαμβάνονται αδιαμφισβήτητα ο Jacques Lacarrière (1925-2005), ο Dominique Grandmont, ο Michel Grodent, ο Marcel Durand, ο Gilles Ortlieb, ο Carles Riba (1893-1959), ο Joan Sales (1912-1983), ο Joan Ferraté (1924-2003), η Selma Ancira.

Σημαντικό ρόλο στη γνωριμία με την ελληνική λογοτεχνία έχουν διαδραματίσει τα τμήματα ή οι έδρες νεοελληνικών σπουδών – είδος προς εξαφάνιση δυστυχώς, καθώς ακολουθώντας τα σημεία των καιρών κλείνουν η μία μετά την άλλη, ακόμη και σε χώρες όπου οι νεοελληνικές σπουδές είχαν παράδοση, αφήνοντας δυσαναπλήρωτο κενό. Πολλοί νεοελληνιστές υπήρξαν και μεταφραστές, συνδυάζοντας το επιστημονικό τους έργο με εμπνευσμένες μεταφράσεις και μεταλαμπαδεύοντας, έτσι, διπλά την ελληνική λογοτεχνία στη γλώσσα τους. Αναφέρουμε ενδεικτικά τους André Mirabel, Samuel Baud-Bovy, Edmund Keeley, Peter Mackridge, Έβα Kopp, Kálmán Szabó, Mario Vitti, Bernard Bouvier, Henri Tonnet, Guy (Michel) Saunier, Jacques Bouchard, Σόνια Ιλίντσκαια, Anna Kovaleva, Stefan Gechev, Ηρακλή Μήλλα, και τους πάντα δραστήριους David Conolly, Karen Van Dyck, Lucile Arnoux-Farnoux, José Antonio Moreno Jurado, Eusebi Ayensa Prat, Zdravka Mihailova, Ksenia Klimova, Asli Çete, Damla Demirözü, Cristiano Luciani, Caterina Carpinato, Maurizio De Rosa. Ξεχωριστή μνεία θα πρέπει να γίνει στους νεοελληνιστές του πανεπιστημίου της Μάλαγας, τους Vicente Fernández González, María López Villalba και Ιωάννα Νικολαΐδου, οι οποίοι, μαζί με τον Leandro García Ramírez, μας έδωσαν τις εξαιρετικά σχολιασμένες και μεταφρασμένες *Ακυβέρνητες πολιτείες (Ciudades a la deriva, Cátedra, Letras Universales, 2011)* του Στρατή Τσίρκα, πρότυπο συλλογικής μετάφρασης, που τιμήθηκε με το κρατικό βραβείο απόδοσης έργου ελληνικής λογοτεχνίας σε ξένη γλώσσα.

Ιδιαίτερα σημαντικές για την εμφάνεια της ελληνικής λογοτεχνίας είναι οι πανεπιστημιακές εκδόσεις όπως η σειρά Birmingham Modern Greek Translations του πανεπιστημίου του Μπέρμιγχαμ, η σειρά Ελληνική Βιβλιοθήκη των εκδόσεων O.G.I. με νεοελληνιστές του Κρατικού Πανεπιστημίου Λομονόσωφ της Μόσχας, η σειρά Βιβλιοθήκη Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με νεοελληνιστές του Κρατικού Πανεπιστημίου της Αγίας Πετρούπολης, οι εκδόσεις Universitalia του Πανεπιστημίου της Ρώμης «Top Βεργκάτα», οι εκδόσεις Romiosini, που από το 2014 εντάχθηκαν στο Κέντρο Νέου Ελληνισμού (CeMoG) του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου.

Η νεοελληνική λογοτεχνία οφείλει τα μέγιστα στους διαμεσολαβητές της, τους ακάματους μεταφραστές της και τους τολμηρούς εκδότες που από τη μακρινή Φιλανδία, τη Σουηδία και τη Δανία έως τη σταθερά φιλόξενη Γαλλία –με το ευρύτερο και αντιπροσωπευτικότερο μέχρι σήμερα corpus μεταφράσεων–, αλλά και την Ισπανία, την Ιταλία, την Τουρκία και τη Ρουμανία, εξακολουθούν να συστήνουν παλαιότερους και σύγχρονους έλληνες συγγραφείς. Σημαντικό ρόλο στη διαμεσολάβηση της ελληνικής λογοτεχνίας διαδραματίζουν αυτοί οι ένθερμοι απόστολοι της νεοελληνικής λογοτεχνίας, οι οποίοι επωμίστηκαν και επωμίζονται το ρόλο όχι μόνο του μεταφραστή αλλά και του εκδότη: ο Nicola Crocetti στην Ιταλία με τις ομώνυμες εκδόσεις, ο Hero Hokwerda στην Ολλανδία με Ta Grammata, στη Γαλλία ο Michel Volkovitch με τις εκδόσεις Le miel des anges, και πιο πρόσφατα η Simone Taillefer με τις εκδόσεις Monemvassia και η Anne-Laure Brisac με τις εκδόσεις Signes et balises, ο Hans και η Niki Eideneier με τις εκδόσεις Romiosini στη Γερμανία, η Elena Lazar στη Ρουμανία με τις εκδόσεις Omonia, με δεκάδες τίτλους στο ενεργητικό τους.

Για λόγους ιστορικούς αναφέρουμε τις εκδόσεις της Librairie Desmos, η οποία έκλεισε 40 χρόνια ζωής, καθώς και δυο βραχύχρονες εκδοτικές απόπειρες μεταφρασμένης ελληνικής λογοτεχνίας: τη σειρά Confluences των Εκδόσεων Hatier-Librairie Kauffmann, και τις Εκδόσεις Institut Français d' Athènes/Actes Sud. Στην εκδοτική προσπάθεια διάδοσης της ελληνικής λογοτεχνίας σε ξένες γλώσσες διακρίνονται επίσης ελληνικοί οίκοι όπως ο Κέδρος, παλαιότερα, ο Καστανιώτης, και με την πλέον συστηματική παρουσία σήμερα η Αιώρα, για την οποία η μετάφραση της ελληνικής λογοτεχνίας σε ξένες γλώσσες αποτελεί σημαντικό τομέα του εκδοτικού της προγράμματος.

Από μια πρώτη περιδιάβαση των μεταφρασμένων ελληνικών τίτλων στη διάρκεια του 20ού και των πρώτων δεκαετιών του 21ου αιώνα, θα μπορούσαμε να συμπεράνουμε τα ακόλουθα:

- Οι μεταφράσεις της ελληνικής λογοτεχνίας παρουσιάζουν έντονη γεωγραφική διασπορά με μάλλον σταθεροποιητικές τάσεις όσον αφορά τις γλώσσες υποδοχής της, ωστόσο η αντιπροσώπευση τόσο των παλαιότερων όσο και των σύγχρονων συγγραφέων είναι περισσότερο δειγματοληπτική παρά συστηματική.
- Οι επαφές και ανταλλαγές μεταξύ της ελληνικής και άλλων περιφερειακών γλωσσών και λογοτεχνιών θα μπορούσαν να ενισχυθούν περαιτέρω, ακυρώνοντας έτσι το γνωστό μοτίβο ισχύος που θέλει την περιφέρεια προσανατολισμένη διαρκώς προς το κέντρο, και κάνει τις γλώσσες αυτές να αγνοούν τις ομόλογές τους λογοτεχνίες.
- Οι, κατά κύριο λόγο, μικρής εμπορικής εμβέλειας εκδοτικοί οίκοι οι οποίοι εκδίδουν την ελληνική λογοτεχνία –συνχά με όρους οικοτεχνίας ή ερασιτεχνίας– στερούνται των απαραίτητων μέσων προβολής και συστηματικής παρουσίας στη σύγχρονη αγορά του βιβλίου.
- Η ιδιοσυστασία της ελληνικής λογοτεχνίας: Εγκλωβισμένη στις συμπληγάδες της αρχαίας αίγλης, αφενός, και της εξωτικής τουριστικής της εικόνας, αφετέρου, μην έχοντας καταφέρει να επικοινωνήσει τα σύγχρονα λογοτεχνικά της χαρακτηριστικά, αντιμετωπίζεται με τις επιφυλάξεις και/ή τις προκαταλήψεις που γεννά κάθε άγνωστη λογοτεχνία.

Ωστόσο, για τους σημερινούς εκδότες, η πληροφόρηση έχει πλέον διευκολυνθεί τα μέγιστα, οι δίαυλοι επικοινωνίας έχουν πολλαπλασιαστεί, ο μεγάλος αριθμός των ελληνικών λογοτεχνικών περιοδικών, εντύπων ή ηλεκτρονικών, επιτρέπει την άμεση παρακολούθηση της λογοτεχνικής παραγωγής, η αποτύπωση της εγχώριας υποδοχής του έργου –κριτικές, βραβεία, πωλήσεις κ.λπ.– είναι ευανάγνωστη και εύκολα προσβάσιμη. Και το σημαντικότερο, νέες γενιές ταλαντούχων μεταφραστών έχουν αρχίσει να παίρνουν τη σκυτάλη, οι οποίοι, εφοδιασμένοι με περισσότερες γνώσεις και εργαλεία, μπορούν να επιτελέσουν όχι μόνο το έργο της γλωσσικής μεταφοράς αλλά και της εισήγησης έργων και συγγραφέων, αναλαμβάνοντας πλήρως το ρόλο τους ως πολιτισμικοί διαμεσολαβητές.

Η Μαρία Παπαδήμα είναι καθηγήτρια στο ΕΚΠΑ και μεταφράστρια.

ΝΤΕΪΒΙΝΤ ΚΟΝΟΛΙ

Η ΤΥΧΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΕ ΑΓΓΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όπως παρατήρησε ο Οδυσσέας Ελύτης στην προσφώνησή του προς τη Σουηδική Ακαδημία όταν του απένειμαν το Βραβείο Νόμπελ για τη Λογοτεχνία, οι έλληνες συγγραφείς γράφουν σε μια γλώσσα που μιλιέται από έναν πληθυσμό λίγων εκατομμυρίων, όμως παραμένει ζωντανή και με ελάχιστες αλλαγές εδώ και δύομισι χιλιάδες χρόνια, γεγονός που αποδεικνύει το μεγάλο βάρος της παράδοσης αλλά και το μέγεθος της ευθύνης που επωμίζονται οι νεότεροι έλληνες συγγραφείς. Λόγω ακριβώς της ιστορικής συνέχειας της ελληνικής, μπορούν να αντλήσουν λέξεις και φράσεις από πολλές ιστορικές φάσεις της, ωστόσο το πλεονέκτημα αυτό γίνεται εμφανές μειονέκτημα όταν το έργο τους μεταφράζεται. Για παράδειγμα, η ελληνική λογοτεχνία που έχει γραφτεί σε διάφορα επίπεδα καθαρεύουσας, κυρίως η πεζογραφία του 19ου αιώνα, αποδεικνύεται ιδιαίτερα δύσκολη γι' αυτόν που τη μεταφράζει στ' αγγλικά, μια γλώσσα στην οποία δεν υπάρχει το αντίστοιχο ιδίωμα. Έτσι, λογοτέχνες όπως ο Παπαδιαμάντης, ο Βιζυηνός και ο Ροΐδης, που χαίρουν θαυμασμού τόσο για τη γοητεία της έκφρασής τους όσο και για το περιεχόμενο των έργων τους, χάνουν κάπως την ιδιαιτερότητά τους στην αγγλική μετάφραση, φαντάζουν κοινοί και άνευ ενδιαφέροντος. Το ίδιο ισχύει και για όσους νεότερους συγγραφείς αναμειγνύουν δημοτική και καθαρεύουσα δημιουργώντας ένα λογοτεχνικό ύφος που κυμαίνεται από το τυπικό και πομπώδες έως το ειρωνικό και φαιδρό: είναι σχεδόν αδύνατο για έναν μεταφραστή ν' αναπαράγει αυτό το μείγμα στ' αγγλικά.

Μεταφράσεις της νεότερης ελληνικής λογοτεχνίας αρχίζουν να εμφανίζονται συστηματικά αμέσως μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αναμφισβήτητα, η συμμετοχή της χώρας σε αυτόν γέννησε κάποιο ενδιαφέρον για τη σύγχρονη Ελλάδα και τη λογοτεχνία της, σε μια εποχή που οι γνώσεις του δυτικού κόσμου γι' αυτήν περιορίζονταν στο αρχαίο παρελθόν της. Η πρώτη ποιητική συλλογή του Σεφέρη στ' αγγλικά, μεταφρασμένη από τους Μπέρναρντ Σπένσερ, Λώρενς Ντάρρελ και Νάνο Βαλαωρίτη, εμφανίστηκε το 1948 και η πρώτη συλλογή ποιημάτων του Καβάφη, σε μετάφραση Τζων Μαυρογορδάτου, το 1951. Τα μυθιστορήματα του Καζαντζάκη άρχισαν να εμφανίζονται στα μέσα της δεκαετίας του '50 και το μνημειώδες ποιητικό του έργο, *Οδύσσεια*, μεταφρασμένο στ' αγγλικά από τον Κίμωνα Φράιερ, εκδόθηκε το 1958. Πολλές άλλες μεταφράσεις, κυρίως της νεότερης ποίησης, ακολούθησαν στις δεκαετίες του '60 και του '70.

Παρά τον μεταφραστικό πυρετό μετά τον Πόλεμο, η ελληνική λογοτεχνία, με τη φωτεινή εξαίρεση του Καβάφη, ελάχιστη ανταπόκριση βρήκε στο αγγλόφωνο κοινό. Το 1962, ο Κόλιν Γουίλσον παρατήρησε σε γραπτό του πως το όνομα του Καζαντζάκη παρέμενε σχετικά άγνωστο, μολονότι πέντε από τα πιο σημαντικά έργα του είχαν εκδοθεί μεταφρασμένα στην Αγγλία και την Αμερική. Απέδωσε το αξιοπερίεργο αυτό

φαινόμενο στο ότι ο Καζαντζάκης έγραφε στα ελληνικά και στο ότι το αναγνωστικό κοινό της εποχής θεωρούσε πως δεν υπάρχουν σημαντικοί έλληνες συγγραφείς για να τους ανακαλύψει. Ο Γουίλσον προσέθεσε, με κάποια δόση ειρωνείας, ότι αν ο Καζαντζάκης έγραφε στα ρωσικά και λεγότανε Καζαντζόφσκι τα έργα του θα έχαιραν παγκοσμίου εκτίμησης και φήμης, όπως αυτά του Σολόχοφ. Σήμερα, το όνομα του Καζαντζάκη έχει καθιερωθεί διεθνώς, πράγμα που εν μέρει οφείλεται στη μεταφορά των έργων του στον κινηματογράφο από σκηνοθέτες όπως ο Μιχάλης Κακογιάννης, ο Ζυλ Ντασσέν και ο Μάρτιν Σκορσέζε. Είναι αμφίβολο, όμως, αν ο μέσος άγγλος αναγνώστης θα μπορούσε να κατονομάσει άλλον έλληνα μυθιστοριογράφο. Αυτό δεν ισχύει, εντούτοις, για την ελληνική ποίηση, που πάντα έχαιρε διεθνούς αναγνώρισης, χάρη στο έργο ποιητών όπως ο Κωνσταντίνος Καβάφης, οι βραβευθέντες με Νόμπελ Γιώργος Σεφέρης και Οδυσσέας Ελύτης και ο βραβευμένος με το Βραβείο Λένιν, Γιάννης Ρίτσος. Έτσι, μολονότι η πεζογραφία απευθύνεται σε ευρύτερο αναγνωστικό κοινό και παρουσιάζει λιγότερες εν γένει δυσκολίες στη μετάφραση, υπάρχουν σήμερα ισάριθμες, αν όχι περισσότερες, μεταφράσεις ελληνικής ποίησης παρά πεζογραφίας. Ο Καβάφης, ο Σεφέρης, ο Ελύτης και ο Ρίτσος παραμένουν οι πλέον μεταφρασμένοι λογοτέχνες – εκτός, βέβαια, από τον Καζαντζάκη. Πολλοί άλλοι μείζονες έλληνες ποιητές και πεζογράφοι ελάχιστα προσέλκυσαν την προσοχή των μεταφραστών ή, όταν μεταφράστηκαν, γνώρισαν λιγοστή ή καθόλου επιτυχία.

Είναι δύσκολο να εξηγήσουμε αυτή την έλλειψη ανταπόκρισης. Οι σύγχρονοι έλληνες συγγραφείς λάμπουν διά της απουσίας τους από τις σελίδες των αξιολογών λογοτεχνικών περιοδικών και από τα ράφια των βιβλιοπωλείων, ενώ και η μεταφρασμένη ελληνική λογοτεχνία δεν έχει κατορθώσει ν' αγγίξει το ευρύτερο αγγλόφωνο αναγνωστικό κοινό. Ως συνθήως, θα ήταν εύκολο να ρίξουμε το φταίξιμο σε κακές μεταφράσεις ή στη θεματολογία ενός μεγάλου μέρους της μεταπολεμικής πεζογραφίας, η οποία προϋποθέτει λεπτομερείς γνώσεις της πρόσφατης ελληνικής ιστορίας και των πολιτικών εξελίξεων από μεριάς του αναγνώστη. Ο Καζαντζάκης, ο πιο μεταφρασμένος έλληνας μυθιστοριογράφος στο εξωτερικό, είναι μια μάλλον ειδική περίπτωση, αφού το κοινό του είναι περισσότερο διεθνές παρά στενά ελληνικό και ο ίδιος εκμεταλλεύτηκε φολκλορικές αντιλήψεις για την Ελλάδα δημιουργώντας χαρακτήρες σαν τον Ζορμπά, κάτι που οι περισσότεροι σύγχρονοι έλληνες συγγραφείς απορρίπτουν συνειδητά. Το σύγχρονο ελληνικό μυθιστόρημα καταγίνεται μάλλον με την προσωπική στάση ή τα βιώματα του συγγραφέα σε σχέση με συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα και την κοινωνικοπολιτική κατάσταση στην Ελλάδα μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ή αναπτύσσεται στο πλαίσιο της ελληνικής καθημερινότητας. Κάτι τέτοιο δυσκολεύει τον ξένο αναγνώστη να κατανοήσει το έργο και να εντοπίσει σημεία επαφής μαζί του.

Ένας σημαντικός λόγος που οι μεταφρασμένοι νεοέλληνες συγγραφείς δεν καταφέρνουν να κεντρίσουν το ενδιαφέρον της ξένης αγοράς είναι, χωρίς αμφιβολία, οι προσδοκίες που έχει ο μέσος αγγλόφωνος αναγνώστης από ένα ελληνικό λογοτεχνικό έργο. Προσδοκίες που σχετίζονται με το αρχαιοελληνικό παρελθόν και με

παγιωμένες αντιλήψεις της Δύσης (φολκλορικά στερεότυπα) για την Ελλάδα – εκεί, δηλαδή, όπου εστιάζουν και τα επιτυχημένα βιβλία ξένων συγγραφέων με φόντο την Ελλάδα. Αντίθετα, ποιητές όπως ο Σεφέρης και ο Καβάφης κατάφεραν, μέσα απ’ το οικείο πρίσμα της Αρχαίας Ελλάδας και της μυθολογίας, να περάσουν στο ξένο αναγνωστικό κοινό τις σκέψεις τους για τη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα και την προσωπική τους απάντηση στα υπαρξιακά ερωτήματα του σημερινού ανθρώπου.

Παράγοντες που στέκονται εμπόδιο ανάμεσα στον αγγλόφωνο αναγνώστη και στη μεταφρασμένη ελληνική λογοτεχνία είναι επίσης η διανομή και το μάρκετινγκ από την πλευρά των συχνά μικρών ξένων εκδοτικών οίκων που εκδίδουν ελληνικά έργα. Δεν είναι άνευ σημασίας το ότι τα έργα των πιο πετυχημένων ελλήνων συγγραφέων στο εξωτερικό εκδόθηκαν από σχετικά μεγάλους ξένους εκδοτικούς οίκους. Οι μικρότεροι ή όσοι εκδίδουν αποκλειστικά έργα της ελληνικής λογοτεχνίας αδυνατούν συνήθως να προωθήσουν τις μεταφράσεις. Κι εδώ, βέβαια, η βοήθεια και η στήριξη των ελληνικών αρμόδιων φορέων είναι απαραίτητη ώστε να διαμορφωθεί μια αποτελεσματική πολιτική για την προώθηση των ελληνικών βιβλίων στο εξωτερικό. Πολλά έχουν γίνει τα τελευταία τριάντα χρόνια ώστε να έχει η ελληνική λογοτεχνία τη θέση που της αξίζει στο διεθνές στίβο, αλλά μένουν πολλά να γίνουν.

Ο Ντέιβιντ Κόνολι είναι πρώην καθηγητής μεταφρασεολογίας στο ΑΠΘ και μεταφραστής.

ΚΑΡΕΝ Ρ. ΕΜΕΡΙΧ

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΩΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Γράφω αυτό το σημείωμα από το σπίτι μου στη Νέα Υόρκη, μια πόλη όπου ακούγονται πάνω από 700 γλώσσες, όπου οι μισοί σχεδόν κάτοικοι μιλάνε στο σπίτι τους άλλη γλώσσα από τα αγγλικά και όπου ένας στους τέσσερις απ' όσους συναντάμε στο δρόμο ή στο μετρό δεν γνωρίζει καν καλά αγγλικά. Πολλοί νιώθουμε περηφάνια για αυτήν τη γλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία. Η Νέα Υόρκη ήταν ανέκαθεν μια πολύγλωσση μητρόπολη, όπου οι διαγλωσσικές πρακτικές —στις οποίες περιλαμβάνεται και η μετάφραση— αποτελούσαν και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητας. Εγώ, όμως, μεγάλωσα στα προάστια αυτής της πόλης, σε ένα περιβάλλον αποκλειστικά αγγλόφωνο, και παρόλο που από παιδί με γοήτευε το διαφορετικό —άλλες γλώσσες, τόποι και πολιτισμοί— δεν είχα ουσιαστικά καμία ευκαιρία να μάθω δεύτερη γλώσσα μέχρι που γράφτηκα στο πανεπιστήμιο. Τότε, τα ελληνικά και η μετάφραση μού άνοιξαν έναν ολόκληρο κόσμο.

Αναφέρομαι εδώ σε ένα από τα παράδοξα της ζωής στις ΗΠΑ: Παρόλο που ένας στους πέντε κατοίκους μιλάει στο σπίτι του άλλη γλώσσα από τα αγγλικά, ελάχιστες ευκαιρίες έχει να τη διδαχθεί εκτός σπιτιού. Το αμερικανικό κράτος για 250 χρόνια από τη σύστασή του δεν είχε μια αναγνωρισμένη επίσημη γλώσσα — μέχρι αυτόν το μήνα, οπότε με προεδρικό διάταγμα τα αγγλικά καθίστανται επίσημη γλώσσα των ΗΠΑ, μια πολιτική απόφαση που περιθωριοποιεί και στιγματίζει περαιτέρω τόσο τους αυτόχθονες μη αγγλόφωνους πληθυσμούς όσο και τις κοινότητες των νεοαφιχθέντων μεταναστών. Ο κρατικός μηχανισμός δεν διαθέτει (ούτε διέθετε ποτέ) τις δομές ώστε να εξασφαλίσει στους μη αγγλόφωνους κατοίκους την πρόσβαση στην κυρίαρχη αγγλική — συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών μετάφρασης.

Κι ενώ όλα τα παραπάνω φαίνονται ίσως άσχετα με την πρακτική μου ως μεταφράστριας λογοτεχνίας από τα ελληνικά στα αγγλικά, ωστόσο είναι ζωτικής σημασίας. Θεωρώ τη μετάφραση (και τη λογοτεχνική) βαθύτατα πολιτική πράξη. Κι αν έχει έως τώρα συνεισφέρει σε πρακτικές καταπίεσης (όπως εξηγώ πιο κάτω), μπορεί ωστόσο να γίνει πράξη αντίστασης ενάντια στην καταπίεση. Για πολλούς, η πράξη της μετάφρασης προς τα αγγλικά συνιστά μέρος ευρύτερων ιστορικών πρακτικών αποικιοκρατικού ή νεο-αποικιοκρατικού τύπου. Αρκετοί κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου της «οικειοποίησης» και της απαλοιφής κάθε διαφοράς — ή, αντίθετα, της «εξωτικοποίησης», της ετεροποίησης και της εμπορευματοποίησης της διαφοράς για τους αμερικανούς αναγνώστες. Ενώ αναγνωρίζω αυτούς τους κινδύνους ως υπαρκτούς, εξακολουθώ να θεωρώ τη μετάφραση ως ένα από τα πιο αποτελεσματικά εργαλεία μας προς την κατεύθυνση της γλωσσικής δικαιοσύνης και ενάντια στις εθνοκεντρικές, μονογλωσσικές αντιλήψεις του ανήκειν. Η μετάφραση, στην πιο ενσυνείδητη μορφή της, δίνει την ευκαιρία για πράξεις αλληλεγγύης σε επίπεδο διαγλωσσικό και διακρατικό, και ως τέτοια είναι απόλυτα απαραίτητη τη δεδομένη ιστορική στιγμή.

Σκέφτομαι δύο έργα που μετέφρασα και εκδόθηκαν μέσα στο 2024: το μυθιστόρημα *Δενδρίτες* της Κάλλιας Παπαδάκη (2015) –με την υποστήριξη του GreekLit–, και το κλασικό έργο της Άλκης Ζέη *Το καπλάνι της βιτρίνας* (1963). Το μυθιστόρημα της Παπαδάκη διαδραματίζεται στο Κάμντεν, Νιου Τζέρσεϊ, σε γειτονιές με κοινότητες Ιταλών, Ιρλανδών, Ελλήνων και Αφροαμερικανών. Περιγράφει τρεις γενιές μεταναστών της εργατικής τάξης, από τη δεκαετία του 1920 έως του 1980, δίνοντας ανάγλυφα την παρακμή μιας πόλης που από ζωντανό κύτταρο διακοινοτικών αλληλεπιδράσεων –και συγκρούσεων, φυσικά– καταλήγει σε πεδίο ερήμωσης, ένα άδειο κέλυφος που σε μικροκλίμακα απηχεί τις ευρύτερες κοινωνικο-οικονομικές αλλαγές της Αμερικής. Στους *Δενδρίτες* το βάρος δίνεται στις λεπτομέρειες της ζωής των ηρώων και στα κύματα της Ιστορίας που τη διαμορφώνουν, από το λουκέτο στη Ναυπηγική της Νέας Υόρκης, το 1968, έως τις διαδηλώσεις έξω από τις κλινικές αμβλώσεων, τις δεκαετίες του '70 και '80. Η απόφαση να μεταφραστεί αυτό το βιβλίο για το αμερικανικό αγγλόφωνο κοινό ίσως ξενίζει αρχικά. Όμως, είναι ένα λογοτέχνημα που επιστρέφει στο παρελθόν για να προβάλει ιστορίες μετανάστευσης και διαφορετικότητας που «θάβονται» στον δημόσιο διάλογο σήμερα. Και τις προβάλλει συναρπαστικά, από την οπτική μιας μη αμερικανίδας συγγραφέως, χωρίς να στρέφεται στις συνήθεις μεταφραστικές κατηγορίες «οικειοποίησης» και «ξενοποίησης».

Όσο για το *Καπλάνι της βιτρίνας*, ήθελα από καιρό να το μεταφράσω – ένωθα αυτή την επιθυμία όλο και πιο επιτακτική, κι ας αφορά ένα βιβλίο εξήντα χρόνων. Το *Καπλάνι* μεταφράστηκε στα αγγλικά για πρώτη φορά από τον Έντουαρντ Φέντον το 1968, αλλά η μετάφρασή του είναι από χρόνια εξαντλημένη. Παρακολουθώντας το κλίμα στη δημόσια σφαίρα της χώρας μου να αποκτά φασιστικές αποχρώσεις, ένιωσα ότι έπρεπε να μεταφράσω αυτό το μυθιστόρημα και να το καταστήσω διαθέσιμο στο νεαρό αγγλόφωνο αναγνωστικό κοινό. Το μυθιστόρημα εστιάζει στην άνοδο του φασισμού στην Ευρώπη, και ειδικότερα στην Ελλάδα και στη δικτατορία του Μεταξά το 1936, μεταφέροντας απόηχους του παρελθόντος στο εντελώς διαφορετικό κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο της σύγχρονης Αμερικής. Όπως έγραψε στους *New York Times* ο Adam Gornik σε κριτική της μετάφρασής μου: «Το “ηθικό δίδαγμα” του βιβλίου είναι προφανές, και έχει άμεση σχέση με μια δημοκρατία που τώρα δείχνει περισσότερο επαπειλούμενη από την ελληνική δημοκρατία το '36. Τέτοιας υφής καταστροφές δεν έρχονται όλες μαζί σαν παλιρροϊκό κύμα, αλλά ανεπαίσθητα σαν φουσκονεριά. Πλησιάζουν χαμηλά προς το μέρος μας μέσα στη θερινή αμερικανική Ουτε και συνειδητοποιούμε τι έχει συμβεί, μέχρι να συμβεί».

Η μετάφραση της ελληνικής ή άλλης λογοτεχνίας στις ΗΠΑ είναι συχνά άχαρο έργο, αφού οι εκδότες είναι επιφυλακτικοί και δεν θέλουν να ρισκάρουν για βιβλία που ίσως δεν πουλήσουν. Έτσι, αξιόλογα λογοτεχνικά έργα μένουν στα αζήτητα για χρόνια, πριν βρουν έναν εκδότη πρόθυμο να τα αναδείξει. Γι' αυτόν το λόγο, προγράμματα όπως το GreekLit είναι απαραίτητα προκειμένου να διευκολύνουν τα λογοτεχνικά έργα να κυκλοφορήσουν σε νέες αγορές και να κινήσουν το ενδιαφέρον νέων αναγνωστών, η ζωή των οποίων μπορεί να αλλάξει, λιγότερο ή περισσότερο, χάρη σε

αυτά τα βιβλία. Σε έναν κόσμο όπου οι υπέρμαχοι του απομονωτισμού κραυγάζουν όλο και πιο δυνατά και όπου το διαφορετικό δαιμονοποιείται όλο και πιο συχνά, η μεταφρασμένη λογοτεχνία είναι η ευκαιρία μας να διευρύνουμε τους ορίζοντες της φαντασίας μας, να οικοδομήσουμε μια αλληλεγγύη διαγλωσσική, και πέρα από τις σελίδες.

Η Κάρεν Έμεριχ είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια Συγκριτικής Λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο Πρίνστον και μεταφράστρια.

ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΧΩΜΕΝΙΔΗΣ

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΣΥΝΑΣΤΡΙΑ

Όταν, το 2021, το μυθιστόρημά μου *Νίκη* κέρδισε το Ευρωπαϊκό Βραβείο Βιβλίου είχα ευχρηθεί το εξής: «Μακάρι η Ελλάδα, διά της τέχνης, να ξανασυστηθεί στον κόσμο».

Αναφερόμουν σε όλες τις καλλιτεχνικές εκφάνσεις: τη μουσική, τον κινηματογράφο, τη λογοτεχνία... Πιστεύω απόλυτα ότι η πατρίδα μας διαμόρφωσε διαχρονικά την ταυτότητά της, το διεθνές της στίγμα, χάρη σε εμπνευσμένους ανθρώπους που τη ζωγράφιζαν και τη διηγούνταν. Δικούς μας και ξένους. Από τους ευρωπαίους περιηγητές, που από τα τέλη του 18ου αιώνα συνέγειραν το κίνημα του φιλελληνισμού, συνέδραμαν στην εθνική αφύπνιση, στην Επανάσταση του 1821, και θυσιάστηκαν, ακόμα, στο βωμό της –πιο εντυπωσιακή περίπτωση, ο Λόρδος Βύρων, που εκτός από σπουδαίος ποιητής ήταν και σούπερ σταρ, ένας Ντέιβιντ Μπούουι της εποχής του– έως τον Κ.Π. Καβάφη, τον Νίκο Καζαντζάκη, τους δύο νομπελίστες ποιητές, τον Μίκη Θεοδωράκη, τον Μάνο Χατζιδάκι, τον Μιχάλη Κακογιάννη, που κινηματογράφησε έξοχα τον *Ζορμπά*...

Η Ελλάδα έγινε πόλος έλξης όχι μονάχα διότι αποτελεί τη μήτρα του δυτικού πολιτισμού και το υπενθύμιζε διαρκώς με τα ωραία της ερείπια, τους αρχαίους ναούς και τα αγάλματα, αλλά και επειδή προέβαλλε αριστουργηματικά την ιδιοπροσωπία της.

Παραμονές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο Χένρυ Μίλλερ γοητεύτηκε από τον Γιώργο Κατσιμπαλη και έγραψε τον *Κολοσσό του Μαρουσιού*. Νωρίτερα, ο Στρατής Ελευθεριάδης, ανιχνευτής και εμπυχωτής ταλέντων σαν τον Πικάσο και τον Σαγκάλ, γνωστός διεθνώς ως Τεριάντ, μαγεύτηκε από τον λαϊκό ζωγράφο Θεόφιλο και οργάνωσε έκθεση με έργα του στο Λούβρο. Αρχές της δεκαετίας του 1960, ο Ζυλ Ντασσέν, παράφορα ερωτευμένος με τη Μελίνα Μερκούρη, σκηνοθέτησε το *Ποτέ την Κυριακή*, που ως *Ilyla Darling* έκανε λαμπρή καριέρα και στο Μπρόντγουεϊ. Η Ελλάδα είχε μπει για τα καλά στο χάρτη. Διέθετε μια απολύτως αναγνωρίσιμη και ελκυστικότερη ταυτότητα.

Βεβαίως, τότε, στα μάτια των Δυτικών η Ελλάδα φάνταζε τόπος εξωτικός, σχεδόν σαν την εδεμική Αρκαδία του Θεόκριτου και του Βιργίλιου. Όποιος υπομόνευε, όποιος ανέτρεπε εκείνη την εικόνα, και αριστουργήματα να δημιουργούσε δεν γνώριζε απήχηση εκτός συνόρων. Ακόμα κι αν ήταν ο Καρυωτάκης με την εξόχως απομυθοποιητική ποίησή του. Ή ο Αλεξάνδρου με το άδαιο του *Κιβώτιο*. Ή ο Ταχτσής με το *Τρίτο στεφάνι* του, που εκδόθηκε μεν από τον οίκο Penguin μα δεν πολυεργάτησε. Μόνο το Ζ, πρώτα του Βασίλη Βασιλικού κι έπειτα του Κώστα Γαβρά, συγκίνησε τους δημοκρατικούς πολίτες όπου γης, παρουσιάζοντας την Ελλάδα δέσμια του αυταρχισμού. Φιμωμένη, φυλακισμένη, αντιστεκόμενη. Η χούντα πυροδότησε την αντίσταση που έφερε την πατρίδα μας στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος. Με την αποκατάσταση της δημοκρατίας, περάσαμε από τα πρωτοσέλιδα στα ψιλά.

Να μην πολυλογούμε, κυρίως να μην εθελουφλούμε: Τις τελευταίες πολλές δεκαετίες, οι απόπειρες —όσο φιλότιμες, όσο φιλόδοξες κι αν ήταν— να επανακτήσει η Ελλάδα την ακτινοβολία της έπεσαν στο κενό. Το 2001 ήμασταν τιμώμενη χώρα στην Έκθεση Βιβλίου της Φραγκφούρτης. Διαδόθηκε η σύγχρονη λογοτεχνία μας; Ούτε κατά διάνοια... Το 2004 συγκεντρώσαμε όλα τα φώτα επάνω μας διοργανώνοντας τους Ολυμπιακούς. Μόλις τα φώτα έσβησαν, μας έμειναν τα χρέη και οι εγκαταστάσεις που πλημμελώς αξιοποιήσαμε για εγχώρια αποκλειστικά χρήση. Το 2010 το κράτος μας χρεοκόπησε, μπήκαμε σε βαθύτατη κρίση, οικονομική και κοινωνική, που διήρκεσε σχεδόν μια δεκαετία. Στο αποκορύφωμά της, κάποιοι ξένοι, με ασφαλή εξ αποστάσεως ρομαντισμό, ήλπιζαν να εξελιχθούμε σε μια μεταμοντέρνα Κούβα της Μεσογείου. Ευτυχώς, τη γλιτώσαμε.

«Εύχομαι η Ελλάδα να γίνει μια βαρετή χώρα» είπε σχετικά πρόσφατα, σε ένα συνέδριο, ο διαπρεπής δημοσιογράφος, διευθυντής της *Καθημερινής*, Αλέξης Παπαχελάς. Άραγε, μια βαρετή χώρα παράγει μοιραία και βαρετή τέχνη;

Δεν ισχύει καμιά τέτοια νομοτέλεια. Το ζητούμενο, γράφει ο Ελύτης στα *Ανοιχτά χαρτιά*, δεν είναι τόσο το συναρπαστικό τοπίο όσο το παρθένο μάτι. «[...] Να βλέπει κανείς τον κόσμο με παρθένο μάτι, να τον αντικρίζει σαν να 'ταν η πρώτη φορά. Αν αυτό δεν το καταφέρνει, δεν είναι ποιητής. [...]»

Υπάρχουν σήμερα έλληνες ποιητές, με την ευρύτερη σημασία της λέξης; Μπορεί να ευδοκιμήσει η προσπάθεια που έχει αναλάβει το Ελληνικό Ίδρυμα Βιβλίου και Πολιτισμού, μέσω του προγράμματος GreekLit, να διαδώσει την ελληνική λογοτεχνία του καιρού μας μεταφράζοντάς την;

Στο πρώτο ερώτημα θα απαντούσα αναφανδόν θετικά. Ανάμεσα σε όσους γράφουν σήμερα στα ελληνικά, αρκετοί διαθέτουν ξεχωριστή, ενδιαφέρουσα ματιά. Πλάθουν —βιβλίο με το βιβλίο— το προσωπικό τους λογοτεχνικό σύμπαν, βαθαίνουν το μοναδικό τους ίχνος. Παρακολουθώντας στενά την εκδοτική μας παραγωγή ξεχωρίζω κάθε χρόνο τουλάχιστον δύο έργα που θα μπορούσαν άνετα να σταθούν διεθνώς. Δεν τα χαρακτηρίζω αναφανδόν αριστουργήματα — τι είναι όμως ένα αριστούργημα; Και πόσα αριστουργήματα αναγνωρίζονται ως τέτοια άμα τη εμφανίσει τους; Και ποιος θα ισχυριζόταν μετά λόγου γνώσεως πως όλα τα βιβλία που κερδίζουν τα μεγάλα διεθνή βραβεία δικαιούνται αυτόν το χαρακτηρισμό;

Για να απαντήσεις στο δεύτερο ερώτημα, πρέπει να λάβεις υπ' όψιν σου τις επικρατούσες συνθήκες, οι οποίες εμφανίζονται, στις μέρες μας, ιδιαιτέρως αντίξοες. Εκείθεν του Ατλαντικού, αλλά και στο Ηνωμένο Βασίλειο και στις αγγλόφωνες χώρες γενικά, το ποσοστό των μεταφρασμένων βιβλίων που κυκλοφορούν στην αγορά (έξω, εννοώ, από στενούς πανεπιστημιακούς κύκλους) είναι απογοητευτικά χαμηλό. Στα ράφια των μεγάλων βιβλιοπωλείων —πόσο μάλλον των μικρών— βλέπεις ευάριθμα μυθιστορήματα ξενόγλωσσων συγγραφέων κι ακόμα λιγότερα ποιήματα γραμμένα σε άλλη γλώσσα. Ο αγγλόφωνος κόσμος περνιέται για λογοτεχνικά αυτάρκης. Βασικά, συνομιλεί με τον εαυτό του, πράγμα διόλου καλό για τον ίδιο.

Αλλά και στις μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες, η επιτυχία ενός βιβλίου μεταφρασμένου από μια «περιφερειακή» γλώσσα αποτελεί γεγονός ιδιαίτερας αξιοσημείωτο. Σχεδόν σπάνιο.

Έχουν αλλάξει, συν τοις άλλοις, οι τρόποι διάδοσης της πληροφορίας. Εάν κάποτε δημοσιευόταν σε μια μεγάλη ξένη εφημερίδα εκτενής θετική κριτική για ένα βιβλίο σου, η καταξίωσή σου ήταν δεδομένη. Όχι πλέον. Τον Ιούλιο του 2023, το ένθετο βιβλίου της *Le Monde* αφιέρωσε το πρωτοσέλιδό του στο μυθιστόρημά μου *Ο φοίνικας*. Πίστεψα ότι οι πωλήσεις του θα απογειώνονταν. Έκανα λάθος. «Εάν ένας ινφλουένσερ, ένας σταρ των σόσιαλ μίντια σε είχε προβάσει, η ωφέλειά σου θα ήταν ασύγκριτα μεγαλύτερη» μου είπε η γαλλίδα εκδότριά μου. «Πόσο δύσκολο όμως να βρεθείς στο ραντάρ του...»

Είχε δίκιο. Για να κινήσεις το ζωνρό ενδιαφέρον του ξένου κοινού πρέπει να υπάρξει μια εξαιρετικά ευνοϊκή συναστρία. Που ξεκινάει βεβαίως από το βιβλίο σου, προϋποθέτει ωστόσο τη συμβολή και άλλων παραγόντων, πολλοί από τους οποίους είναι εντελώς αστάθμητοι. Θυμίζω ότι ο Καβάφης ξανασυστήθηκε στους Αμερικάνους όταν ο τελευταίος σύντροφος της Τζάκι Μπουβιέ-Κέννεντυ-Ωνάση απήγγειλε την «Ιθάκη» στην κηδεία της. Αναρωτιέμαι ποια θα ήταν η πορεία του Καζαντζάκη διεθνώς, εάν δεν τον μετέφραζε ο καταπληκτικός Κίμων Φράιερ...

Θαύματα πάντοτε συμβαίνουν. Ο Πέτρος Μάρκαρης κατάφερε να κάνει τον αστυνόμο Χαρίτο του ήρωα αναγνωρίσιμο και αγαπητό σε μυριάδες αναγνώστες όπου γης. Όχι συνδέοντάς τον με το αρχαίο κλέος μας. Ούτε πατώντας πάνω σε δημοφιλή ελληνικά στερεότυπα, τουριστικά νησιά, συρτάκια και γαρδούμπες και ταραμοσαλάτες. Η επιτυχία τού ανήκει ολοκληρωτικά.

Ποιος θα είναι ο επόμενος; Άγνωστο. Άδηλο. Μία και μόνο προϋπόθεση υπάρχει για να κερδίσεις κάποτε. Να παίζεις, να ποντάρεις διαρκώς. Αργά ή γρήγορα, η μπίλια θα σου ξανακάτσει και θα σου φέρει απροσδόκητα κέρδη – μιλώντας για πολιτισμό δεν εννοούμε χρήματα.

Οι ελληνικοί φορείς οφείλουν να κάνουν ό,τι και οι ομόλογοί τους στις άλλες χώρες. Ό,τι και το Γαλλικό Ινστιτούτο, το Γκαίτε, το Θερβάντες και άλλα μικρότερα. Να στηρίζουν έμπρακτα μεταφράσεις και εκδόσεις, να οργανώνουν εκδηλώσεις, να επιδιώκουν δημοσιότητα, να μοχλεύουν παντοιοτρόπως το ενδιαφέρον. Να προβάλλουν όσο το δυνατόν περισσότερες και διαφορετικότερες μεταξύ τους φωνές. Να χτίζουν την εικόνα της σημερινής ελληνικής λογοτεχνίας μη φειδόμενοι κόπων και εξόδων.

Σε βάθος χρόνου, η προσπάθεια θα αποδώσει. Θα το γιορτάσουμε όλοι μαζί.

Ο Χρήστος Χωμενίδης είναι συγγραφέας.

Το υλικό για τον Κατάλογο αντλήθηκε από τη βιβλιογραφική βάση BIBLIONET, καθώς και από ιστότοπους εκδοτικών οίκων, συγγραφέων και λογοτεχνικών περιοδικών.

GreekLit.

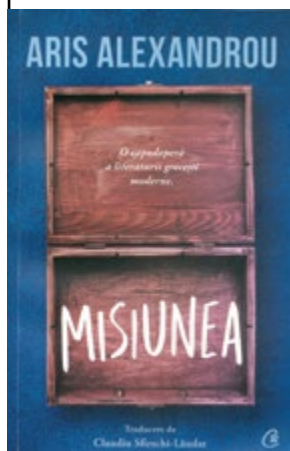
Connecting Greek books to the world

**WSPÓŁCZESNY DRAMAT
GRECKI. ANTOLOGIA**

μετ. Ewa T. Szyler
Wydawnictwo: Instytut
Teatralny im. Zbigniewa
Raszewskiego, 2023
σσ. 452
ISBN: 987-836-61-2491-2

**ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ
ΕΡΓΑ**
ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η πρώτη ανθολογία στην πολωνική γλώσσα νεοελληνικών θεατρικών έργων περιλαμβάνει: *Το γεύμα της Λείας Βιτάλη*, *Εγκαρδιότητα* του Άκη Δήμου, *Το τυφλό σημείο* του Γιάννη Μαυριτσάκη, *Φωτιά και νερό* της Χρύσας Σπηλιώτη, *Ο σκύλος που καπνίζει* του Χαράλαμπου Γιάννου, *Αλκηστis και όνειρα γλυκά* του Ανδρέα Στάικου και *Splinters* της Νίνας Ράπη. Η **Λεία Βιτάλη** είναι βραβευμένη θεατρική συγγραφέας, πεζογράφος, σεναριογράφος, ραδιοφωνική παραγωγός και δημιουργός στη διαφήμιση. Έργα της έχουν παρουσιαστεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και σε δική της σκηνοθεσία. Ο **Άκης Δήμου** έχει γράψει πάνω από είκοσι θεατρικά και έχει διασκευάσει για το θέατρο μυθιστορήματα ελληνικά και ξένα. Το θεατρικό του *Απόψε τρώμε στις Ιοκάστης* μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο το 2015. Τα θεατρικά του **Γιάννη Μαυριτσάκη** έχουν παρουσιαστεί στο Εθνικό Θέατρο, στο Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου, και στην Ευρώπη. Το 2013 έλαβε τα διατάγματα του Ιππότη του Τάγματος Γραμμάτων και Τεχνών από το ΥπΠο της Γαλλίας. Συμπεριλήφθηκε στην έκδοση *Contemporary European Playwrights* (Routledge, 2020). Η ηθοποιός **Χρύσα Σπηλιώτη** (1965-2018) έγινε γνωστή ως συγγραφέας με το θεατρικό *Ποιος ανακάλυψε την Αμερική;* (1997). Έγραψε τη συλλογή διηγημάτων *Χαμένο δίκιο* (2008). Ο **Χαράλαμπος Γιάννου** έχει γράψει θεατρικά που παρουσιάστηκαν στην Ελλάδα και την Κύπρο, έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και έχουν βραβευτεί. Το έργο του *Πείνα* (2014) πήρε το Κρατικό Βραβείο Συγγραφέας Θεατρικού Έργου και περιλήφθηκε σε ξενόγλωσσες ανθολογίες. Ο **Ανδρέας Στάικος** είναι θεατρικός συγγραφέας, σκηνοθέτης, πεζογράφος και μεταφραστής. Υπήρξε διευθυντής του Εργαστήριου Θεατρικής Μετάφρασης στο Κέντρο Λογοτεχνικής Μετάφρασης του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών, συνεργάτης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Λογοτεχνικής Μετάφρασης και δάσκαλος θεατρικής γραφής στο ΕΚΕΒΙ. Η **Νίνα Ράπη** είναι βραβευμένη συγγραφέας θεατρικών που έχουν εκδοθεί σε πολλές γλώσσες και έχουν παρασταθεί στην Ελλάδα και διεθνώς. Έχει γράψει διηγήματα και δοκίμια, και έχει διδάξει δημιουργική γραφή σε πανεπιστήμια.

ARIS ALEXANDROU
Misiunea

μετ. Claudiu Sfirsi-Lăudat
Curtea Veche, 2023
σσ. 368
ISBN: 978-606-44-1453-3

ΑΡΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Το κιβώτιο

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Μια ιστορία μυστηρίου που διαδραματίζεται στα τέλη του ελληνικού Εμφυλίου και εξελίσσεται σε περιπέτεια καφκικών προεκτάσεων. Σαράντα αντάρτες παίρνουν εντολή από το Γενικό Αρχηγείο να μεταφέρουν —διασχίζοντας εδάφη ελεγχόμενα από αντιπάλους— ένα σιδερένιο κιβώτιο, αγνώστου περιεχομένου, σε μια πόλη που έχει περάσει στα χέρια ομοϊδεατών τους. Οι μεταφορείς θα σκοτωθούν όλοι, πλην ενός. Αυτός ο μόνος επιζών παραδίδει εντέλει το κιβώτιο, που όμως αποδεικνύεται άδειο. Η αξιοπιστία του κομιστή αμφισβητείται από τους ιδεολογικούς του συντρόφους, που τον ρίχνουν στη φυλακή. Εκείνος, για να αποδείξει πως είναι αθώος, συντάσσει αλληπάλληλες αναφορές προς τον ανακριτή της υπόθεσης. Στο μοναδικό του μυθιστόρημα (Αθήνα 1966 — Παρίσι 1972), που αποτέλεσε σταθμό στην ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας, ο Άρης Αλεξάνδρου εκκινεί από ένα ατομικό δράμα για να καταδείξει τον συλλογικό αμοραλισμό, μια κοινωνία κυνική και ανελεύθερη. Τα ερωτήματα είναι διαρκή και ανησυχητικά: ο Αλεξάνδρου αρνείται την ευκολία της μίας μοναδικής απάντησης όσον αφορά την ανθρώπινη μοίρα.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Άρης Αλεξάνδρου (1922-1978) υπήρξε ποιητής, πεζογράφος και μεταφραστής. Γεννημένος στο Λένινγκραντ από έλληνα πατέρα και εσθονή μητέρα, εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα το 1928, αρχικά στη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια στην Αθήνα. Από το 1942 άρχισε να εργάζεται ως μεταφραστής. Στη διάρκεια της γερμανικής Κατοχής συμμετείχε στο αντιστασιακό κίνημα, προσχώρησε για σύντομο διάστημα στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, κρατήθηκε σε λιβυκό στρατόπεδο από τους Άγγλους (1945), εξορίστηκε στη Λήμνο, στη Μακρόνησο και στον Άη Στράτη (1948-1951), φυλακίστηκε ως ανυπότακτος στις φυλακές Αβέρωφ, Αίγινας και Γυάρου (1953-1958). Το 1967, στη δικτατορία, κατέφυγε στο Παρίσι για να αποφύγει τη σύλληψή του. Από το 1975 εργάστηκε και πάλι ως μεταφραστής για ελληνικούς εκδοτικούς οίκους. Εκτός από το *Κιβώτιο*, έγραψε ποιήματα, θεατρικά, σενάρια για ταινίες, δοκίμια και μελέτες που μεταφράστηκαν κυρίως στα γαλλικά, αγγλικά, γερμανικά και ιταλικά.

ROSINA ASSER-PARDO
548 días bajo un nombre falso: Un diario sefardí del Holocausto
 μετ. Álvaro García Marín
 Ediciones del oriente y del mediterráneo, 2023
 σσ. 184
 ISBN: 978-841-25-1218-2

ΡΟΖΙΝΑ ΑΣΣΕΡ-ΠΑΡΔΟ

548 ημέρες με άλλο όνομα.

Θεσσαλονίκη 1943/Μνήμες πολέμου

Αυτοβιογραφία

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

«Δημοσιεύοντας τούτο το κείμενο των δέκα μου χρόνων δεν προσβλέπω στο να με παρομοιάσουν με την Άννα Φρανκ. Ούτε αναζητώ λογοτεχνική καταξίωση. Στόχος μου είναι να μάθουν τα παιδιά μου ότι τα χρόνια 1940-45 με σημάδεψαν». Από τον Απρίλη του 1943 ως τον Οκτώβρη του 1944 η Θεσσαλονικιά Εβραία Ροζίνα Ασσέρ-Πάρδο παρέμεινε κρυμμένη στο δωμάτιο ενός διαμερίσματος στην οδό Τσιμισκή. Για να απασχοληθεί, ύστερα και από προτροπή του πατέρα της, άρχισε να κρατάει ημερολόγιο. Γραμμένο με τον τρόπο του παιδιού, αποτυπώνει μια καθημερινότητα γεμάτη φόβο («φοβόμασταν και να προφέρουμε το όνομά μας»), απελπισία, συχνά τρόμο, κάποτε και ελπίδα: τα καταναγκαστικά έργα, το κίτρινο αστέρι, η λεηλασία της πατρικής περιουσίας, το γκέτο, η δραπέτευση, η οικογένεια Καρακώτσου (Δίκαιοι των Εθνών) που έκρυψε τους Ασσέρ στο διαμέρισμά της και τους φρόντισε μέχρι την Απελευθέρωση. Στις σελίδες του βιβλίου —που το 2018 μεταφράστηκε και στα γερμανικά—, οι απλές περιγραφές της καθημερινότητας του δεκάχρονου κοριτσιού και της οικογένειάς του γίνονται ατομικές μαρτυρίες μιας συλλογικής φρίκης. Μέρος της μαρτυρίας αυτής αποτέλεσε υλικό για το πολυβραβευμένο ντοκιμαντέρ του Βασίλη Λουλέ *Φιλιά εις τα παιδιά*.

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Η Ροζίνα Ασσέρ-Πάρδο, από ευκατάστατη οικογένεια Εβραίων, γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη στις αρχές της δεκαετίας του 1930. Κατά τη γερμανική Κατοχή κλείστηκε μαζί με τις τρεις αδελφές της και τους γονείς τους σε γκέτο, από το οποίο και δραπέτευσαν το 1943. Κατέφυγαν στο σπίτι του γιατρού Καρακώτσου, όπου και παρέμειναν κρυμμένοι έως την Απελευθέρωση. Η Ροζίνα Ασσέρ-Πάρδο σπούδασε νομικά στην Αθήνα και στο Παρίσι. Πέθανε το 2020.

CHRISTOS ASTERIOU

Die Therapie der Erinnerungen

μετ. Doris Wille και

Sigrid Willer

Edition Romiosini, 2023

σσ. 260

ISBN: 978-394-61-4295-9

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΣΤΕΡΙΟΥ
Η θεραπεία των
αναμνήσεων

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ένας διάσημος Έλληνας συγγραφέας που ζει στη Νέα Υόρκη βιώνει πολύπλευρη προσωπική κρίση: καλείται να αντιμετωπίσει τον πανικό της μέσης ηλικίας, να αποδεχτεί ένα επώδυνο διαζύγιο και να βρει διέξοδο από το εντεινόμενο συγγραφικό μπλοκάρισμα, που τον βυθίζει προοδευτικά στην απόγνωση. Ο ξαφνικός θάνατος του πατέρα του κι ένα οικογενειακό μυστικό θα κλονίσουν πολλές βεβαιότητές του και θα γίνουν αφορμή για ένα συναρπαστικό ταξίδι αυτογνωσίας από τη Νέα Υόρκη στην Αθήνα και ξανά πίσω. Η *Θεραπεία των αναμνήσεων* είναι ένα μυθιστόρημα για την τζαζ, το χιούμορ, τη δύσκολη σχέση πατέρα και γιου, τη μετανάστευση, τα γηρατειά, τη λειτουργία της μνήμης και την ελευθερία επιλογής απέναντι σε οικογενειακούς, και κοινωνικούς καταναγκασμούς. Κυρίως, όμως, είναι ένα βιβλίο για την αναζήτηση της ταυτότητας και τα καλά κρυμμένα μυστικά του καθενός μας.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Χρήστος Αστερίου γεννήθηκε το 1971 στην Αθήνα. Σπούδασε γερμανική και ελληνική φιλολογία στην Αθήνα και στο Βύρτσμπουργκ. Υπεύθυνος του γερμανικού τμήματος του Ευρωπαϊκού Κέντρου Μετάφρασης Λογοτεχνίας (2001-2005), καθηγητής γερμανικών, συγγραφέας και μεταφραστής. Κείμενά του έχουν συμπεριληφθεί σε θεματικές ανθολογίες και έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, τα γερμανικά, τα ιταλικά και τα σερβικά. Έχει γράψει τα έργα: *Το γυμνό της σώμα και άλλες παράξενες ιστορίες* (2003), *Το ταξίδι του Ιάσονα Ρέμβη. Μια αληθινή ιστορία* (2006), *Ίσλα Μπόα* (2012, βραβείο περιοδικού ο αναγνώστης 2013), *Η Θεραπεία των αναμνήσεων* (2019), *Μικρές αυτοκρατορίες* (2021) κ.ά. Έχει μεταφράσει λογοτεχνικά και φιλοσοφικά βιβλία από τα γερμανικά (Κρίστα Βολφ, Χανς Γκέοργκ Γκάνταμερ κ.ά.).

ILIAS VENEZIS**Terra eolica**

μετ. Francesco Colafemmina

Edizioni Settecolori, 2023

σσ. 344

ISBN: 978-889-69-8677-6

ΗΛΙΑΣ ΒΕΝΕΖΗΣ**Αιολική γη**

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Το σημαντικότερο έργο του Βενέζη ανασυνθέτει την ευτυχισμένη ζωή των Ελλήνων στη Μικρασία πριν από την Καταστροφή. Στην πρωτοπρόσωπη αφήγηση του μικρού Πέτρου ξεδιπλώνεται η καθημερινότητα του συγγραφέα στο Αϊβαλί, όπου έζησε έως τα δέκα χρόνια του. Στα Κιμντένια, τον ορεινό όγκο της περιοχής, ξετυλίγονται ιστορίες με πρόσωπα πραγματικά και φανταστικά, τα παιδικά όνειρα μπλέκονται με τις αληθινές συνθήκες, ενώ τα στοιχεία της φύσης συνομιλούν μεταξύ τους: ένα σύμπαν άλλοτε αληθινό κι άλλοτε παραμυθένιο είναι ο κόσμος της *Αιολικής γης*, ένας κόσμος πληρότητας. Από αυτόν θα ξεριζωθεί βίαια ο συγγραφέας μαζί με την οικογένειά του με το ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Το έργο έχει μεταφραστεί στα γερμανικά, γαλλικά, αγγλικά, ισπανικά, εσθονικά και ρωσικά.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Ηλίας Βενέζης (1904-1973) γεννήθηκε στο Αϊβαλί της Μικράς Ασίας. Όταν ξέσπασε ο πόλεμος κατέφυγε μαζί με μέλη της οικογένειάς του στη Μυτιλήνη, επέστρεψε στη γενέτειρά του το 1919, ενώ το 1922 αιχμαλωτίστηκε από τους Τούρκους και υπηρέτησε στα τάγματα εργασίας στο εσωτερικό της Μικρασίας για 14 μήνες. Αφέθηκε ελεύθερος το 1923 και επέστρεψε στη Μυτιλήνη. Αργότερα πήγε στην Αθήνα όπου εργάστηκε σε τράπεζα ως το 1957. Πέθανε στην Αθήνα μετά από πολύχρονη και επώδυνη ασθένεια. Ως μέλος της Ακαδημίας Αθηνών ανέπτυξε έντονη δράση στην πολιτιστική ζωή του τόπου. Ως συγγραφέας υπήρξε πολυγραφότατος, με διηγήματα και μυθιστορήματα εμπνευσμένα από τη ζωή στη Μικρασία και την εμπειρία του στα τάγματα της Ανατολής: *Το νούμερο 31328*, *Γαλήνη*, *Αιολική γη*, *Έξοδος*, *Ωκεανός κ.ά.*, καθώς και ιστορικές μελέτες, οδοιπορικά και το θεατρικό *Μπλοκ C*, που πρωτοπαράσταθηκε το 1945 στην Αθήνα. Έργα του μεταφράστηκαν σε πολλές γλώσσες. Τιμήθηκε με το Α΄ Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας και τον Έπαινο της Ακαδημίας Αθηνών.

RHEA GALANAKI

An almost sky blue hand

μετ. Rami Saari

Carmel Publishing, 2022

σσ. 122

ISBN: 978-965-78-0558-9

ΡΕΑ ΓΑΛΑΝΑΚΗ

Ένα σχεδόν γαλάζιο χέρι

Διηγήματα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Οκτώ ιστορίες, μικρές ή μεγάλες, που μας ταξιδεύουν από τον περιορισμένο χρόνο της καθημερινής ζωής στον απέραντο χρόνο των μύθων. Οκτώ σκληρές και τρυφερές ιστορίες για πρόσωπα που ερωτεύτηκαν, που μεταμορφώθηκαν, που τιμωρήθηκαν, που διασκέδασαν, που περιπλανιούνται πρόσφυγες, ή που συνεχίζουν το παραμύθι από το σημείο που το είχαν κάποτε αφήσει. Οκτώ ιστορίες πραγματικές, αφού ανοίγονται προς την ορατή όσο και προς την αθέατη πλευρά μας. Κάποιες ανάμεσά τους ειρωνεύονται ή οργίζονται. Οκτώ ιστορίες, τέλος, για να τιμηθούν τα όνειρα εκείνων που επιμένουν να ονειρεύονται.

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Η Ρέα Γαλανάκη γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης το 1947. Σπούδασε Ιστορία και Αρχαιολογία στην Αθήνα. Έχει εκδώσει μυθιστορήματα, διηγήματα, ποιήματα και δοκίμια. Ανήκει στα ιδρυτικά μέλη της Εταιρείας Συγγραφέων. Έχει τιμηθεί, εκτός άλλων, δύο φορές με Κρατικό Βραβείο (1999 και 2005), με το Βραβείο Πεζογραφίας Κώστα και Ελένης Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών (2003), το Βραβείο «Νίκος Καζαντζάκης» του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης (1987) και το Βραβείο Αναγνωστών του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου (2006). Το μυθιστόρημά της *Η άκρα ταπείνωση* απέσπασε το Balkanika Literary Award 2019, ενώ στη γαλλική του έκδοση ήταν υποψήφιο για το Prix Méditerranée Étranger (2017). Το μυθιστόρημά της *Ο βίος του Ισμαήλ Φερίκ πασά* είναι το πρώτο ελληνικό μυθιστόρημα που εντάχθηκε στην UNESCO Collection of Representative Works (1994), ενώ το *Ελένη ή ο Κανένας* μπήκε στην τελική τριάδα υποψήφιων έργων για το Ευρωπαϊκό Βραβείο «Αριστείων» (1999). Έργα της έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά, ιταλικά, ολλανδικά, τσεχικά, βουλγαρικά, σουηδικά, λιθουανικά, τουρκικά, αραβικά, κινεζικά, εβραϊκά, αλβανικά, καταλανικά και ουκρανικά.

PHOEBE GIANNISI**Homérica**

μετ. Vicente Fernández

González και

Ioanna Nicolaidou

Vaso Roto, 2023

σσ. 128

ISBN: 978-841-96-9343-3

ΦΟΙΒΗ ΓΙΑΝΝΙΣΗ**Ομηρικά**

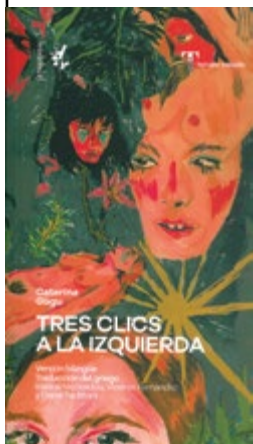
Ποίηση

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Αρχιτεκτόνισσα του ποιητικού λόγου η Φοίβη Γιαννίση προσφέρει μια προκλητικά φρέσκια ματιά στο ομηρικό έπος. Ξαναδιαβάζει την *Οδύσσεια* σε ενεστώτα χρόνο και διεισδύοντας στην ψίχα των μύθων της αναδεικνύει τη σύνδεσή τους με την καθημερινή ζωή. Οι συνδαιτυμόνες των συμποσίων αράζουν μπροστά στην τηλεόραση και οι Ολύμπιοι ξαπλώνουν σε διπλανή πετσέτα στην παραλία. Μέσα στα ποιήματα της Γιαννίση η μοίρα του Οδυσσέα μεταβάλλεται σε θηλυκή και γίνεται επίκαιρη, κτήμα όλων μας, καθώς είναι φανερό η κριτική της διάθεση απέναντι στη σύγχρονη πραγματικότητα. Η ποιητική γλώσσα θυμίζει το ρυθμό της ομηρικής *Οδύσσειας* αντανακλώντας ωστόσο την εμπειρία του σημερινού βίου στους τόπους του μύθου. Οι τίτλοι αποτίνουν φόρο τιμής σε ομηρικούς χαρακτήρες και έννοιες, γεφυρώνοντας τον αρχαίο κόσμο με το όραμα της ποιήτριας. Αληθινή κληρονόμος της ομηρικής μυθολογίας, με την έννοια ότι μετατοπίζεται σε σχέση με το κληροδότημα και το επανεφευρίσκει, μας δείχνει τρόπους για να προσπελάσουμε την ουσία των κλασικών μύθων.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΗΤΡΙΑ

Η Φοίβη Γιαννίση είναι ποιήτρια και αρχιτέκτων, καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Το έργο της είναι διαμεσικό και ερευνά την ποίηση στη σχέση της με το χώρο και το σώμα μέσα από τα πεδία της γραφής, της περφόρμανς, της αναπαράστασης και της οπτικοακουστικής εγκατάστασης. Έχει δημοσιεύσει οκτώ ποιητικά βιβλία, με τελευταία το *Θέτις και Αηδών* (2022), τη *Χίμαιρα* (2019 – μεταφρασμένη στα αγγλικά, Chimera New Directions, 2024) και τη *Ραψωδία* (2016 – μεταφρασμένη στα αγγλικά, Cicada, New Directions, 2023), ενώ η συλλογή της *Ομηρικά* (2009) έχει μεταφραστεί επίσης στα γερμανικά και τα αγγλικά. Την αγγλική έκδοση διάλεξε η Anne Carson ως ένα από τα καλύτερα βιβλία που διάβασε το 2017. Ατομικές ποιητικές εκθέσεις: οπτικοακουστικό ποίημα *Τέτιξ* (ΕΜΣΤ, 2012), εγκατάσταση *ΑΙ_ΓΑΙ_Ω: Τα Τραγούδια* (Μουσείο Αγγελική Χατζημιχάλη, σε συνεργασία με την Ίριδα Λυκουριώτη, 2015).

CATERINA GOGU
Tres clics a la izquierda
 Δίγλωσση έκδοση
 μετ. Ioanna Nicolaidou,
 Vicente Fernández
 González και
 Danai Tachtara
 Tercero incluido –
 Letraversal, 2023
 σσ. 96
 ISBN: 978-841-27-1372-5

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΩΓΟΥ

Τρία κλικ αριστερά

Ποίηση

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Καμιά φορά ανοίγει η πόρτα σιγά σιγά και μπαίνεις.
 Φοράς άσπρο κάτασπρο κουστούμι και λινά παπούτσια.
 Σκύβεις βάζεις στοργικά στη χούφτα μου
 72 φράγκα και φεύγεις.
 Έχω μείνει στη θέση που μ' άφησες
 για να με ξαναβρείς. Όμως πρέπει να 'χει περάσει
 πολλός καιρός
 γιατί τα νύχια μου μακρύνανε
 κι οι φίλοι με φοβούνται.
 Κάθε μέρα μαγειρεύω πατάτες
 έχω χάσει την φαντασία μου
 κι όταν ακούω «Κατερίνα» τρομάζω.
 Νομίζω πως πρέπει να καταδώσω κάποιον.
 Έχω φυλάξει κάτι αποκόμματα με κάποιον
 που λέγανε πως είσαι συ.
 Ξέρω πως λένε ψέματα οι εφημερίδες,
 γιατί γράψανε πως σου ρίξανε στα πόδια.
 Ξέρω πως ποτέ δε σημαδεύουνε στα πόδια.
 Στο μυαλό είναι ο Στόχος,
 το νου σου ε;

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΗΤΡΙΑ

Η Κατερίνα Γώγου, ηθοποιός και σεναριογράφος χάραξε σημαντική τροχιά και στη νεοελληνική ποίηση. Τα βιώματά της στην Αθήνα της Κατοχής και της Μεταπολίτευσης σημάδεψαν την κοσμοθεωρία και την καλλιτεχνική της παραγωγή. Πολιτικά ανήκε στον αντιεξουσιαστικό χώρο, πήρε θέση υπέρ του φεμινισμού και της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας της εποχής της. Η ποίησή της στηλιτεύει τη μικροαστική λογική και την καπιταλιστική πραγματικότητα, αποπνέει οργή και πόνο, καλεί σε εξέγερση. Έγραψε τα έργα: *Τρία κλικ αριστερά* (1978), *Ιδιώνυμο* (1980), *Το ξύλινο παλτό* (1982), *Απόντες* (1986), *Ο μήνας των παγωμένων σταφυλιών* (1988), *Νόστος* (1990), ενώ το 2002, μετά το θάνατό της, κυκλοφόρησε η συλλογή *Με λένε Οδύσσεια*. Το σύνολο του έργου της, μαζί με αδημοσίευτα ποιήματα, σημειώσεις και άλλα πεζά, συγκεντρώνονται στον τόμο *Τώρα να δούμε εσείς τι θα κάνετε* (2015). Ποιήματά της έχουν μελοποιηθεί από έλληνες τραγουδοποιούς.

DIMITRIS DIMITRIADIS
Oblivion - Five theatrical monologues

μετ. Andriy Savenko
Anetta Antonenko
Publishers, 2024
σσ. 64

ISBN: 978-617-55-3034-4

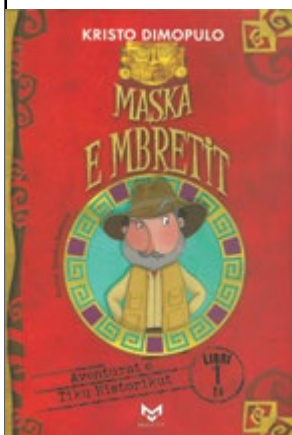
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
Λήθη – Πέντε θεατρικοί
μονόλογοι

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Πέντε. Φωνές, σώματα, στόματα. Μιλούν. Πέντε φορές αρχίζουν και πέντε φορές τελειώνουν, και κάθε φορά είναι η πρώτη, και κάθε φορά είναι η τελευταία. Αρχίζουν για να μιλήσουν, και τελειώνουν για να μην ξαναμιλήσουν. Στο ενδιάμεσο μιλούν σαν να τους έχει δοθεί για τελευταία φορά ο λόγος. Η κάθε λέξη λέγεται με τρόπο τελεσιδικό, σαν να δίνεται για να μην ξαναδοθεί στον ομιλούντα· σαν ο ομιλών να γνωρίζει, και γνωρίζει, ότι, με κάθε λέξη που προφέρει, τελειώνει βαθμηδόν η δυνατότητά του να μιλήσει· γι' αυτό και κάθε λέξη λέγεται ως τελειωτική. Κατάσταση τελικού γεγονότος η κάθε φορά, με την ταπεινή και βασιλεύουσα στάση που έχει κάθε τελικό γεγονός, όπου όλα κατατίθενται σαν να μην γινόταν να κατατεθούν παρά μόνον έτσι, σαν αυτός που μιλάει να μην είχε στη διάθεσή του παρά μόνον αυτόν τον τρόπο, τον οποίο χρησιμοποιεί ως έσχατη ευκαιρία. Πέντε φορές η φωνή, το σώμα, το στόμα, ξαναρχίζουν σαν να μην έχουν αρχίσει άλλη φορά, για να πουν κάτι που δεν έχουν ξαναπεί. Είναι η ίδια φωνή κάθε φορά; Είναι το ίδιο σώμα; Το ίδιο στόμα; [...]

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Δημήτρης Δημητριάδης σπούδασε θέατρο και κινηματογράφο στις Βρυξέλλες. Το πρώτο θεατρικό του έργο, *Η τιμή της ανταρσίας στην μαύρη αγορά* (1966), σκηνοθετήθηκε από τον Patrice Chéreau, το 1968, στο Théâtre d' Aubervilliers. Το 1978 εκδόθηκε το πρώτο του πεζογράφημα *Πεθαίνω σαν χώρα*, και το 1980 η ποιητική ενότητα *Κατάλογοι 1-4*. Ακολούθησαν πεζογραφήματα, ποιητικές ενότητες και θεατρικά έργα, πολλά από τα οποία ανέβηκαν σε σκηνές της Ελλάδας και του εξωτερικού. Το 2003 πήρε το Κρατικό Βραβείο Μυθιστορημάτων για το έργο *Η ανθρωπωδία. Μια ατελής χιλιετία – τόμοι 1 και 7*. Ασχολήθηκε συστηματικά με τη μετάφραση πεζογραφημάτων των Ζαν Ζενέ, Ζωρζ Μπατάιγ, Βίτολντ Γκομπρόβιτς, Μωρίς Μπλανσό, Ζεράρ ντε Νερβάλ, Ονορέ ντε Μπαλζάκ, Μπερνάρ-Μαρί Κολτές, και τη μετάφραση θεατρικών έργων Μολιέρου, Ευριπίδη, Ζενέ, Ζωρζ Κουρτελίν, Τεννεσσή Ουίλλιαμς και Σάιξπηρ.

KRISTO DIMOPULO
Maska e mbretit -
Aventurat e Tiku
Historikut 1

Εικονογράφηση: Sandra Elefteriu

μετ. Klodiana Biraku Metani
Muza Botime, 2022

σσ. 96

ISBN: 978-992-83-6112-7

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
Η μάσκα του βασιλιά:
Οι περιπέτειες του
Ήπιου Θερμοκήπιου 1

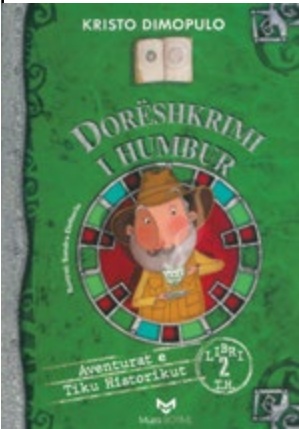
Εικονογράφηση: Σάντρα Ελευθερίου
Παιδική λογοτεχνία

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Όταν η Αντιγόνη Δελνηοτιά, διευθύντρια του Μουσείου Μυθικών Αρχαιοτήτων, παίρνει ένα μυστηριώδες γράμμα που κρύβει έναν γρίφο, καλεί αμέσως σε βοήθεια τον παλιό της φίλο, τον καθηγητή Ήπιο Θερμοκήπιο. Κι ενώ ο γρίφος που μιλά για τη χαμένη μάσκα ενός βασιλιά φαίνεται πως λύνεται, η υπόθεση γίνεται ακόμα πιο σκοτεινή. Ο καθηγητής, μαζί με τα αγαπημένα του εγγόνια, τον Ορέστη και την Αθνήα, μπλέκουν σε μια επικίνδυνη περιπέτεια που ξεκινά από την Ελλάδα και θα καταλήξει στην άλλη άκρη του κόσμου, στο Περού. Κανείς τους δεν υποψιάζεται πως ένας πανούργος Σκοτσέζος, ο Ντάνκαν ΜακΝτούγκαλ, ορκισμένος εχθρός της Δελνηοτιά, παρακολουθεί το κάθε τους βήμα και τους έχει στήσει μια ύπουλη παγίδα. Τη βραδιά της πανσελήνου του Δεκεμβρίου, όλοι συναντιούνται στα ερείπια της ιερής πόλης των Ίνκα, του Μάτσου Πίτσου, όπου τους περιμένει ο μάγος Κουνάκ.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Χρήστος Δημόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα. Τελείωσε δραματική σχολή, αλλά το επάγγελμα του ηθοποιού δεν το άσκησε ποτέ. Δούλεψε ως μεταφραστής, γραφίστας, κειμενογράφος, επικοινωνιολόγος, διαφημιστής, συντάκτης, σεναριογράφος, εκφωνητής, παραγωγός, τηλεπαραρυσιαστής, συγγραφέας. Τις περιόδους 1986-1990 και 2001-2013 παρουσίαζε στην ΕΡΤ την εκπομπή *Ουράνιο Τόξο*. Από το 2019, η εκπομπή συνεχίζεται με νέο τίτλο: *1.000 χρώματα του Χρήστου*, και είναι το μακροβιότερο πρόγραμμα για παιδιά στην ελληνική Τηλεόραση. Ο συγγραφέας έχει τιμηθεί το 2005 και το 2008 με το Βραβείο Καλύτερης Ελληνικής Παιδικής Εκπομπής στα τηλεοπτικά βραβεία ΠΡΟΣΩΠΑ (περιοδικό *TV ΕΘΝΟΣ*). Από το 2004 κυκλοφορούν τα έργα του παιδικής λογοτεχνίας, ενώ το 2022 τιμήθηκε με το Βραβείο «Πηνελόπη Δέλτα» από τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου (Ελληνικό Τμήμα IBBY).

KRISTO DIMOPULO
Dorëshkrimi i humbur -
Aventurat e Tiku
Historikut 2

Εικονογράφηση: Sandra Elefteriu

μετ. Klodiana Biraku Metani
Muza Botime, 2024

σσ. 131

ISBN: 978-992-83-6163-9

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
Το χαμένο χειρόγραφο:
Οι περιπέτειες του
Ήπιου Θερμοκήπιου 2

Εικονογράφηση: Σάντρα Ελευθερίου
παιδική λογοτεχνία

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο Ντάνκαν ΜακΝτούγκαλ, μετά το Μάτσου Πίτσου και το πάθημά του με τη μάσκα του βασιλιά, διψά για εκδίκηση. Με τη βοήθεια του παλιού του φίλου και Μεγάλου Καγκελάριου του Τάγματος των Ιπποτών του Αγίου Ιωάννη, Ούλριχ Φάμπερ φον Μπιερλάγκερ, κεντρίζει το ενδιαφέρον του Ήπιου Θερμοκήπιου για το περίφημο «χειρόγραφο Βόνιτς», που ανακαλύφθηκε πριν από εκατό χρόνια και που κανείς δεν μπόρεσε να αποκρυπτογραφήσει μέχρι σήμερα. Ο Μπιερλάγκερ εξηγεί στον Θερμοκήπιο πως υπάρχει ένα αντίγραφο το οποίο έχει χαθεί από καιρό και τον παρακαλεί να το βρει για λογαριασμό του τάγματος. Ο καθηγητής, μαζί με τα εγγονάκια του, την Αθηνά και τον Ορέστη, αυτή τη φορά ακολουθούν τα ίχνη των Ιωαννιτών Ιπποτών. Από τη Μάλτα στην Κύπρο κι από κει στη Ρόδο, προσπαθούν ν' ανακαλύψουν το χαμένο χειρόγραφο, χωρίς να υποψιάζονται πως ο ΜακΝτούγκαλ κι ο Μπιερλάγκερ τούς έχουν στήσει ύπουλη παγίδα.

Για τον συγγραφέα: βλ. σελ. 33

KRISTO DIMOPULO
Statuja e shtatë -
Aventurat e Tiku
Historikut 3

Εικονογράφηση: Sandra Elefteriu
μετ. Klodiana Biraku Metani
Muza Botime, 2024
σσ. 135
ISBN: 978-992-83-6171-4

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
Η έβδομη Καρυάτιδα:
Οι περιπέτειες του
Ήπιου Θερμοκήπιου 3

Εικονογράφηση: Σάντρα Ελευθερίου
Παιδική λογοτεχνία

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ένας άγγλος λόρδος που νόμιζε πως μπορούσε να πάρει ό,τι ήθελε από την Ελλάδα, ένα γράμμα που έγραψε ένας τούρκος μαρμαρογλύπτης πριν από 177 χρόνια, ένα μυστικό που έμενε καλά κρυμμένο όλον αυτό τον καιρό, και μια αλήθεια που, αν μαθευτεί, θα ξεσπάσει μεγάλο σκάνδαλο. Ο Ήπιος Θερμοκήπιος, η Αθηνά κι ο Ορέστης προσπαθούν να ξετυλίξουν το κουβάρι μιας απίστευτης ιστορίας. Από την Κωνσταντινούπολη, όπου συναντούν την Αϊνούρ Σαϊλάν και την κόρη της, Μελτέμ, για να λύσουν το γρίφο που έχουν στα χέρια τους, ως το Μπρούμχολ, το αρχοντικό του Έλγιν λίγο έξω από το Εδιμβούργο, όπου συναντούν τη Φιόνα Λένοξ, πολιτιστική ρεπόρτερ του Μπι Μπι Σι, και όπου ο ηθοποιός Σερ Λόρενς Όλιβ Πικλ έχει προγραμματίσει να δώσει την τελευταία παράσταση της καριέρας του, ο καθηγητής και τα εγγονάκια του βρίσκονται στα χνάρια μιας χαμένης Καρυάτιδας. Όμως, αυτή τη φορά δεν τους κυνηγά μόνον ο μοχθηρός Ντάνκαν ΜακΝτούγκαλ, αλλά και δύο πράκτορες της Μυστικής Υπηρεσίας Πληροφοριών της Μεγάλης Βρετανίας.

Για τον συγγραφέα: βλ. σελ. 33

ANDREAS EMBIRIKOS

**De amuletten van
de liefde en van
de wapenen**

μετ. Hero Hokwerda
Ta Grammata, 2023
σσ. 120

ISBN: 978-908-32-3471-7

ΚΡΑΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΕΡΓΟΥ
ΣΕ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ 2024

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

Τα χαϊμαλιά του έρωτα και των αρμάτων

Αφηγήματα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η αφηγηματική τριλογία γράφτηκε το διάστημα 1944-1945 και έχει τα μέρη: «Αργώ ή πλους αεροστάτου», «Ζεμφύρα ή Το μυστικόν της Πασιφάνης» και «Βεατρίκη ή Ο έρωτας του Buffalo Bill». Στην «Αργώ» μπλέκονται δυο ιστορίες: η πανηγυρική απογείωση ενός αεροστάτου στην Μπογκοτά, το 1906, αφήνει αδιάφορο τον καθηγητή ντον Πέντρο, που ταξιδεύει μόνο στα φαντασιοκοπήματά του και υποφέρει από ζήλια για τον έρωτα της κόρης του με τον μιγά Γκονζάλες. Στο δεύτερο μέρος, «Ζεμφύρα», μια νεαρή θηριοδαμάστρια λιονταριών παρουσιάζει το νούμερό της μπροστά στο κοινό, όταν ένα αρσενικό λιοντάρι τής επιτίθεται. Κι ενώ όλοι φρίττουν, για τη Ζεμφύρα ο φόβος του θανάτου ανοίγει ένα παράθυρο στην κατανόηση των πιο σκοτεινών ενστίκτων της. Στο τρίτο μέρος –πάλι δυο ιστορίες μπαίνουν η μια μέσα στην άλλη– μια περιπέτεια φονικής βίας με τον Μπάφφαλο Μπιλ εκτυλίσσεται μεν στην αμερικάνικη Δύση αλλά χρονικά απέχει λίγα χρόνια από τον ελληνικό Εμφύλιο. Μέσα της ξεδιπλώνεται, σε επιστολική μορφή, η ερωτική ιστορία του Εμπειρικού και της Βιβίκας Ζήση.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Ανδρέας Εμπειρικός, από οικογένεια εφοπλιστών και εμπόρων, σπούδασε Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Λονδίνο, και Οικονομικές Επιστήμες στην Ελβετία. Το 1926, στο Παρίσι, μυήθηκε στην ψυχανάλυση από τον Ρενέ Λαφόργκ, γνώρισε τον Αντρέ Μπρετόν και μπήκε στον κύκλο των υπερρεαλιστών και της αυτόματης γραφής. Το 1935, στην Αθήνα, «σύστησε» με μια διάλεξη τον υπερρεαλισμό στους συμπατριώτες του και ταυτόχρονα εξέδωσε την πρώτη του ποιητική συλλογή, *Υψικάμινος*, που έγινε δεκτή με χλευαστικά σχόλια, έμελλε ωστόσο να επηρεάσει όλη την κατοπινή εγχώρια ποιητική παραγωγή. Από το 1935 ως το 1951 ασχολήθηκε επαγγελματικά με την ψυχανάλυση και υπήρξε ιδρυτικό μέλος της πρώτης ελληνικής ψυχαναλυτικής ομάδας. Το 1945 εξέδωσε τη δεύτερη ποιητική συλλογή του, *Ενδοχώρα*, και το 1960 τα *Γραπτά ή Προσωπική μυθολογία*. Ως το θάνατό του δεν κυκλοφόρησε άλλη ποιητική συλλογή. Το ποίημά του *Ο δρόμος* εκδόθηκε το 1974. Πολυγραφοτάτος, τα περισσότερα έργα του εκδόθηκαν μετά θάνατον.

MINOS EFSTATHIADIS
The diver

μετ. Mohamed Abbas
Abd-El-Aziz
Al Arabi Publishing, 2024
σσ. 216
ISBN: 978-977-31-9862-6

ΜΙΝΩΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ

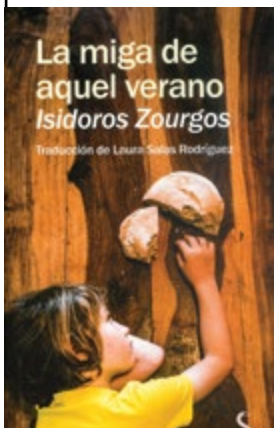
Ο δύτες
Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Στο χειμωνιάτικο Αμβούργο, ένας ηλικιωμένος άντρας αναθέτει, έναντι αδρής αμοιβής, στον ελληνογερμανό ντετέκτιβ Κρις Πάππας να παρακολουθήσει την Εύα Ντέμπλινγκ, μια σαραντάχρονη υπάλληλο σε δικηγορικό γραφείο. Αρχικά ο Κρις θεωρεί την υπόθεση κοινότητα, όμως από την πρώτη κιόλας μέρα της παρακολούθησης τα πράγματα εξελίσσονται απροσδόκητα. Μια βραδιά σε ένα κακόφημο ξενοδοχείο, μια αυτοκτονία και η εμπλοκή της αστυνομίας σπρώχνουν τον Πάππας να φύγει στην Ελλάδα και στη γενέτειρά του, το Αίγιο. Εκεί ανακαλύπτει έκπληκτος ότι η υπόθεση αφορά και την οικογένειά του, μέσα από μια ιστορία των χρόνων της γερμανικής Κατοχής. Επιχειρώντας την κατάβαση στο παρελθόν, ο ντετέκτιβ θα ανακαλύψει πως έχει βουτήξει στον πυρήνα της φρίκης, εκεί όπου η πραγματικότητα υπερβαίνει την ανθρώπινη φαντασία. Ο *Δύτες*, ψυχολογικό νουάρ με κοινωνικές και ιστορικές αναφορές, φέρνει τα ναζιστικά εγκλήματα στο προσκήνιο, σχολιάζει τη δράση των σύγχρονων δυνάμεων αστυνόμευσης και καταστολής, τα μεγάλα ζητήματα του έρωτα και του θανάτου, την αναπόδραστη βία του βίου και την ανάγκη κατανόησης του παρελθόντος μας.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Μίνως Ευσταθιάδης σπούδασε Νομικά στην Αθήνα και στο Ανόβερο. Έχει γράψει τα μυθιστορήματα *Έξοδος* (2001), *Χωρίς γλώσσα* (2004) και *Το δεύτερο μέρος της νύχτας* (2014, την ίδια χρονιά εκδόθηκε και στα γερμανικά). Το έργο του *Το γεύμα* πήρε το βραβείο Πρωτότυπου Θεατρικού Έργου της Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Θέατρο-Εργαστήριο», προτάθηκε για το βραβείο του διεθνούς διαγωνισμού Eurodram της Γερμανίας και μεταφράστηκε στα αγγλικά, γερμανικά, γαλλικά και ουγγρικά. Το μυθιστόρημά του *Ο δύτες* (2018) εκδόθηκε στα γαλλικά (2020) και βρέθηκε στη βραχεία λίστα των βραβείων Athens Prize for Literature 2018, Violeta Negra Occitanie 2021 και Prix du Livre Européen 2021, ενώ το *Κβάντι* (2020) κυκλοφόρησε το 2023 στα γαλλικά. Όταν δεν γράφει, ο Μίνως Ευσταθιάδης κάνει windsurfing – και το αντίστροφο. Ζει κοντά στη θάλασσα.

ISIDOROS ZOURGOS

La miga de aquel verano

μετ. Laura Salas Rodríguez

Sloper S.L., 2022

σσ. 216

ISBN: 978-841-72-0065-7

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΖΟΥΡΓΟΣ

Η ψίχα εκείνου του καλοκαιριού

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Είναι καλοκαίρι, και ο εντεκάχρονος Νικόλας παραθερίζει οικογενειακώς, όπως κάθε χρόνο, στο χωριό του παππού του. Ανέχεται την γκρίνια των μεγάλων, τις υποχρεωτικές μεσημεριανές παύσεις, και χάνεται με ευχαρίστηση μέσα στις παρέες του, «όμοιες με συμμορίες, με αρχηγούς επικούς», που οργώνουν το χωριό με τα παιχνίδια τους, σουλατσάρουν ανέμελα και φοβίζονται τα τζιτζίκια με τους καβγάδες και τις φωνές τους. Προέφηβοι και έφηβοι, με ξύλα και τόξα και σαΐτες, που αναρωτιούνται γιατί φεύγουν οι μεγάλοι, πού πέφτει αυτή η Κύπρος για την οποία όλοι μιλάνε, και τι σημαίνει «επιστράτευση». Κι ανάμεσα σε τέτοια ερωτήματα, προβάλλει αναπάντεχα ένα όμορφο φουστάνι, γεννιέται ο έρωτας: Για τον Νικόλα αυτό το καλοκαίρι είναι μνημειώδες και ανεξίτηλο. Είναι το καλοκαίρι του 1974.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Ισίδωρος Ζουργός γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1964. Έχει γράψει τα μυθιστορήματα *Φράουστ* (1995), *Αποσπάσματα από το βιβλίο του ωκεανού* (2000), *Η ψίχα εκείνου του καλοκαιριού* (2002), *Στη σκιά της πεταλούδας* (2005), *Η απδονόπιτα* (2008), *Ανεμώλια* (2011, Βραβείο Αναγνωστών του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου), *Σκηνές από τον βίο του Ματίας Αλμοσίνο* (2014, Βραβείο Public 2015), *Λίγες και μία νύχτες* (2017, Βραβείο περιοδικού *Κλεψύδρα*), *Οι ρετσίνες του βασιλιά* (2019), *Περί της εαυτού ψυχής* (2021, Βραβείο Public 2022), *Παλιές και νέες χώρες* (2023). Συνέγραψε με τον σκηνοθέτη Πάνο Καρκανεβάτο το σενάριο της ταινίας *Όχθες* (2015). Έχει τιμηθεί με το βραβείο ιστορικού μυθιστορήματος του Ιδρύματος Κώστας και Άρτεμις Κυριαζή (2023). Είναι μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων και της Εταιρείας Λογοτεχνών Θεσσαλονίκης.

NIKOS THEMELIS

Adevărurile celorlalți

μετ. Angela Bratsou
Idea Europeană, 2023
σσ. 408

ISBN: 978-606-59-4976-8

ΝΙΚΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ

Οι αλήθειες των άλλων

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Στο Λονδίνο, το 1959, ένας έλληνας διδάκτορας Ιστορίας, έχοντας ολοκληρώσει τη διατριβή του για το τέλος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, ετοιμάζεται να γυρίσει στη χώρα του. Στις αποσκευές του είναι και το μυστικό ενός χειρογράφου που ο πατέρας του έφερε στην Ελλάδα όταν εκπατρίστηκε από το Αίβαλί. Η πλοκή του μυθιστορηματος στήνεται γύρω από τη ζωή δύο γενεών μιας ελληνικής οικογένειας και τις περιπέτειές τους, σε σχέση και με το χειρόγραφο, που μεταφέρεται από χώρα σε χώρα. Η δράση εκτείνεται χρονικά σε όλον σχεδόν τον 20ό αιώνα, μια καταγιστική σε γεγονότα περίοδο της ελληνικής ιστορίας, που αρχίζει με τα Μικρασιατικά και καλύπτει την περίοδο του Μεσοπολέμου, της γερμανικής Κατοχής και της πρώτης δεκαετίας μετά τον Εμφύλιο. Με οδηγό τις μικροϊστορίες των ηρώων του ο Θέμελης, μάστορας της αφήγησης, συνθέτει το ανάγλυφο της ιστορίας του ελληνισμού εκατό χρόνων: η συνύπαρξη Ελλήνων και Τούρκων, ο ρόλος που έπαιξαν οι ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα, η αναζήτηση της εθνικής και της προσωπικής ταυτότητας σε έναν ρευστό κόσμο αντιμετωπίζονται υπό μια εντελώς νέα οπτική, καθώς ο συγγραφέας δεν καταφεύγει στην εύκολη ρητορική αλλά στήνει με μαεστρία ένα αγωνιώδες παιχνίδι ταυτοτήτων.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Νίκος Θέμελης (1947-2011) σπούδασε νομικά στη Θεσσαλονίκη και τη Γερμανία. Έκανε καριέρα στο χώρο της πολιτικής ως σύμβουλος του Κώστα Σημίτη. Στα γράμματα εμφανίστηκε το 1998. Εγγραψε τα μυθιστορήματα: *Η αναζήτηση* (1998), *Η ανατροπή* (2000), *Η αναλαμπή* (2003), *Για μια συντροφιά ανάμεσά μας* (2005), *Μια ζωή δυο ζωές* (2007), *Οι αλήθειες των άλλων* (2008), *Η συμφωνία των ονείρων* (2010) και την *Αναχώρηση*, που εκδόθηκε το 2014, μετά το θάνατό του. Από τα βιβλία του, που σημείωσαν μεγάλη εμπορική επιτυχία, αρκετά έχουν μεταφραστεί στα γερμανικά, ιταλικά, ρουμανικά, τουρκικά και σερβικά. Το 2001 τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Μυθιστορηματος και με το Βραβείο του περιοδικού *Διαβάζω* για την *Ανατροπή*, ενώ το 2009 με το βραβείο Πρωτοποριακής Δημιουργίας - Γιάννος Κρανιδιώτης.

NIKOS KAVVADIAS

Zweisprachige Edition
μετ. Felix Leopold
Kater Literaturverlag, 2023
σσ. 276
ISBN: 978-394-45-1451-2

ΝΙΚΟΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Πούσι, Τραβέρσο, Μαραμπού

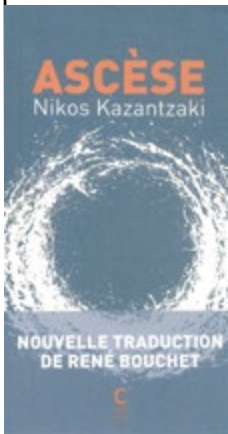
Ποίηση

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Δίγλωσση έκδοση τριών ποιητικών συλλογών του Νίκου Καββαδία. Το *Πούσι* περιλαμβάνει 14 ποιήματα, αφιερωμένα το καθένα σε διαφορετικό πρόσωπο. Η συλλογή κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 1947 και αντλεί, όπως όλα τα έργα του Καββαδία, από τα προσωπικά του βιώματα ως ναυτικού. Η συλλογή *Τραβέρσο* (1975), με 13 ποιήματα, περιλαμβάνει δύο ποιητικές ενότητες: το *Τραβέρσο* και τα *Παραμύθια του Φίλιππου* (Χατζόπουλου, στον οποίον και είναι αφιερωμένη). Το *Μαραμπού* δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά το 1933, περιέχει 22 τετράστιχα ποιήματα και αφιερώθηκε στον φίλο του ποιητή, Μεμιά Γαλιατσάτο. Και οι τρεις συλλογές έκαναν πολλές επανεκδόσεις. Όπως ο ίδιος ο Καββαδίας είχε δηλώσει, ήταν ναυτικός και ποιητής, και δεν μπορούσε να φανταστεί τη μια του ιδιότητα χωρίς την άλλη. Ταξίδευε σχεδόν μέχρι τέλους, αποτυπώνοντας στο έργο του έναν «αλμυρό» εξωτισμό φτιαγμένο με λιτά μέσα και παραδοσιακή στιχουργική, και εκφράζοντας μια βαθιά ανάγκη απόδρασης από την πραγματικότητα.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ

Ο Νίκος Καββαδίας (1910-1975), γεννημένος στη Μαντζουριά, ήρθε μικρός στην Ελλάδα, πρώτα στην Κεφαλονιά και μετά στον Πειραιά. Από το 1928 δούλεψε σε πλοία, ναύτης πρώτα, μετά ραδιοτηλεγραφητής και ασυρματιστής. Στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο πολέμησε στο αλβανικό μέτωπο και πήρε μέρος στην εθνική Αντίσταση ως μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος. Από το 1945 μπάρκαρε πάλι. Ταξιδεύοντας αδιάκοπα γράφει ποιήματα, το μυθιστόρημα *Βάρδια* και τη νουβέλα *Λι*. Από το τελευταίο του ταξίδι επέστρεψε το 1974 και ενώ προετοίμαζε την έκδοση της συλλογής *Τραβέρσο*, έπαθε εγκεφαλικό επεισόδιο και πέθανε. Ποιήματά του μελοποίησε ο Θάνος Μικρούτσικος καθιστερώντας τον, μετά θάνατον, δημοφιλή και αγαπητό σε ένα ευρύτερο και νεανικό κοινό.

NIKOS KAZANTZAKI**Ascèse**

μετ. René Bouchet

Éditions Cambourakis, 2022

σσ. 96

ISBN 978-236-62-4636-0

ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

Ασκητική

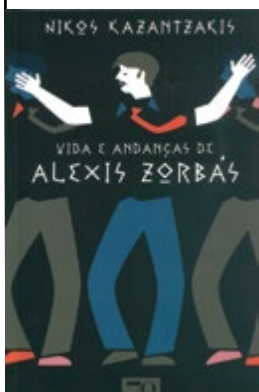
Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Έργο της πρώιμης συγγραφικής περιόδου του Καζαντζάκη, πρωτοεκδόθηκε το 1927 σε περιοδική έκδοση ως *Salvatores Dei*, με υπότιτλο *Ασκητική* (λέξη που περιγράφει την κάθε είδους σωματική καταπόνηση μέσω της οποίας φτάνει κανείς σε πνευματική τελείωση), και εκδόθηκε σε τελική μορφή το 1945. Αποτελεί το ευαγγέλιο του στοχαστή, την προσωπική του κραυγή αναζήτησης. Με φλογερά λυρικό ύφος και μια πλούσια δημοτική γλώσσα, η *Ασκητική* είναι ένα δοκίμιο πάνω στην ουσία των φιλοσοφικών ερωτημάτων που διατρέχουν το έργο του Καζαντζάκη και που δίνουν το περίγραμμα των κύριων χαρακτήρων στα μυθιστορήματά του. Επηρεασμένος από τον Νίτσε και τον Μπερξόν, ο συγγραφέας θέλει τον άνθρωπο να παλεύει στο πλαίσιο της πεπερασμένης του ύπαρξης χωρίς να ελπίζει σε κάποια μεταφυσική ανταμοιβή και χωρίς να φοβάται. Η *Ασκητική* έχει μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και συνιστά ένα από τα πιο δημοφιλή διεθνώς έργα του Καζαντζάκη.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Νίκος Καζαντζάκης (1883-1957), από τους μεγαλύτερους συγγραφείς της σύγχρονης Ελλάδας, ασχολήθηκε με όλα σχεδόν τα είδη του γραπτού λόγου: ποίηση, δοκίμιο, μυθιστόρημα, ταξιδιωτικά βιβλία, μεταφράσεις (από τα αρχαία ελληνικά και από ξένες γλώσσες), σενάρια για ταινίες, ιστορικά βιβλία, σχολικά, παιδικά, λεξικά, άρθρα και κριτικές. Με διεθνή απήχηση και πάντοτε επίκαιρο, το έργο του μετρά πάνω από 580 εκδόσεις σε ξένες γλώσσες. Ο Καζαντζάκης υπήρξε εννέα φορές υποψήφιος για το Νόμπελ Λογοτεχνίας. Η λογιосύνη του δεν τον εμπόδισε να είναι ένας άνθρωπος της δράσης: κατατάχθηκε εθελοντής στη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων, ασχολήθηκε με την εκμετάλλευση λιγνιτωρυχείου, ταξίδεψε σε όλη την Ευρώπη και την Ασία, ίδρυσε τη Σοσιαλιστική Εργατική Ένωση, αναμείχθηκε με την πολιτική ζωή από τη θέση του γενικού γραμματέα και αργότερα του υπουργού. «Αν ανοίξεις την καρδιά μου, θα βρεις ένα κακοτράχαλο βουνό κι έναν ολομόναχο άνθρωπο ν' ανηφορίζει. Επειδή σε όλη μου τη ζωή μία λέξη με τυραννούσε και με μαστίγωνε· ανήφορος.» (από την *Αναφορά στον Γκρέκο*).

NIKOS KAZANTZAKIS

**Vida e andanças
de Alexis Zorbás**

μετ. Carlos Leite
Edições 70, 2022
σσ. 384

ISBN: 978-972-44-2649-5

ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά

Μυθιστόρημα

Βραβείο καλύτερου ξένου μυθιστορήματος που εκδόθηκε στη Γαλλία (1954)

Στη λίστα της *Guardian* (2002) με τα «100 καλύτερα βιβλία όλων των εποχών»

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο Αλέξης Ζορμπάς είναι ένας λαμπρός αστέρας στην πλειάδα των λογοτεχνικών χαρακτήρων. Αυτός ο προχωρημένης ηλικίας άντρας βιώνει με αμείωτο ενθουσιασμό το θαύμα της ζωής και τις άπειρες εκφάνσεις του, όπου κι αν τις συναντάει: στα μοναστήρια και στα καταγώγια, στα ορυχεία και στις ανοιχτωσιές, στις ιστορίες που διηγείται και στον παλμό των ερώτων του. Ζώντας τον από κοντά, αυτόν τον χοϊκό, αμαρτωλό και ανοιχτό σε όλες τις ηδονές και τις διαψεύσεις, ο αφηγητής-συγγραφέας, με έκπληξη και συχνά με αμηχανία, οδηγείται στη βαθύτερη κατανόηση του τι σημαίνει να είσαι άνθρωπος και να νοηματοδοτείς την ύπαρξή σου με πράξεις – εντέλει, με ελευθερία. Έμβλημα των ελληνικών γραμμάτων, το έργο *Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά* γράφτηκε από τον Καζαντζάκη την περίοδο 1941-1943 και φέρει όλες τις εσωτερικές συγκρούσεις, αμφιβολίες και φιλοσοφικές αναζητήσεις του δημιουργού του. Η πρώτη του ελληνική έκδοση έγινε το 1946, και σύντομα μεταφράστηκε σχεδόν σε όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες αλλά και στα κινέζικα, τα βιετναμέζικα κ.ά. γνωρίζοντας πολλαπλές επανεκδόσεις. Το 1964 έγινε ταινία από τον Μιχάλη Κακογιάννη, με τον Άντονι Κουίν στον επώνυμο ρόλο (τρία Όσκαρ, 1965). Επίσης, διασκευάστηκε για το θέατρο, έγινε μιούζικαλ, μπαλέτο και, πιο πρόσφατα, graphic novel.

Για τον συγγραφέα: βλ. σελ. 41

NIKOS KAZANTZAKIS

A última tentação

μετ. Carlos Leite
Edições 70, 2023
σσ. 600

ISBN: 978-972-44-2709-6

ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

Ο τελευταίος πειρασμός

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Συγκλονιστική μυθοπλασία βασισμένη στην αφήγηση των Ευαγγελίων, παρουσιάζει τον Ιησού ως έναν ξυλουργό που ενώ αρχικά απαρνείται την αποστολή της σωτηρίας του ανθρώπινου γένους, τελικά υποτάσσεται στο Θείο θέλημα. Πάνω στο σταυρό βλέπει έναν άγγελο που του μεταφέρει το εξής μήνυμα: Θα σωθεί και θα ζήσει όπως όλοι οι άνθρωποι. Έτσι και γίνεται. Αρκετά χρόνια μετά, ο Ιησούς συνειδητοποιεί ότι ο άγγελος που του ανήγγειλε τη σωτηρία από το σταυρό ήταν ο Σατανάς – ο τελευταίος πειρασμός... Ηλικιακά και φιλοσοφικά ώριμος ο Καζαντζάκης δίνει ένα συγκλονιστικό μυθιστόρημα της πάλης ανάμεσα στο πνεύμα και στην ύλη παρουσιάζοντας έναν Ιησού ανθρώπινα υποταγμένο στο φόβο, την αμφιβολία και την ηδονή, που αποζητά έναν κοινότυπο βίο αλλά βασανίζεται από εσωτερικές φωνές οι οποίες τον παροτρύνουν να αναλάβει το πεπρωμένο της απάρνησης και του πόνου. Από την έκδοσή της, το 1955, αυτή η εναλλακτική αφήγηση της ζωής του Χριστού εγκαινίασε έναν άλλον τρόπο λογοτεχνικής αντιμετώπισης των ευαγγελικών αφηγήσεων, έγινε πεδίο προβληματισμού και αντιπαραθέσεων, ενώ χαιρετίστηκε ως ένα από τα σπουδαιότερα μυθιστορήματα του 20ού αιώνα.

Για τον συγγραφέα βλ. σελ. 41

NIKOS KAZANTZAKIS

Krist iznova raspjet

μετ. Koraljka Crnković

Sandorf, 2022

σσ. 534

ISBN: 978-953-35-1366-9

ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

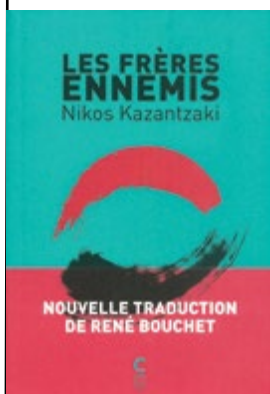
Ο Χριστός
Ξανασταυρώνεται

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

1922, Ανατολία. Στο ελληνορθόδοξο χωριό Λυκόβρυσση αναβιώνει το έθιμο της αναπαράστασης των Θείων Παθών κατά τη Μεγάλη Εβδομάδα, και ορίζονται οι «πρωταγωνιστές» του. Την ίδια στιγμή φτάνουν εκεί Έλληνες από γειτονικό χωριό, καταδιωγμένοι από τους Τούρκους. Η παρουσία τους διχάζει τους ντόπιους: Οι πιο πολλοί ζητούν να τους διώξουν θεωρώντας τους φορείς ασθενειών και δεινών. Εκείνοι διαμαρτύρονται, αντιστέκονται στις επιθέσεις που δέχονται, και οι ντόπιοι τους κατηγορούν ως «μπολσεβίκους». Σταδιακά, οι χωρικοί «πρωταγωνιστές» των Παθών —ο βοσκός Μανωλιός ως Χριστός, η ελευθεριάζουσα χήρα Κατερίνα ως Μαρία Μαγδαληνή, διάφοροι Μαθητές και ο Παναγιώταρος ως Ιούδας— αναπτύσσουν τα ψυχικά χαρακτηριστικά των προσώπων που υποδύονται. Κι όταν οι πρόσφυγες αποδιωγμένοι καταφεύγουν στο γειτονικό βουνό της Σαρακίνας, όπου αφανίζονται μέρα τη μέρα από πείνα και κακουχίες, τα «πρόσωπα» των Παθών θα αντιδράσουν πυροδοτώντας μια αλυσίδα δραματικών γεγονότων που αλλάζει τη ζωή όλων. Γραμμένο το 1948, το αριστουργηματικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη ψηλαφεί θεμελιώδη ζητήματα της ανθρώπινης ύπαρξης, και αποδεικνύεται «προφητικό» ως προς την οικουμενικότητα και την επικαιρότητα των ζητημάτων που θίγει.

Για τον συγγραφέα: βλ. σελ. 41

NIKOS KAZANTZAKI

Les frères ennemis

μετ. René Bouchet

Éditions Cambourakis, 2023

σσ. 312

ISBN: 978-236-62-4775-6

ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

Οι αδερφοφάδες

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Όταν μετά τη γέννηση ενός παιδιού, όλα τα επόμενα παιδιά πέθαιναν, αυτό το παιδί ονομαζόταν «αδελφοφάς» (Κανελλάκης 1890, 363). Από τα σπουδαιότερα μυθιστορήματα του Νίκου Καζαντζάκη, οι συγκλονιστικοί και πικροί *Αδερφοφάδες* αποτυπώνουν με λυρική οξύτητα και πολιτικό στοχασμό την αδιέξοδη βία του Εμφύλιου που αιματοκύλησε την Ελλάδα από το 1944 έως το 1947. Η δράση τοποθετείται στον φανταστικό Κάστελο, με σπίτια φτωχικά και μίση άσβεστα κάτω από τον σκληρό ήλιο. Το χωριό ελέγχεται από το στρατό αλλά πολιορκείται από τους αντάρτες· οι χωρικοί αλληλοκατηγορούνται και αλληλοεξοντώνονται. Για τον παπά τους, τον γερο-Γιάνναρο, η γενικευμένη ανομία, παρόλο που εκκινεί από δίκαια κοινωνικά αιτήματα, δεν μπορεί παρά να σημαίνει ότι η ιεροσύνη του απώλεσε το νόημά της. Όμως για τον δάσκαλο του Κάστελου, κάθε μέσο είναι θεμιτό στον αγώνα για μια νέα τάξη πραγμάτων, για μια ελεύθερη κοινωνία. Πώς θα γίνουν οι αδερφοφάδες αδελφοποιτοί; Με το πιο μεγάλο αντίτιμο: την ανθρώπινη θυσία, που θα βεβαιώσει τη ζωή ως αξία υπέρτατη, πάνω και πέρα από κάθε ιδεολογία. Το μυθιστόρημα του Νίκου Καζαντζάκη, φλογερή έκκληση για ειρήνη, παραμένει σήμερα τραγικά επίκαιρο.

Για τον συγγραφέα: βλ. σελ. 41

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ
Curtea miracolelor.
Teatru

μετ. Andreea Anghel
 Simona Teodoroiu και
 Liana Voinescu
 Omonia, 2022
 σσ. 246
 ISBN:978-606-89-1630-9

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ
Η αυλή των θαυμάτων
 θέατρο

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Τέλη της δεκαετίας του 1950. Η *Αυλή των Θαυμάτων* βρίσκεται σε μια λαϊκή αθηναϊκή γειτονιά. Οι ένοικοι της ζουν σε φτωχικά δωμάτια περιμετρικά αυτής της αυλής: μερικοί έχουν έρθει στην πόλη πρόσφυγες, άλλοι ετοιμάζονται να ξενιτευτούν· εδώ ανθίζουν έρωτες, υποβόσκουν εντάσεις, γεννιούνται μοιραία πάθη. Στη σκληρή καθημερινότητα της αυλής εισβάλλουν δυο μηχανικοί, οι οποίοι πληροφορούν τον κόσμο πως, λόγω αντιπαροχής, το κτίσμα θα κατεδαφιστεί και θα ανεγερθεί πολυκατοικία. Η βίαιη εισβολή μιας νέας τάξης πραγμάτων αλλάζει ριζικά όχι μόνο το χώρο αλλά και τα ήθη της συνοικίας... Έργο «ψυχικού ρεαλισμού», η *Αυλή των Θαυμάτων* πατάει στην παράδοση του Τσέχοφ και του Γκόρκι, σκιαγραφώντας καθημερινές ιστορίες ανθρώπων που λόγω περιστάσεων αποκτούν, για λίγο, κοινή ιστορία. Η ρουμανική έκδοση που παρουσιάζεται στον παρόντα κατάλογο περιλαμβάνει επίσης τα έργα: *Η έβδομη μέρα της δημιουργίας* και *Τα τέσσερα πόδια του τραπέζιού*.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης (1921-2011), πατριάρχης του μεταπολεμικού ελληνικού θεάτρου, έδωσε πρώτα δείγματα γραφής το 1950. Έκτοτε, η πλούσια θεατρική του παραγωγή, που υπερβαίνει τα σαράντα έργα, παρουσιάστηκε από τις κρατικές σκηνές και ιδιωτικούς θιάσους σε όλη την Ελλάδα. Τα θεατρικά του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, γερμανικά, σουηδικά, ρουμανικά, βουλγαρικά, ουγγρικά, ρωσικά κ.ά. και έχουν βραβευτεί, με πιο πρόσφατη τη γαλλική έκδοση του *Μαουτχάουζεν* (Prix du Livre Étranger 2020 / France Inter / JDD). Μεταξύ των τιμητικών διακρίσεών του: μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, Ανώτερος Ταξίαρχος του Τάγματος του Φοίνικα, επίτιμος διδάκτορας σε πανεπιστήμια της Ελλάδας και της Κύπρου. Έγραψε σενάρια σε ταινίες ορόσημα του νεοελληνικού κινηματογράφου, και στίχους που μελοποίησαν οι πιο σημαντικοί συνθέτες: Χατζιδάκις, Θεοδωράκης, Ξαρχάκος κ.ά. Το Υπουργείο Πολιτισμού ανακήρυξε το 2022 Έτος Ιάκωβου Καμπανέλλη.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ
Carta a Orestes

μετ. Selma Ancira
Edición Universidad
Veracruzana, 2022
σσ. 288
ISBN: 978-607-88-5825-5

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ

Γράμμα στον Ορέστη

Θέατρο

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Το *Γράμμα στον Ορέστη* ανήκει σε έναν κύκλο πέντε σύντομων θεατρικών της περιόδου 1991-1992, τα οποία ο Καμπανέλλης χαρακτήρισε σπουδές ή δοκιμές. Εκκινώντας από τον αρχαιόμυθο κύκλο των Ατρείδων, το μονόπρακτο είναι ένας μονόλογος της Κλυταιμνήστρας που απευθύνεται στον γιο της, Ορέστη, πριν αυτός επιστρέψει στο μυκηναϊκό παλάτι για να τη σκοτώσει. Με λόγο φεμινιστικών και αντιπολεμικών αποχρώσεων, η Κλυταιμνήστρα τού εξηγεί ότι δεν μπόρεσε ποτέ να συγχωρήσει τον άντρα της που θυσίασε κρυφά από την ίδια, στην Αυλίδα, χρόνια πριν, την κόρη τους, προκειμένου να αρχίσει τον Τρωικό πόλεμο. Υπερασπίζεται τον έρωτά της με τον Αίγισθο, που τον θεωρεί αληθινό και αγνό. Το γράμμα της ωστόσο μένει ανεπίδοτο: στο τέλος του μονόπρακτου, ο γιος θα σκοτώσει τη μητέρα. Ο Καμπανέλλης χρησιμοποιεί με τέχνη τη συμπυκνωμένη ουσία του μύθου μεταφέροντάς τη στη σημερινή εποχή. Το πλαίσιο του έργου είναι μια θεατρική πρόβα, έχουμε επομένως ένα «θέατρο εν θεάτρω». Η μεξικανική έκδοση που παρουσιάζεται στον παρόντα κατάλογο περιλαμβάνει επίσης τα έργα: *Ο δείπνος*, *Ο δρόμος περνάει από μέσα*, *Η Στέλλα με τα κόκκινα γάντια* και *Ο επικήδειος*.

Για τον συγγραφέα: βλ. σελ. 46

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ

Personnages pour violon et orchestre

μετ. Hélène Zervas

L'Espace d'un Instant, 2023

σσ. 114

ISBN:978-237-57-2050-9

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ

Πρόσωπα για βιολί
και ορχήστρα

θέατρο

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Το έργο *Πρόσωπα για βιολί και ορχήστρα* ανήκει στα δράματα που έγραψε ο Καμπανέλλης στη διάρκεια της δικτατορίας που επιβλήθηκε στην Ελλάδα από το 1967 ως το 1974. Αποτελείται από τέσσερα μονόπρακτα: *Ο πιστός άνθρωπος* (1966-67), *Η γυναίκα και ο Λάθος* (1975), *Ο πανηγυρικός* (1970) και *Ο άνθρωπος και το κάδρο* (1974). Ο συγγραφέας παρουσιάζει έμμεσα τις πολιτικές εξελίξεις που οδήγησαν στην επταετή Χούντα, «μια ιστορία πολύ γνωστή σε όλους, που μας την αφηγούνται κάποιοι πολύ γειτονικοί μας χαρακτήρες, όπως αυτοί διαμορφώθηκαν και συμπεριφέρθηκαν μέσα στην τελευταία δεκαετία». Το κέντρο βάρους δεν πέφτει στα πολιτικά γεγονότα καθαυτά, αλλά στις αντιδράσεις των προσώπων απέναντί τους και στις καταστάσεις που διαμορφώνονται – ανισόρροπες, συχνά κωμικοτραγικές. Στο έργο, λέει ο Καμπανέλλης, «κυριαρχούν τα ατομικά πάθη και οι ιδιωτικές ιστορίες. Το πολιτικό πλαίσιο φανερώνεται στα προσωπικά οράματα, άθλια στραπατσαρισμένο από τον υποκειμενικό τρόπο που τα πρόσωπα αντιμετωπίζουν τη γενική κατάσταση. Ο δημόσιος βίος παίρνει το σχήμα του δίνου, ανάλογα με τις αδυναμίες που τους χαρακτηρίζουν, με τα προσωπικά τους συμφέροντα, το πνευματικό τους επίπεδο και το περιστασιακό άγχος τους να επιζήσουν [...]».

Για τον συγγραφέα: βλ. σελ. 46

ΣΤΑ ΓΕΩΡΓΙΑΝΑ

ΙΑΚΟΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ
Odysseus, come home
μετ. Ketevan Tsintsadze
Logos Publishing, 2023
σσ. 176
ISBN: 978-994-19-8562-1

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗΣ

Οδυσσέα, γύρνα σπίτι

θέατρο

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Το θεατρικό *Οδυσσέα, γύρνα σπίτι*, γραμμένο το 1952 με (εύγλωττο) πρώτο τίτλο *Η απωλεσθείσα Ιθάκη*, παράλληλα στην ιστορία του ομηρικού Οδυσσέα και μιλάει για όσους «κάνουν επάγγελμα» τον προσωπικό τους μύθο. Παρωδώντας το αρχετυπικό μέγα θέμα του νόστου του ήρωα, κυρίαρχο στην ελληνική και ευρωπαϊκή λογοτεχνία, ο συγγραφέας παρουσιάζει έναν Οδυσσέα απρόθυμο να οδηγήσει το καράβι και τους άντρες του πίσω στην πατρίδα. Το πλήρωμα αντιδρά με στασιασμό. Βεβαρυμένος από τον ίδιο του το μύθο, που τον υποχρεώνει σε συμπεριφορές «ηρωικές», ο γερασμένος βασιλιάς της Ιθάκης αποφασίζει να «πουλήσει» το μύθο του ως προϊόν, ως εμπορικό σήμα απογυμνωμένο δηλαδή από κάθε ηρωική ιδιότητα. Απομακρυνόμενος από την ομηρική αφήγηση, ο Καμπανέλλης παρουσιάζει τον τρόπο που η ανάγκη μας για ηρωικά πρότυπα διαμορφώνει εντέλει μια «αγορά μύθων», την οποία συντηρούν οι πολιτικές εξουσίες καθώς εδράζονται σε αυτήν. Λέει ο ήρωας: «Ο κοσμάκης κάνει κι αυτός το κέφι του. Αν δεν του αρέσανε όλα αυτά, δεν θα τα πίστευε. Μπορεί να νομίζεις ότι εξαπατώ τους αφελείς. Στην πραγματικότητα, δεν ξέρουμε ποιος εξαπατά ποιον».

Για τον συγγραφέα: βλ. σελ. 46

THODORIS KOUKIAS

Gli accartocciati

μετ. Constantina Mavrou

MIMebù, 2022

σσ. 208

ISBN: 978-883-14-2646-6

ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΟΥΚΙΑΣ

Το μουσείο των αποξηραμένων συναισθημάτων

Εφηβικό-Νεανικό Μυθιστόρημα

Τιμητική διάκριση The White Ravens 2017

Μικρή Λίστα των Λογοτεχνικών Βραβείων του περιοδικού *ο αναγνώστης* 2017

Βραχεία λίστα για το Βραβείο Εφηβικού-Νεανικού Βιβλίου του Κύκλου Ελληνικού Παιδικού βιβλίου

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η Νεφέλη βρίσκεται γι' άλλη μια φορά σε καινούργιο σχολείο και νιώθει απομονωμένη. Γνωρίζεται με τον Ίωνα, που οι δάσκαλοι αποκαλούν «μικρό σοφό» και τα παιδιά «μικρό ζαβό», και με την Αντέλα, από την Αλβανία, που η μαμά της είναι «αμφιβόλου ηθικής» για τα ελληνικά σταθμά. Η παράξενη αυτή παρέα γίνεται κόκκινο πανί για όσους αντιλαμβάνονται το διαφορετικό ως γελοίο ή απειλητικό. Στο μεταξύ, η μετοίκηση του πατέρα της στο εξωτερικό και ένα πρωταπριλιάτικο «αστείο» χειροτερεύουν τα πράγματα, και η Νεφέλη αρχίζει να βουλιάζει ψυχικά. Πώς θα βγει από τη θλίψη που ξεραίνει κάθε της συναίσθημα και την αφήνει διψασμένη και πληγωμένη; Το μυθιστόρημα είναι ένας ύμνος στην ομορφιά του Άλλου, του διαφορετικού.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Θοδωρής Κούκιyas σπούδασε Οικονομικά στην Ελλάδα και την Αγγλία, Μετάφραση και Διερμηνεία στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Είναι καθηγητής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και έχει πάρει δύο φορές το Βραβείο Αριστείας και Καινοτομίας του Υπουργείου Παιδείας. Το πρώτο του μυθιστόρημα, *Νεκρό ψάρι*, διακρίθηκε στο διαγωνισμό Σικελιανά 2014. Διακρίσεις πήρε και το *Μουσείο των αποξηραμένων συναισθημάτων* (2016), ενώ το μυθιστόρημά του *Ο πυροβάτης των αστεριών* (2018) μπήκε στις βραχείες λίστες για τα βραβεία του περιοδικού *ο αναγνώστης* και για το Βραβείο Εφηβικού-Νεανικού βιβλίου του Ελληνικού Τμήματος της IBBY 2019. Το τελευταίο μυθιστόρημά του, *Τετράγωνα κύματα, ιπτάμενες μέδουσες* (2022), πήρε το Κρατικό Βραβείο Εφηβικού-Νεανικού Λογοτεχνικού βιβλίου 2023 και άλλες διακρίσεις.

MARIA LAINÁ
Vad som hänt

μετ. Jan Henrik Swahn
Bokförlaget Edda, 2022
σσ. 64
ISBN: 978-918-79-3235-9

ΜΑΡΙΑ ΛΑΪΝΑ

Ό,τι έγινε. Άνθρωποι
και φαντάσματα

Ποίηση

Βραβείο ποίησης του περιοδικού ο αναγνώστης 2021

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Εκείνη τη χρονιά
λύγισαν τα κλαδιά μου ως το χώμα
έτοιμος πάντα για αδιάκοπη βροχή ο ουρανός μου
κι ο κήπος για φωνές εντόμων μακρινές
και λυπημένες.
Δεν άκουγα τραγούδια τότε
όσα φεγγάρια μόνο
θέλησαν μόνα τους να πέσουν στο πηγάδι.
Ό,τι κι αν λέω όμως
υπήρχε ακόμη αγάπη μέσα μου
και της αγάπης η απόλαυση
ακόμη.
Ναι, θυμάμαι τις ευτυχισμένες μέρες
και τον καιρό της κάθε μέρας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΗΤΡΙΑ

Η Μαρία Λαϊνά (1947-2023) αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή Αθηνών και εργάστηκε ως μεταφράστρια και επιμελήτρια εκδόσεων, ραδιοφωνική παραγωγός, σεναριογράφος, καθηγήτρια ελληνικών και ποίησης σε αγγλόφωνα κολέγια και αρθρογράφος στον Τύπο. Από το 1968 έως και το 2020 κυκλοφόρησαν εννιά ποιητικές συλλογές της. Έγραψε επίσης θεατρικά, πεζογραφήματα, κριτικές και μελετήματα. Έργα της έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, γαλλικά, ισπανικά, γερμανικά, σουηδικά, φιλανδικά, βουλγαρικά, εβραϊκά κ.ά. Έχει τιμηθεί με το Κρατικό Βραβείο Ποίησης (1993), το Βραβείο Καβάφη (1996), το Βραβείο Μαρία Κάλλας του Γ΄ Προγράμματος της ΕΡΤ (1998), το Βραβείο Κώστα και Ελένης Ουράνη (Ακαδημία Αθηνών, 2014) και το Μεγάλο Βραβείο Γραμμάτων (2022). Η μετάφραση στα γερμανικά της ποιητικής της συλλογής *Ρόδινος φόβος* έλαβε το βραβείο της πόλης του Μονάχου. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων.

MAKIS MALAFÉKAS
Dans les règles de l'art
 μετ. Nicolas Pallier
 Asphalte Éditions, 2022
 σσ. 256
 ISBN: 978-236-53-3117-3

ΜΑΚΗΣ ΜΑΛΑΦΕΚΑΣ

Δε λες κουβέντα

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Στον καλοκαιρινό καύσωνα του 2017, όλη η Αθήνα βλέπει, σχολιάζει, ασχολείται με την Documenta 14, τη διεθνή έκθεση σύγχρονης τέχνης. Μάλλον είναι η χειρότερη εποχή για να βγάλεις βιβλίο, και μάλιστα με θέμα τον Τζον Κολτρίν. Κι όμως, ο συγγραφέας Μιχάλης Κρόκος, άρτι αφιχθείς από το Παρίσι, αυτό ακριβώς ετοιμάζεται να κάνει· και μπλέκει άσχημα. Η μυστηριώδης εξαφάνιση ενός πίνακα στην Ύδρα, η δολοφονία ενός βέλγου συντηρητή έργων τέχνης κι ένας δολοφόνος έτοιμος για όλα αναγκάζουν τον Κρόκο και την Κρις, το μοιραίο κορίτσι του, να μπουν σε μεγάλες περιπέτειες με αβέβαιη έκβαση, εν μέσω θεωριών συνωμοσίας, οικονομικών πολέμων και διεθνών συμφερόντων. Κάτω από ένα παχύ στρώμα μπογιάς αποκαλύπτεται το μαλακό και σκοτεινό υπογάστριο του κόσμου της τέχνης... Με ένα αστυνομικό θρίλερ γρήγορων ρυθμών, ο Μάκης Μαλαφέκας στήνει μια ιστορία ειρωνικού χιούμορ, με φόντο το σκηνικό μιας Αθήνας που βράζει, όπου κάθε βεβαιότητα προορίζεται να ανατραπεί.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Μάκης Μαλαφέκας γεννήθηκε το 1977 στην Αθήνα. Σπούδασε Ιστορία της Τέχνης και Κοινωνική Ανθρωπολογία. Παρουσίασε σεμινάρια στη Σορβόνη για την ιστορία των ευρωπαϊκών κόμικς, και εργάστηκε στη Σχολή Καλών Τεχνών του Παρισιού. Έχει αρθρογραφήσει στο «9» της *Ελευθεροτυπίας*, στη *Libération*, στη *Lifo* και σε άλλα έντυπα. Κυκλοφορούν τα έργα του *Λήμματα από την εποχή της κρίσης* (2011), *Η απόλυτη μειοψηφία* (2015), *Μάιλς Ντέιβις* (2017), *Δε λες κουβέντα* (2018), *Μεσακτή* (2020), *Deerfake* (2024, υποψήφιο για το Βραβείο Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2025) – τα τρία τελευταία με τις νουάρ περιπέτειες του Μιχάλη Κρόκου. Ζει και εργάζεται στις Βρυξέλλες και στην Αθήνα.

KOSTIS MALOÛTAS

Le dernier aujourd'hui

μετ. Nicolas Pallier

Éditions Cambourakis, 2023

σσ. 128

ISBN: 978-236-62-4785-5

ΚΩΣΤΗΣ ΜΑΛΟΥΤΑΣ

Το τελευταίο σήμερα

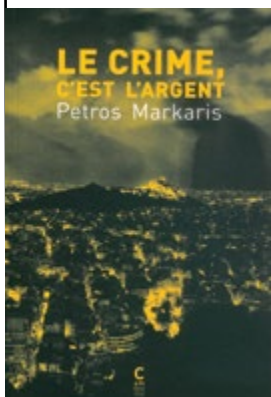
Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

«Μέρα είναι όταν είμαι ξύπνιος και νύχτα είναι όταν κοιμάμαι. Δε με αφορά μια μέρα στην οποία δεν είμαι παρών, ούτε και μια νύχτα που δεν περιέχει τον ύπνο μου». Το 1858 (σύμφωνα με το Γρηγοριανό ημερολόγιο) ο Βασιλιάς έχασε κάθε επιθυμία να είναι βασιλιάς και επινόησε για τον εαυτό του το ρόλο του ημεροποιού: στο εξής, το ημερολόγιο θα ξέφευγε από τη δικτατορία του ήλιου και οι σελίδες του θα γύριζαν σύμφωνα με τον ύπνο του ημεροποιού. Κάθε ξύπνημα και μια νέα μέρα. Ο ίδιος δεν τα πήγε πολύ καλά σε αυτό το παιχνίδι, οι περισσότεροι διάδοχοί του τα πήγαν κάπως καλύτερα, όμως σήμερα είναι 14 Ιουλίου 2014. Σήμερα είναι 14 Ιουλίου 2014, ενώ θα μπορούσε να είναι μια άλλη μέρα. Στο δεύτερο βιβλίο του, που είναι παραμύθι, χρονικό, ιστορία αγάπης, φιλοσοφία και προσωπικό ημερολόγιο, ο Μαλούτας πραγματεύεται με χιούμορ και μελαγχολία την προσπάθεια του ανθρώπου να ελέγξει το χρόνο.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Κωστής Μαλούτας γεννήθηκε στις 15 Ιουλίου 1984. Σπούδασε καλές τέχνες στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, καθώς και ηχοηψία. Το πρώτο του βιβλίο, *Μια φορά (και ίσως κι άλλη μία)*, κυκλοφόρησε το 2015 και μεταφράστηκε στα γαλλικά [*Une fois (et peut-être une autre)*, éditions do, 2019]. Το *Τελευταίο σήμερα* (2017) ήταν η τελευταία χρήσιμη ιδέα που είχε πριν κλείσει τα τριάντα.

PETROS MARKARIS

Le crime, c'est l'argent

μετ. Hélène Zervas και

Michel Volkovitch

Éditions Cambourakis, 2023

σσ. 232

ISBN: 978-236-62-4800-5

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΡΚΑΡΗΣ

Ο φόνος είναι χρήμα

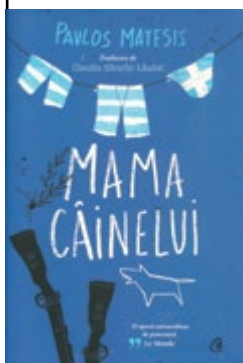
Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Αθήνα 2019. Η Ελλάδα έχει βγει από τα μνημόνια, αλλά το άνοιγμα της κοινωνικής ψαλίδας διευρύνεται διαρκώς. Όταν δύο ξένοι επενδυτές δολοφονούνται ο ένας μετά τον άλλον, πολλοί παράγοντες στους πολιτικούς και οικονομικούς κύκλους της πρωτεύουσας πανικοβάλλονται. Μοναδικό κοινό στοιχείο των φόνων, που τελέστηκαν κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες, είναι ένα τραγούδι. Ο διάσημος αστυνομός Κώστας Χαρίτος τίθεται αμέσως επικεφαλής της έρευνας. Ταυτόχρονα, σε ένα άλλο σημείο της πόλης, γεννιέται το «Κίνημα των φτωχών», με πρωτεργάτη τον καλό φίλο του Χαρίτου, παλαιό κομμουνιστή και ακτιβιστή, Λάμπρο Ζήση. Οξυδερκές, αιχμηρό, το δέκατο τρίτο μυθιστόρημα του Μάρκαρη σχολιάζει την κατάσταση της χώρας και τις ζυμώσεις που συντελούνται στην ελληνική κοινωνία φτάνοντας έως τα πλέον πρόσφατα ευρωπαϊκά κινήματα διαμαρτυρίας.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Πέτρος Μάρκαρης, «από τους δέκα καλύτερους σύγχρονους συγγραφείς αστυνομικών της Ευρώπης», γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1937. Εμφανίστηκε στα ελληνικά γράμματα το 1965 με το θεατρικό *Η ιστορία του Αλή Ρέτζο*. Είναι συγγραφέας θεατρικών έργων και μυθιστορημάτων, σεναριογράφος στον κινηματογράφο (μεταξύ άλλων, σε ταινίες του Θόδωρου Αγγελόπουλου) και στην τηλεόραση, καθώς και μεταφραστής (Γκαίτε, Μπρεχτ κ.ά.). Στα απολαυστικά αστυνομικά μυθιστορήματά του πρωταγωνιστεί ο Κώστας Χαρίτος, ο «έλληνας Μαιγκρέ», ένας συντηρητικός πεννητάρης που έχει χόμπι την ανάγνωση λεξικών. Μυθιστορήματα του Μάρκαρη έχουν μεταφραστεί στα γερμανικά, ιταλικά (σημειώνοντας μεγάλη επιτυχία), γαλλικά, ισπανικά, αγγλικά (Μεγάλη Βρετανία και ΗΠΑ) και τουρκικά. Το 2013 τιμήθηκε από το γερμανικό κράτος με το Μετάλλιο Γκαίτε και το 2014 με το Σταυρό του Τάγματος της Αξίας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

PAVLOS MATEISIS**Mama câinelui**

μετ. Claudiu Sfirsi-Lăudat

Curtea Veche, 2022

σσ. 288

ISBN: 978-606-44-1245-4

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΤΕΣΙΣ**Η μητέρα του σκύλου**

Μυθιστόρημα

Βραβείο Έλληνοφώνων Κάτω Ιταλίας 1998

Βραβείο Acerbi 2002

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Καθώς η δεκαετία του '60 τελειώνει, η άσημη ηθοποιός Παραού αφηγείται τη ζωή της, από τα παιδικά της χρόνια στην ελληνική επαρχία μέχρι και την ενηλικίωσή της. Η ιστορία της εκτυλίσσεται στα χρόνια της γερμανικής Κατοχής και του ελληνικού Εμφυλίου, όταν, όπως όλη η χώρα, αγωνίζεται μαζί με τη μητέρα της για να επιβιώσουν. Ύστερα έρχεται η Απελευθέρωση και η μητέρα της διαπομπεύεται ως ερωμένη ενός ιταλού αξιωματικού. Πότε τραγική και πότε αστεία, η διαταραγμένη Παραού ξεδιπλώνει την ιστορία μιας ζωής «των μικρών πραγμάτων», που διασταυρώνεται με άλλα πεπρωμένα, εξίσου μικρά και ταπεινά, στη δίνη μιας αδυσώπητης ιστορικής πραγματικότητας. Η *Μητέρα του σκύλου* μεταφράστηκε αρχικά στα γαλλικά και ύστερα σε πολλές γλώσσες, και συγκαταλέχθηκε από τον λονδρέζικο εκδοτικό οίκο Quintet στα «1.001 βιβλία της παγκόσμιας λογοτεχνίας που πρέπει να έχει διαβάσει κάποιος μέχρι το τέλος της ζωής του».

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Παύλος Μάτεσις (1933-2013) σπούδασε θέατρο και μουσική. Πρωτοπαρουσιάστηκε στα ελληνικά γράμματα το 1967 με το θεατρικό *Η τελετή* και έγραψε συνολικά δεκατρία θεατρικά έργα, που ανέβηκαν σε ελληνικές σκηνές. Ως μυθιστοριογράφος εμφανίστηκε το 1987, με τη νουβέλα *Αφροδίτη*, ενώ το 1990 κυκλοφόρησε *Η μητέρα του σκύλου*. Ακολούθησαν: *Ο παλαιός των ημερών* (1994), *Πάντα καλά* (1998), *Σκοτεινός οδηγός* (2002), *Μύρτος* (2004), *Αλδεβαράν* (2007), *Graffito* (2009). Πλούσιο και πολυσχιδές υπήρξε και το μεταφραστικό του έργο από τα αγγλικά, τα γαλλικά και τα ισπανικά. Μετέφρασε, μεταξύ άλλων, Σαίξπηρ, Τζόνσον, Μπωμαρσαί, Αρτώ, Ίψεν, Βιτράκ, Πίντερ, Φώκνερ, και κωμωδίες του Αριστοφάνη. Για την πολύπλευρη δραστηριότητά του τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Θεάτρου 1966, το Έπαθλο «Κάρολος Κουν» 1989 και με το Μεγάλο Βραβείο Κριτικών Θεάτρου 2000. Τα μυθιστορήματά του κυκλοφορούν σε πολλές χώρες, ενώ θεατρικά του έργα έχουν εκδοθεί στη Μεγάλη Βρετανία, την Ιταλία, τη Ρουμανία, τη Γαλλία, τη Φινλανδία και το Ισραήλ.

**AMANDA
MICHALOPOULOU**
**Përse e vrava shqen
time më të mirë**

μετ. Isida Foçi
Ombra Gvg, 2022
σσ. 350
ISBN: 978-992-80-6360-1

ΑΜΑΝΤΑ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ
**Γιατί σκότωσα την
καλύτερή μου φίλη**

Μυθιστόρημα

Υποψήφιο για το Εθνικό Βραβείο Μετάφρασης της
Αμερικανικής Ένωσης Λογοτεχνικής Μετάφρασης 2014

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Τη δεκαετία του '70, σε ένα σχολείο των Εξαρχείων, δύο κορίτσια γίνονται φίλες. Η Άννα, μοναχοκόρη αυτοεξόριστων στο Παρίσι αριστερών, παπαγαλίζει τις ιδέες των γονιών της με περισσή αυτοπεποίθηση. Η Μαρία έρχεται από τη Νιγηρία των αποικιοκρατών, με πατέρα στέλεχος σε πετρελαϊκή εταιρεία, και δείχνει ανασφαλής, ετερόφωτη. Η φιλία των δυο κοριτσιών –βαθιά, ανισοβαρής, ασφυκτική– φτάνει ως τα φοιτητικά τους χρόνια, κι εκεί διακόπτεται απότομα. Ύστερα από μερικά χρόνια, η Άννα και η Μαρία θα ξανασυναντηθούν. Τι έχει στο μεταξύ αλλάξει εντός της καθεμιάς και μεταξύ τους; Εντέλει, ποια θα «σκοτώσει» την άλλη; Στο βιβλίο της Μιχαλοπούλου, η προσωπική ιστορία διαπλέκεται με την πολιτική ζωή, και στο φόντο της μεταπολιτευτικής Ελλάδας περιγράφεται η «δικτατορία» της γυναικείας φιλίας, οι σκοτεινές επικράτειες του ανταγωνισμού και της ζήλιας, οι σχέσεις που μας στοιχειώνουν.

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Η Αμάντα Μιχαλοπούλου γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε γαλλική φιλολογία και δημοσιογραφία. Πρωτοεμφανίστηκε στη λογοτεχνία με τη συλλογή διηγημάτων *Έξω η ζωή είναι πολύχρωμη* (1994, βραβείο του περιοδικού *Ρεύματα*). Έχει γράψει οκτώ μυθιστορήματα, τρεις συλλογές διηγημάτων, ένα θεατρικό και μια νουβέλα. Πρόσφατο έργο της, *Η μεταμόρφωσή της* (2022). Έχει τιμηθεί με το Βραβείο Μυθιστορήματος του περιοδικού *Διαβάζω* (*Γιάντες*, 1996), με το Βραβείο Διεθνούς Λογοτεχνίας του Αμερικανικού Ομοσπονδιακού Ιδρύματος Τεχνών και το *Liberis Liber* των ανεξάρτητων καταλανών εκδοτών (*Θα ήθελα*, 2005), και με το Βραβείο Διηγήματος από το Ίδρυμα Πέτρου Χάρη της Ακαδημίας Αθηνών (*Λαμπερή μέρα*, 2012). Έργα της έχουν παρουσιαστεί στο θέατρο και έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες. Έχει διδάξει δημιουργική γραφή σε πολλούς φορείς κι έχει επιμεληθεί τους συλλογικούς τόμους *Το μυστικό* και *Λογοτεχνικός Καζαμίας 2021*, με έργα μαθητών της.

**ELISAVET
MOUTZAN-MARTINENGOU**
Autobiographie.
Mémoires d'une recluse
μετ. Lucile Arnoux-Farnoux
Éditions Cambourakis, 2022
σσ. 104
ISBN: 978-236-62-4656-8

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΜΟΥΤΖΑΝ-ΜΑΡΤΙΝΕΓΚΟΥ Αυτοβιογραφία

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Γεννημένη σε αριστοκρατική οικογένεια της Ζακύνθου, η Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου βίωσε εξαρχής τους περιορισμούς του φύλου της. Όμως δεν έπαψε ποτέ να παλεύει ενάντια στη ζωή που της επιφύλαξε η κοινωνία και οι οικείοι της. Από νωρίς αφοσιώθηκε στο διάβασμα και στη συγγραφή, κι έτσι μπόρεσε να περιπλανηθεί ελεύθερη στην επικράτεια των γραμμάτων. Σχεδόν εκατό χρόνια πριν από τη Βιρτζίνια Γουλφ και το *Δικό της δωμάτιο*, η Μαρτινέγκου χάραξε το δικό της συγγραφικό πεπρωμένο. Η εμβληματική *Αυτοβιογραφία* της, σημαντική ιστορική μαρτυρία και πρώτο αξιόλογο δείγμα γυναικείας γραφής στη νεοελληνική γραμματεία, πρωτοεκδόθηκε το 1881 με τη φροντίδα του γιου της. Στις σελίδες της αποτυπώνεται η αναζήτηση της ελευθερίας από μια νέα γυναίκα των αρχών του 19ου αιώνα, οι σκέψεις της για την Επανάσταση του 1821, αλλά και η συνείδηση του αποκλεισμού της από κάθε μορφή δημιουργικής ζωής και η αγωνία της για την τύχη του πνευματικού της έργου.

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Η Ελισάβετ Μουτζά(ν) (1801-1832) θεωρείται η πρώτη ελληνίδα πεζογράφος. Γόνος αριστοκρατών, μεγάλωσε σε αυστηρό περιβάλλον, που δεν θεωρούσε απαραίτητη την πνευματική ανάπτυξη των κοριτσιών. Ωστόσο, έμαθε ιταλικά και γαλλικά, τα οποία και τελειοποίησε μαζί με τα αρχαία ελληνικά δίπλα στους ιερομόναχους δασκάλους της Γεώργιο Τσουκαλά, Θεοδόσιο Δημάδη και Βασίλειο Ρομαντζά. Το 1831, με απόφαση της οικογένειάς της, παντρεύτηκε τον κατά είκοσι χρόνια μεγαλύτερό της Νικόλαο Μαρτινέγκο, με τον οποίο απέκτησε έναν γιο. Πέθανε λίγο μετά, αφήνοντας πίσω της έργα για το θέατρο, πεζές μεταφράσεις της *Οδύσσειας* του Ομήρου και του *Προμηθέα δεσμώτη* του Αισχύλου, οικονομικές και ποιητικές μελέτες, ποιήματα και θεατρικά στα ιταλικά. Παρά τον μεγάλο όγκο του συγγραφικού της έργου, το μόνο που σώθηκε σχεδόν ακέραιο —με κάποιες περικοπές, ή και αλλοιώσεις— είναι η *Αυτοβιογραφία* της.

Giannis Palavos

Barnet

Noveller • Heidruns

GIANNIS PALAVOS**Barnet**

μετ. Jan Henrik Swahn

Heidruns Förlag, 2023

σσ. 90

ISBN: 978-918-66-9972-7

ΥΠΟΨΗΦΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΚΡΑΤΙΚΟ

ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

ΣΕ ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ 2024

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΒΟΣ**Το παιδί**

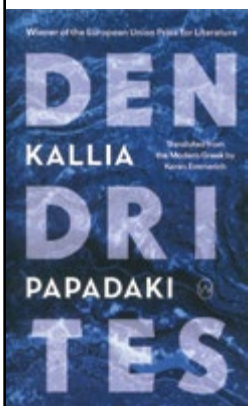
Διηγήματα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Μια λυσσασμένη αλεπού που δαγκώνει θανάσιμα τον διώκτη της. Ένα αγόρι που σκοτώνει τον σπουργίτη στην αυλή του για να μη «σκοτώσει» τον πατέρα στην ψυχή του. Δυο ξαδέλφια παπαδοκτόνοι, που φροντίζουν το οικογενειακό τους ξωκλήσι. Ένας παραμυθός που οι ιστορίες του θεωρούνται ζωτικές, «ιερές» για την κοινότητα. Οι μικροί ιστορίες του Γιάννη Παλαβού διαδραματίζονται στον γενέθλιο τόπο του συγγραφέα —μια ελληνική κωμόπολη—, και δίνονται με πρωτοπρόσωπη κυρίως αφήγηση. Το υλικό τους είναι πρώτα η φύση: φυτά, πέτρες, ζώα, λάσπες. Μετά έρχονται οι άνθρωποι του τόπου, άλλοτε αθώοι κι άλλοτε ένοχοι, σχεδόν πάντοτε σκληροί όπως η καθημερινότητά τους, και με το θάνατο να καιροφυλακτεί. Η επαρχιακή ζωή παρουσιάζεται ωμά, με ρεαλιστικά χρώματα, με σφικτό λόγο γεμάτο ρήματα, με κοφτές φράσεις και τοπωνύμια. Ο συγγραφέας μιλάει για φόνους εκούσιους και μη, για τη βία του βίου, την πίστη, τις ματαιώσεις, την κάποτε καταλυτική λειτουργία της φύσης πάνω στα ανθρώπινα... Το *Παιδί* κυκλοφόρησε στα σουηδικά το 2023, και στα γαλλικά τον Απρίλιο του 2025.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Γιάννης Παλαβός γεννήθηκε το 1980 στο Βελβεντό Κοζάνης. Σπούδασε Δημοσιογραφία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Πολιτιστική Διαχείριση στο Πάντειο. Έγραψε τις συλλογές διηγημάτων *Αληθινή αγάπη και άλλες ιστορίες* (2007), *Αστείο* (2012), που τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Διηγήματος και το Βραβείο Διηγήματος του ηλεκτρονικού περιοδικού *ο αναγνώστης*, και *Το παιδί* (2019). Συνεργάστηκε στο σενάριο των κόμικς *Το πτώμα* (2011) και *Γρα-Γρου* (2017, βραβείο καλύτερου κόμικς και βραβείο σεναρίου στα Ελληνικά Βραβεία Κόμικς). Έχει μεταφράσει, μεταξύ άλλων, Τομπίας Γουλφ, Ουάλλας Στέγκνερ, Φλάννερ Ο'Κόννορ, Μπρις Ντ' Τζ. Πάνκεϊκ και Ουίλλιαμ Φώκνερ. Έργα του έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και συμπεριληφθεί σε ανθολογίες, περιοδικές εκδόσεις κ.α.

KALLIA PAPAĐAKI
Dendrites

μετ. Karen Emmerich
World Editions, 2024
σσ. 240

ISBN: 978-164-28-6136-5

ΚΑΛΛΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Δενδρίτες

Μυθιστόρημα

Βραβείο Νέου Λογοτέχνη του περιοδικού *Κλεψύδρα* 2016

Βραβείο Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2017

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Όταν η δωδεκάχρονη Μίνι μένει ορφανή, η οικογένεια Καμπάνη την παίρνει στο σπίτι της. Η Σούζαν, πρώην χίπισσα, ο άντρας της, Μπέζιλι Καμπάνης, Ελληνοαμερικανός δεύτερης γενιάς, και η κόρη τους, Λητώ, αντιδρούν στην άφιξη της Μίνι με διαφορετικούς τρόπους, ανοίγοντας έτσι παλιές οικογενειακές πληγές που παρέμεναν κρυφές. Το μυθιστόρημα διαδραματίζεται στο Κάμντεν του Νιου Τζέρσεϊ το 1980, που έχει πληγεί βαθιά από την οικονομική κρίση: εγκαταλειμμένα σπίτια, κλειστές βιομηχανίες, και μια κοινότητα μεταναστών που προσπαθούν ανεπιτυχώς να ζήσουν το αμερικανικό όνειρο. Η Κάλλια Παπαδάκη αφηγείται μια ιστορία για τη νοηματοδότηση της ζωής και την αναζήτηση της ελπίδας σε αντίξοες συνθήκες. Οι δενδρίτες του τίτλου, όπως λέει η συγγραφέας, «είναι οι συνάψεις των νευρώνων που προσλαμβάνουν τη γνώση και συγκρατούν τις αναμνήσεις. Είναι επίσης οι πιο όμορφοι παγοκρυστάλλοι, με έξι συμμετρικούς κλάδους. Κι όμως χάνονται, δίχως ν' αφήσουν κανένα ίχνος».

ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Η Κάλλια Παπαδάκη γεννήθηκε το 1978. Σπούδασε οικονομικά στις ΗΠΑ, στο Bard College και το Πανεπιστήμιο Brandeis, καθώς και σκηνοθεσία στην Ελλάδα. Το πρώτο της βιβλίο, η συλλογή διηγημάτων *Ο ήχος του ακάλυπτου*, πήρε το βραβείο πρωτοεμφανιζόμενου συγγραφέα του περιοδικού *Διαβάζω*, το 2010. Έργα της έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογές διηγημάτων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και ποιήματά της έχουν δημοσιευτεί στα περιοδικά *Νέα Εστία* και *Ποιητική*. Το πολυβραβευμένο μυθιστόρημά της *Δενδρίτες* έχει μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες. Το θεατρικό της έργο *Ρίζες από βαμβάκι* ανέβηκε στη Μικρή Επίδαυρο το 2022. Το πρώτο σενάριο που έγραψε ήταν για τη μεγάλου μήκους ταινία της Πέννυς Παναγιωτοπούλου *September*. Στο Φεστιβάλ Δράμας 2023 παρουσιάστηκε η πρώτη, μικρού μήκους, ταινία της, *L'acqua che passa*.

**THEODORE
PAPAKOSTAS**
**How to fit all of Ancient
Greece in an elevator**
 μετ. Mohamed Abbas
 Abd-El-Aziz
 Al Arabi Publishing, 2024
 σσ. 288
 ISBN: 978-977-31-9997-8

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ

Χωράει όλη η αρχαιότητα
στο ασανσέρ;

Ιστορικό

Υποψήφιο για το Βραβείο Public 2022

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η επιστήμη της αρχαιολογίας μάς βοηθάει να προσεγγίσουμε αιώνες αρχαίας πολιτιστικής κληρονομιάς που συχνά μοιάζει δυσνόητη, όπως για παράδειγμα αυτή του ελλαδικού χώρου. Το βιβλίο του Θεόδωρου Παπακώστα παρουσιάζει την ελληνική αρχαιότητα από τη βαθιά προϊστορία μέχρι το τέλος της, μέσα από τη συζήτηση δύο αγνώστων που εγκλωβίζονται στο ασανσέρ. Ο ένας είναι αρχαιολόγος, ο άλλος όχι. Με αφορμή την ερώτηση «με τι ασχολείσαι» αρχίζει ένας συναρπαστικός διάλογος, όπου οι μεν ερωτήσεις αποτυπώνουν τα συνηθισμένα ιδεολογήματα περί αρχαίων προγόνων, οι δε απαντήσεις προσπαθούν να βάλουν τα (αρχαία) πράγματα στην αληθινή τους διάσταση, διαλύοντας υπερβολές και μύθους. Μια απολαυστική διαδρομή στις μεγάλες στιγμές αλλά και στις μικρές ιστορίες της ελληνικής αρχαιότητας, η οποία, ακόμη κι αν δεν χωράει στο ασανσέρ, χωράει σίγουρα στη φαντασία μας!

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Θεόδωρος Παπακώστας γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε Αρχαιολογία στο Πανεπιστήμιο του Ρέντινγκ, έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην Προϊστορική Αρχαιολογία (Πανεπιστήμιο του Νότινγχαμ) και διδακτορικό στην Κλασική Αρχαιολογία (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης). Το 2018 δημιούργησε τον archaeostoryteller, επικοινωνώντας την αρχαιογνωσία σε όλα τα κοινωνικά δίκτυα. Έχει παρουσιάσει δύο σειρές αρχαιολογικών ντοκιμαντέρ, και το ομώνυμο podcast του, archaeostoryteller, παραμένει μέσα στα top 5 πανελλαδικά. Το βιβλίο του *Χωράει όλη η αρχαιότητα στο ασανσέρ*; έγινε μπεστ σέλερ και μεταφράστηκε σε 15 γλώσσες. Το 2022 κυκλοφόρησε το εξίσου επιτυχημένο μπεστ σέλερ *Αρχαιολογία αγάπη μου... έλα πάρε με από δω*, και το 2023 το παιδικό *Παιδιά, χωράει όλη η αρχαιότητα στο ασανσέρ*;

**DIMOSTHENIS
PAPAMARKOS**

**Gjak – sauber bleibt nur,
wer nix tut**

μετ. Angelika Gravert και
Athanasios Tsingas
Mitteldeutscher Verlag,
2022

σσ. 128

ISBN: 978-396-31-1572-1

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΣ

Γκιακ

Διηγήματα

Βραβείο Διηγήματος του περιοδικού *ο αναγνώστης* 2015

Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών - Ίδρυμα Πέτρου Χάρη 2015

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

«Γκιακ» θα πει αίμα, δεσμός συγγένειας, φόνος για λόγους εκδίκησης, φυλή. Οι ήρωες στα διηγήματα του Παπαμάρκου, στρατιώτες που πολέμησαν στα άγρια πεδία των μαχών στη Μικρά Ασία, επιστρέφουν οριστικά αλλαγμένοι στον τόπο τους, στη Λοκρίδα. Καθορισμένοι από ό,τι οφείλουν να κάνουν για την τιμή της κοινότητας, σύμφωνα με τον βαρύ νόμο του αίματος στο αυστηρό εθιμικό δίκαιο της κλειστής κοινωνίας τους, γίνονται θύτες και είναι ταυτοχρόνως θύματα. Αποσιωπημένα εγκλήματα και τραύματα, καταστροφή και αφανισμός, βιασμοί και δολοφονίες, στοιχεία και δαίμονες, ηθικές δοκιμασίες – ιστορίες ανομολόγητων πράξεων, στην προφορική γλώσσα του ρομελιώτικου ιδιώματος, που εντέλει οδηγούν, έστω βίαια, τους ήρωες σε σύγκρουση με την κοινότητά τους και στην αναθεώρηση της ταυτότητάς τους.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Δημοσθένης Παπαμάρκος γεννήθηκε στη Μαλεσίνα Λοκρίδας το 1983. Έχει γράψει τα μυθιστορήματα *Η αδελφότητα του πυριτίου* (1998, Βραβείο Νεανικός Ικαρομένιππος), *Ο τέταρτος ιππότης* (2001), τις συλλογές διηγημάτων *ΜεταΠοίηση* (2012) και *Γκιακ* (2014), τη νουβέλα *Εξημέρωση. Νεκρογραφία* (2020), το λιμπρέτο *Η Ειρήνη του Αριστοφάνη. Μουσική κωμωδία σε σύνθεση Νίκου Κυπουργού* (2022 – για τη μουσική παράσταση *Ειρήνη* του Εθνικού Θεάτρου στο Φεστιβάλ Επιδαύρου 2017), και τα graphic novels *Ερωτόκριτος* (2016) και *Γυμνά Οστά* (2021). Διηγήματά του και κόμικς έχουν δημοσιευθεί στον ημερήσιο ελληνικό και ξένο τύπο (*Έθνος*, *Εφημερίδα των Συντακτών*, *il manifesto*, *el Espectador* κ.ά.), σε περιοδικά και συλλογικούς τόμους (*The Books' Journal*, *Μπλε Κομήτης*, *Unfollow*, *Λεύγα*, *Hygnos Issue*, *Στη Σκιά του Βασιλιά*), και έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ρωσικά και ιταλικά. Έχει γράψει, επίσης, για το θέατρο και τον κινηματογράφο.

YANNIS RITSOS
Diários do exílio

μετ. José Luís Costa και
Rui Miguel Ribeiro
Saguão, 2022
σσ. 160
ISBN: 978-989-53-2917-5

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΙΤΣΟΣ
Ημερολόγια εξορίας

Ποίηση

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

«24 Νοεμβρίου 1948. Όλα ξεχάστηκαν πριν ειπωθούν. Κι η σιωπή δεν είναι καταφύγιο.» Τα ημερολόγια-ποιήματα που γράφει ο Γιάννης Ρίτσος στην εξορία, στη διάρκεια του ελληνικού Εμφυλίου, χωρίζονται σε τρία μέρη: τα δύο πρώτα γράφτηκαν μέσα σε τέσσερις μόλις μήνες (Οκτώβριος 1948 – Ιανουάριος 1949) στο στρατόπεδο συγκέντρωσης πολιτικών κρατουμένων στο Κοντοπούλι Λήμνου, και το τρίτο στη Μακρόνησο, το πρώτο εξαήμερο του 1950. Οι λιτές περιγραφές της βάρβαρης καθημερινότητας στα στρατόπεδα κάνουν φανερή τη διπλή εξορία που βιώνει ο ποιητής: του χώρου, μακριά από το ελλαδικό κέντρο, στη νησιωτική περιφέρεια· και του χρόνου, καθώς ενώ η χώρα βρίσκεται σε κρίσιμη δίνη, στην εξορία η αίσθηση της ροής των γεγονότων αλλοιώνεται. Το φυσικό τοπίο γίνεται αντηχείο της αγωνίας του Ρίτσου, και οι σίχοι του δεν δίνουν φωνή μόνο στα προσωπικά του δεινά, αλλά και στον συνεξοριστών του. Ταυτόχρονα μας καλούν να πάρουμε θέση, να αντισταθούμε.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ

Ο Γιάννης Ρίτσος (1909-1990), από τους σπουδαιότερους ποιητές της Ελλάδας, με διεθνή απήχηση, έγραψε εκατό και πλέον ποιητικές συλλογές και συνθέσεις –μεταφρασμένες σε πολλές γλώσσες–, μυθιστορήματα, θεατρικά και μελέτες, ενώ υπήρξε μεταφραστής και χρονικογράφος. Μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, εξορίστηκε στη Λήμνο, στη Μακρόνησο και στον Αϊ-Στράτη. Σημαντικά του ποιήματα, ο *Επιτάφιος*, η *Ρωμιοσύνη* και τα *18 Λιανοτράγουδα της πικρής πατρίδας* μελοποιήθηκαν από τον Μίκη Θεοδωράκη, ενώ η *Σονάτα του σεληνόφωτος* (Κρατικό Βραβείο Ποίησης 1957) χαρακτηρίστηκε από τον Λουί Αραγκόν «το σπουδαιότερο ποίημα του 20ού αιώνα». Μεταξύ των τιμητικών διακρίσεων του Ρίτσου, που προτάθηκε για το βραβείο Νόμπελ 1975, περιλαμβάνονται το βραβείο Λένιν για την Ειρήνη 1977, ο τίτλος «Ποιητής Διεθνούς Ειρήνης» (ΟΗΕ 1986), το μετάλλιο «Joliot-Curie» ανώτατη διάκριση του Παγκοσμίου Συμβουλίου Ειρήνης (1990) κ.ά. Αναγορεύθηκε επίτιμος διδάκτορας των πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης (1975), Μπέρμιγχαμ (1978), «Καρλ Μαρξ» της Λειψίας (1984) και Αθηνών (1987).

ANTONIS SAMARAKIS
El fallo

μετ. Rufino Cuesta Moreno
και Margarita Ramirez-
Montesinos
Trotalibros, 2023
σσ. 257
ISBN: 978-999-20-7638-5

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΚΗΣ

Το λάθος

Μυθιστόρημα

Βραβείο των «12»

Μεγάλο Βραβείο Αστυνομικής Λογοτεχνίας (ξένου έργου)
Γαλλία 1970

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Σε κάποιο νησί που δεν κατονομάζεται, ένας νεαρός πίνει αμέριμνος τον καφέ του, όταν συλλαμβάνεται από δύο πράκτορες: τον ανακριτή και τον «μάντζερ». Τους ακολουθεί υπάκουα στο τμήμα, και αυτοί, με τη σειρά τους, του συμπεριφέρονται εγκάρδια. Τι θέλουν να πετύχουν; Τι κρύβει η υποχωρητική στάση του νεαρού; Στον μυθιστορηματικό χρόνο των δύο ημερών μετά τη σύλληψη, παρακολουθούμε το τέλειο σχέδιο που εφαρμόζει ο κρατικός μηχανισμός για να λυγίσει τον κατηγορούμενο. Σταδιακά, ωστόσο, συντελείται μια παράξενη μεταμόρφωση, καθώς ο νεαρός κι ο ανακριτής έρχονται πιο κοντά. Τότε, το πρόγραμμα βραχυκυκλώνει, ανοίγει μια ρωγμή, συμβαίνει το λάθος. Με οικονομημένο λόγο ο Σαμαράκης παρουσιάζει την παγίδα μιας κατασκευασμένης «πραγματικότητας», που μας οδηγεί στην καταπίεση και στον ολοκληρωτισμό. Το μυθιστόρημα *Το λάθος*, «προφητικό» καθώς κυκλοφόρησε το 1965, λίγο πριν από τη χούντα, επαινέθηκε ως ιδιοφυές από τον Άρθουρ Μίλλερ, την Άγκαθα Κρίστι και τον Γκράχαμ Γκρην μεταξύ άλλων, μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες και έγινε ταινία.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Αντώνης Σαμαράκης (1919-2003) σπούδασε στη Νομική Σχολή Αθηνών. Εμφανίστηκε στα ελληνικά γράμματα το 1954 με τη συλλογή διηγημάτων *Ζητείται ελπίς*. Ακολούθησαν: *Σήμα κινδύνου* (1959), *Αρνούμαι* (1961, Κρατικό Βραβείο Διηγήματος 1962), *Γραφείον Ιδεών* (1962), *Το λάθος* (1965), *Το διαβατήριο* (1973), *Η κόντρα* (1992). Το 1989 έγινε ο πρώτος Έλληνας που ορίστηκε από τη UNICEF Πρεσβευτής Καλής Θέλησης για τα Παιδιά του Κόσμου. Τα πολυβραβευμένα έργα του έχουν μεταφραστεί σε τριάντα και πλέον γλώσσες. Το 1982 τιμήθηκε με το Βραβείο Λογοτεχνίας Euroralia. Έγινε επίτιμος διδάκτορας των Φιλοσοφικών Σχολών Αθηνών, Πατρών και Ιωαννίνων. Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού ανακήρυξε το 2020 Έτος Αντώνη Σαμαράκη.

EMILIOS SOLOMOU

The diary of an infidelity

μετ. Andriy Savenko

Anetta Antonenko

Publishers, 2022

σσ. 216

ISBN: 978-617-76-5497-0

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΥ

Ημερολόγιο μιας απιστίας

Μυθιστόρημα

Βραβείο Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2013

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η γραμμή της ζωής μας είναι ευθεία, εάν όμως βρεθούμε στον περιορισμένο χώρο ενός νησιού, ίσως τη νιώσουμε να μετατρέπεται σε κύκλο ή σε κάτι σαν σπείρα. Αυτό βιώνει ο Γιώργος Δουκαρέλης, αρχαιολόγος και καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όταν επιστρέφει στις Μικρές Κυκλάδες, είκοσι χρόνια μετά την ανασκαφή που τον έκανε διάσημο και άλλαξε για πάντα την προσωπική και επαγγελματική του ζωή. Αυτή τη φορά η ανασκαφή φέρνει στην επιφάνεια ενδότερα κομμάτια της ψυχής του. Περιδιαβάζοντας στα μέρη όπου κάποτε έζησε, αναθυμούμενος πράγματα που τον συνδέουν με τρεις γυναίκες από το πολύ μακρινό έως το πρόσφατο παρελθόν και το παρόν, θα προσπαθήσει να βάλει σε τάξη τη ζωή του και να ξαναθυμηθεί όσα διαδραματίστηκαν εκείνο το καθοριστικό καλοκαίρι. Ένα μυθιστόρημα για το χρόνο, τη μνήμη και τον έρωτα, που ακροβατεί ανάμεσα στο παρόν και το παρελθόν με φόντο τη βραχώδη, λαμπρή σε φως, επικράτεια του Αιγαίου.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Αιμίλιος Σολωμού γεννήθηκε το 1971. Σπούδασε Ιστορία-Αρχαιολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, καθώς και Δημοσιογραφία. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη Νεοελληνική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Εργάστηκε ως δημοσιογράφος σε καθημερινή εφημερίδα. Διδάσκει στη Μέση Εκπαίδευση. Διηγήματά του έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά και έχουν συμπεριληφθεί σε ανθολογίες στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει εκδώσει τα βιβλία παιδικής λογοτεχνίας *Το σκιάχτρο* (2018) και *Το ποτάμι* (2020), και τα μυθιστορήματα *Όσπερ στρουθίον, τάχος επέτασας* (2003), *Ένα τσεκούρι στα χέρια σου* (2007, Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος Κύπρου), *Ημερολόγιο μιας απιστίας* (2012), *Το μίσος είναι η μισή εκδίκηση* (2015), *Κράτα την ανάσα σου* (2023). Πολλά βιβλία του έχουν μεταφραστεί και εκδοθεί σε Βουλγαρία, Αλβανία, Σερβία, Ιταλία, Πολωνία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

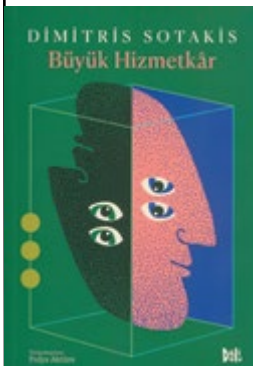
ΣΤΑ ΔΑΝΕΖΙΚΑ

DIMITRIS SOTAKIS
Dubleanten

μετ. Anders Olesen
Jensen & Dalgaard, 2023
σσ. 248
ISBN: 978-877-15-1452-0

ΣΤΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ

DIMITRIS SOTAKIS
Büyük hizmetkâr

μετ. Fulya Aktüre
Delidolu, 2022
σσ. 176
ISBN: 978-625-73-1453-4

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΩΤΑΚΗΣ
Ο μεγάλος υπηρέτης
Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ένας επιχειρηματίας προσλαμβάνει τον υπηρέτη του ετοιμοθάνατου θείου του, γιατί χρειάζεται ένα έμπιστο πρόσωπο ως βοηθό, προκειμένου να βάλει σε τάξη τη χαοτική καθημερινότητά του. Αρχικά το σχέδιο δείχνει να λειτουργεί. Όμως σταδιακά αυτή η νέα τάξη ζωής, τα όρια της οποίας έδειχναν σαφέστατα χαραγμένα, μετατρέπεται και για τους δύο άντρες σε επικίνδυνο λαβύρινθο και μια σειρά από παράξενα γεγονότα οδηγούν τη συγκατοίκησή τους σε απρόβλεπτα μονοπάτια. Ο Δημήτρης Σωτάκης, από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας, με το μυθιστόρημά του *Ο μεγάλος υπηρέτης* μιλάει για την ψευδαίσθηση της δύναμης που δημιουργεί η εξουσία, και για την «ιδανική ζωή» ως μέγα ζητούμενο της εποχής μας – μια ζωή που διαρκώς και με διάφορους τρόπους εκχωρούμε σε άλλους, αναβάλλοντας τη δράση και τη συνακόλουθη ευθύνη της. Πόσο βολευόμαστε στο ζην «διά αντιπροσώπου»; Και τι γίνεται όταν αυτός ο αντιπρόσωπος μετατρέπεται από υπηρέτης σε αφέντη;

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Δημήτρης Σωτάκης γεννήθηκε το 1973. Σπούδασε μουσική στην Ελλάδα και στην Αγγλία. Έχει εκδώσει τη συλλογή διηγημάτων *Έντεκα ερωτικοί θάνατοι* (2004) και τα μυθιστορήματα *Η πράσινη πόρτα* (2002, υποψήφιο για το βραβείο του περιοδικού *Διαβάζω*), *Η παραφωνία* (2005), *Ο Άνθρωπος καλαμπόκι* (2007, υποψήφιο για το Βραβείο Αναγνώστών του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου και το βραβείο του περιοδικού *Διαβάζω*), *Το Θαύμα της αναπνοής* (2009, Athens Prize for Literature, υποψήφιο για το Ευρωπαϊκό Αριστείο Λογοτεχνίας και το βραβείο Jean Monnet), *Ο θάνατος των ανθρώπων* (2012), *Η ανάσταση του Μάικλ Τζάκσον* (2014), *Η ιστορία ενός σούπερ μάρκετ* (2015), *Ο κανίβαλος που έφαγε έναν Ρουμάνο* (2017, υποψήφιο για το βραβείο του περιοδικού *ο αναγνώστης*), *Ο μεγάλος υπηρέτης* (2019), *Μισή καρδιά* (2022). Βιβλία του έχουν μεταφραστεί στα γαλλικά, τουρκικά, σερβικά, ολλανδικά, ιταλικά, δανέζικα, αραβικά, κινεζικά κ.ά.

ΣΤΑ ΙΣΠΑΝΙΚΑ

KOSTAS TAKTSÍS

La tercera boda

μετ. Natividad Gálvez García

Trotalibros Editorial, 2022

σσ. 296

ISBN: 978-999-20-7628-6

ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΑΝΙΚΑ

KOSTAS TAKTSÍS

El tercer casament

μετ. Jaume Almirall Sardà

Trotalibros Editorial, 2022

σσ. 332

ISBN: 978-999-20-7626-2

ΚΩΣΤΑΣ ΤΑΧΤΣΗΣ

Το τρίτο στεφάνι

Μυθιστόρημα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

«Δεν μπορώ, δεν αντέχω άλλο!» Αφήγηση σε πρώτο πρόσωπο, παρλάτα χείμαρρος της Νίνας, παντρεμένης τρεις φορές —εξ ου και ο τίτλος—, που μιλάει για τη ζωή, τους έρωτες, τους γάμους και τις απώλειες. Η πρωταγωνίστρια παλεύει σ' έναν ταραγμένο κόσμο, που καταρρέει συμπαρασύροντας την ίδια και την οικογένειά της όλο και πιο χαμηλά στην κοινωνική σκάλα. Μοναδικό καταφύγιο της Νίνας είναι η Εκάβη, πεθερά, έμπιστη και φίλη μαζί. Το *Τρίτο στεφάνι*, το μυθιστόρημα που μιλάει «έτσι όπως θα μιλούσε η ίδια η ζωή, εάν μπορούσε» (*La Quinzaine Littéraire*) είναι το μοναδικό μυθιστόρημα του Ταχτσή. Οι ιστορίες των προσώπων του, ταυτόχρονα σκληρές και τρυφερές, υφαίνουν άλλοτε με γέλια κι άλλοτε με δάκρυα τον καμβά της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας στην Κατοχή και στον Εμφύλιο, δίνοντας το κλίμα της εποχής μέσα από μικρά καθημερινά γεγονότα. Από τα πλέον ευπώλητα και μεταφρασμένα έργα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, είναι ολόκληρο μια ασώματη, ωμή, συγκλονιστικά δυνατή κραυγή. Η κραυγή όλων των γυναικών.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Κώστας Ταχτσής γεννήθηκε το 1927 στη Θεσσαλονίκη και μεγάλωσε στην Αθήνα. Το 1951 εξέδωσε την πρώτη του ποιητική συλλογή και έως το 1956 έγραψε άλλες τέσσερις. Συνδέθηκε φιλικά με τον Οδυσσέα Ελύτη, τον Νίκο Γκάτσο και τον Ανδρέα Εμπειρίκο. Από το 1956 ως το 1964 ταξίδεψε στον κόσμο κάνοντας πολλές ετερόκλητες δουλειές (από ναύτης έως μάντζερ και από βοηθός σκηνοθέτη έως υπάλληλος σε σιδηροδρόμους). Εκείνο το χρονικό διάστημα έγραψε το μοναδικό μυθιστόρημά του, το *Τρίτο στεφάνι*, που το πρωτοεξέδωσε ο ίδιος το 1962. Το έργο αγαπήθηκε από το αναγνωστικό κοινό, μεταφέρθηκε στο θέατρο και στην τηλεόραση, και μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες. Ο Ταχτσής έγραψε επίσης διηγήματα, κείμενα αυτοβιογραφικά και μετέφρασε θεατρικά έργα. Η ψυχογραφικά ευφυής γραφή του ζωντανεύει μοναδικά γυναικείους χαρακτήρες, ενώ η γλωσσική του έκφραση είναι ζωντανή και φροντισμένη. Το 1988 βρέθηκε δολοφονημένος στο σπίτι του υπό ανεξιχνίαστες συνθήκες.

EVGHENIOS TRIVIZAS

Ultima pisică neagră

μετ. Claudiu Sfirsi-Lăudat

Editura Frontiera, 2024

σσ. 304

ISBN: 978-606-89-8683-8

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΤΡΙΒΙΖΑΣ

Η τελευταία μαύρη γάτα

Παιδική λογοτεχνία

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Σε ένα μακρινό νησί τα μέλη μιας μυστικής αδελφότητας προληπτικών πιστεύουν ότι οι μαύρες γάτες φέρνουν γρουσουζιά και αποφασίζουν να τις εξολοθρεύσουν με δηλητήρια, παγίδες και χίλιους δύο απάνθρωπους τρόπους. Μέσα σε σύντομο διάστημα έχουν σχεδόν πετύχει το σκοπό τους: Μόνο μία μαύρη γάτα έχει απομείνει ζωντανή. Τα μέλη της αδελφότητας είναι αποφασισμένα να τη βρουν και να την εξοντώσουν. Αλλά και η γάτα είναι αποφασισμένη να επιζήσει. Αυτή είναι η ιστορία ενός ανελέητου διωγμού, ενός απελπισμένου έρωτα, μιας πικρής προδοσίας— είναι η ιστορία της τελευταίας μαύρης γάτας. Συνδυάζοντας το λυρισμό με το χιούμορ, τη συγκίνηση με το μυστήριο και την απόγνωση με την ελπίδα, το συναρπαστικά περιπετειώδες μυθιστόρημα του Ευγένιου Τριβιζά γίνεται ένα δριμύ «κατηγορώ» κατά του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και της δεισιδαιμονίας.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Ευγένιος Τριβιζάς γεννήθηκε στην Αθήνα το 1946. Σπούδασε νομικά και οικονομικά και είναι καθηγητής εγκληματολογίας στην Αγγλία. Ο πιο αγαπημένος Έλληνας «ποιητής παραμυθιών» έχει γράψει σχεδόν 150 έργα: μυθιστορήματα, παραμύθια, θεατρικά, λιμπρέτα, αλφαβητάρια, διηγήματα, κόμικς, εκπαιδευτικά βιβλία, και έχει συνεργαστεί με παιδικά περιοδικά. Από τα πιο γνωστά του έργα είναι η *Φρουτοπία* και το *Νησί των πυροτεχνημάτων*. Κάτοχος του Ελληνικού Κρατικού Βραβείου Παιδικής Λογοτεχνίας, έχει τιμηθεί στην Ελλάδα από την Ακαδημία Αθηνών (2003 και 2022), την Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών, τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου και τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά, και στο εξωτερικό: Parents' Choice Amazing Accomplishment Award, Sheffield Children's Book Award (έταιρος), Massachusetts Children's Choice Award, Arizona Library Association Young Readers Award κ.ά. Το 2012 προτάθηκε για το διεθνές βραβείο παιδικής λογοτεχνίας «Αστριντ Λίντγκρεν». Βιβλία του έχουν παρουσιαστεί σε εκπομπές του BBC, έχουν περιληφθεί σε ελληνικά και αμερικανικά αναγνωστικά και μεταφραστεί στα αγγλικά, γερμανικά, ισπανικά, ολλανδικά, σουηδικά, ιαπωνικά κ.ά.

DINOS
KHRISTIANÓPULOS
Regala'm un cos

μετ. Lucas Gonzalvo Valls
Editorial Salze, 2024
σσ. 124
ISBN: 978-840-95-7915-0

ΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Χάρισέ μου ένα κορμί

Ποίηση

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Είσαι ο πρώτος που μου πρότεινες έρωτα.
Η πρότασή σου με αναστατώνει.
Νιώθω ακατάλληλος για τρυφερότητα.
Ως τώρα χτυπιόμουν από τοίχο σε τοίχο.
Συνήθισα σε ψίχουλα και παρακάλια.
Πες το μαζοχισμό, πες το όπως θέλεις,
νιώθω ακατάλληλος για τρυφερότητα.

Η δίγλωσση έκδοση περιλαμβάνει ποιήματα απο τις συλλογές του Θεσσαλονικιού δημιουργού: *Εποχή των ισχνών αγελάδων*, *Ξένα γόνατα*, *Ανυπεράσπιστος καημός*, *Ο αλλήθωρος*, *Το κορμί και το σαράκι*, *Νεκρή πιάτσα*, *Η πιο βαθιά πληγή*, *Παράξενο*, *που βρίσκει το κουράγιο και ανθίζει* και *Το αιώνιο παράπονο*.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ

Ο Ντίνος Χριστιανόπουλος (1931-2020) γεννήθηκε, έζησε και πέθανε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε Κλασική Φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του ΑΠΘ. Πρωτοεμφάνιστηκε στα ελληνικά γράμματα με την ποιητική συλλογή *Εποχή των ισχνών αγελάδων*, το 1950. Από το 1957 έως το 1965 εργάστηκε ως βιβλιοθηκονόμος, επιμελητής εκδόσεων και ιδιοκτήτης γκαλερί. Ίδρυσε και διηύθυνε το λογοτεχνικό περιοδικό *Διαγώνιος* (1958-1983), τις Εκδόσεις *Διαγώνιος* (1962-1988) και τη *Μικρή Πινακοθήκη Διαγώνιος* (1974-1995). Εκτός από ποίηση έγραψε μικρά πεζά, διηγήματα, αφηγήσεις, δοκίμια και κριτικές, ενώ μετέφρασε στα νέα ελληνικά το Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο και αρχαίους έλληνες λυρικούς. Ποιητικές συλλογές του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, γαλλικά, σουηδικά, δανέζικα και ισπανικά. Το 2011 αναγορεύτηκε επίτιμος διδάκτορας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και τιμήθηκε για το σύνολο του έργου του με το Μεγάλο Κρατικό Βραβείο Γραμμάτων, το οποίο όμως δεν παρέλαβε χαρακτηρίζοντας την απόρριψη της βράβευσης «πράξη ζωής». Στον πυρήνα της ποίησής του βρίσκεται το ερωτικό βίωμα και μια αφτιασίδωτη αίσθηση της καθημερινότητας.

ΣΤΑ ΚΡΟΑΤΙΚΑ

NIKOS HRISOS
Novi dan

μετ. Mina Radulović
Sandorf, 2022
σσ. 702
ISBN: 978-953-35-1392-8

ΣΤΑ ΑΡΜΕΝΙΚΑ

NIKOS CHRYSOS
New day

μετ. Shushan Karapetyan
NewMag, 2023
σσ. 672
ISBN: 978-993-99-6708-0

ΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

Καινούργια μέρα

Μυθιστόρημα

Βραβείο Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUPL) 2019

Βραβείο Πεζογραφίας του περιοδικού *Κλεψύδρα* 2019

Ειδικό Βραβείο 2019 για βιβλίο που προάγει τον διάλογο πάνω σε ευαίσθητα κοινωνικά ζητήματα

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ένα βράδυ του Δεκεμβρίου σε μια σκοτεινή γωνιά του Λιμανιού, τρεις άντρες πυρπολούν ζωντανό τον Σεβαστιανό, έναν κλοσάρ με φήμη δεινού παραμυθά. Ο Παύλος, ο νεότερος από τους θύτες, συγκλονισμένος από την αγριότητα του εγκλήματος, αναζητά στοιχεία για το θύμα ελπίζοντας να εξιλεωθεί από τις τύψεις. Μέσα στη σύγχυσή του πιστεύει πως, αν ζωντανέψει την ιστορία του νεκρού, θα τον επαναφέρει στη ζωή. Στα στέκια των αστέγων εντοπίζει τους συντρόφους του Σεβαστιανού και τους μαγνητοφωνεί καθώς του διηγούνται την προσωπική τους ιστορία και την ιστορία του χαμένου φίλου τους, και σχεδόν χωρίς να το καταλάβει παγιδεύεται σε έναν παράξενο κόσμο. Στην αρχή οι αφηγήσεις δείχνουν αληθινές, όμως στην πορεία οι μαρτυρίες περιπλέκονται ή και αντικρούουν η μία την άλλη. Σκηνές μικροκλοπών και παρανομίας, συσσίτια, αγώνες επιβίωσης, επεισόδια φασιστικής βίας εναλλάσσονται με ένα παλίμψηστο αφηγήσεων και ιστοριών με απρόβλεπτη πλοκή. Ένα βιβλίο για τη ζωή άστεγων και στεγασμένων, για τα ανθρώπινα μίση και πάθη, για την ανάγκη μας για αλληλεγγύη και συντροφικότητα, μια αλληγορία για την ασίγαστη δίψα του ανθρώπου για ιστορίες, μύθους και παραμύθια.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Νίκος Χρυσός γεννήθηκε το 1972 στην Αθήνα. Σπούδασε βιολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και σκηνοθεσία στη Σχολή Σταυράκου. Έχει γράψει τα μυθιστορήματα *Το μυστικό της τελευταίας σελίδας* (2009) και *Καινούργια μέρα* (2018). Έχει επιμεληθεί τη σχολιασμένη επανέκδοση του βιβλίου *Αξέχαστοι καιροί του Λευτέρη Αλεξίου* (2014), και τους συλλογικούς τόμους *Ιστορίες βιβλίων* (2014) και *Ο Νίκος Καζαντζάκης και η πολιτική* (σε συνεργασία με την Ιωάννα Σπηλιοπούλου, 2019). Διηγήματά του έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους.

CHRISTOS A. CHOMENIDIS
Le Phénix

μετ. Marie-Cécile Fauvin
Éditions Viviane Hamy, 2023
σσ. 416
ISBN: 978-238-14-0134-8

ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΧΩΜΕΝΙΔΗΣ

Ο φοίνικας

Μυθιστόρημα

Βραβείο Public 2019

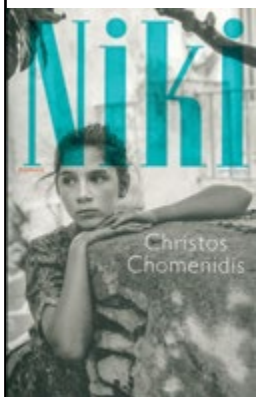
ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Αντλώντας έμπνευση από το Θρυλικό Ζευγάρι της αμερικανίδας ιστορικού Τέχνης Εύας Πάλμερ και του ποιητή Άγγελου Σικελιανού, ο *Φοίνικας* περιγράφει τον έρωτα του Πάρη Κερκινού με την ιδιόρρυθμη Ήβη Σπρίνγκφιλντ. Η πλοκή εκτείνεται σε χρονικό βάθος εβδομήντα ετών, από το 1860 έως το 1927, και από τα βοσκοτόπια της Πάρνηθας μέχρι τη Νέα Υόρκη. Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, η Μικρασιατική Καταστροφή, οι μητροπόλεις του 20ού αιώνα, η μεσοπολεμική Αθήνα και οι Δελφοί είναι το φόντο ενός παράφορου έρωτα ανάμεσα σε δύο πρόσωπα με διαφορετική καταγωγή και κώδικες, με κοινή όμως επιθυμία για ελευθερία. Ο Πάρης, που μεγάλωσε στην Ελευσίνα με δυο πατεράδες, ανάμεσα σε αρβανίτες κτηνοτρόφους, και η Ήβη, από την ανώτερη κοινωνία της Νέας Υόρκης, είναι δύο Ποιητές του βίου, ελεύθερα πνεύματα, με ακόρεστη όρεξη για ζωή, πυρακτωμένες υπάρξεις που συχνά κατακαίγονται από τη φλόγα τους και ξαναγεννιούνται από τις στάχτες τους. Ο *Φοίνικας* είναι ένας φόρος τιμής στην εύθραυστη ομορφιά του βίου μας, έτσι όπως την αποτυπώνει η ιδιοφυΐα των ποιητών.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Χρήστος Χωμενίδης γεννήθηκε το 1966 στην Αθήνα. Σπούδασε νομικά και επικοινωνία. Το 1993 προξένησε αίσθηση με το πρώτο του μυθιστόρημα, *Το σοφό παιδί*. Ακολούθησαν μυθιστορήματα και συλλογές διηγημάτων: *Το ύψος των περιστάσεων* (1995), *Δεν θα σου κάνω το χατίρι* (1997), *Η φωνή* (1998), *Δεύτερη ζωή* (2000), *Υπερσυντέλικος* (2003), *Το σπίτι και το κελλί* (2005), *Λόγια φτερά* (2009), *Στη Δευτέρα Παρουσία ας μας βάλουν απουσία* (2010), *Ο κόσμος στα μέτρα του* (2014), *Νίκη* (2014), *Νεαρό άσπρο ελάφι* (2016), *Ο φοίνικας* (2018), *Ο Τζίμης στην Κυψέλη* (2023), *Ο βασιλιάς της* (2020), *Η δίκη Σουάρεφ* (2023, βραβείο αναγνωστών *Athens Voice*) κ.ά. Έχει γράψει σενάρια για την τηλεόραση και τον κινηματογράφο, ενώ αρθρογραφεί σε εφημερίδες και περιοδικά. Τα βιβλία του έχουν βραβευτεί και μεταφραστεί στα γαλλικά, αγγλικά, ιταλικά, ισπανικά, τσεχικά, λιθουανικά, τουρκικά και εβραϊκά.

ΣΤΑ ΟΛΛΑΝΔΙΚΑ

CHRISTOS CHOMENIDIS

Niki

μετ. Hero Hokwerda
Uitgeverij Prometheus, 2023
σσ. 416

ISBN: 978-904-46-5219-2

ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΧΩΜΕΝΙΔΗΣ

Νίκη

Μυθιστόρημα

Κρατικό Βραβείο 2015

Βραβείο του περιοδικού *ο αναγνώστης* 2015

Βραβείο Public 2015

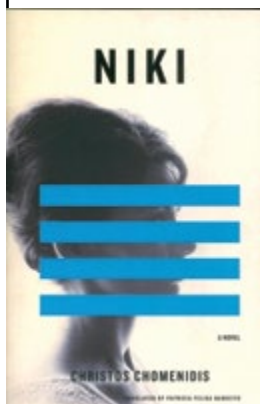
Βραβείο Ευρωπαϊκού Μυθιστορήματος 2021

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Μέσα από την ιστορία μιας οικογένειας σκιαγραφείται το πολιτικό και κοινωνικό κλίμα της χώρας στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα και στα χρόνια μετά τον Εμφύλιο. Σε αυτό το ιστορικό φόντο η πρωτοπρόσωπη διήγηση της Νίκης (μπτέρας του συγγραφέα) ζωντανεύει τον βίο των γονιών της καθώς και των οικογενειών τους. Το ζευγάρι, ο Μικρασιάτης και η Μεσσήνια, μπαίνουν στους κόλπους της Αριστεράς σε δεκαετίες που οι «μυλόπετρες» της ελληνικής Ιστορίας αλέθουν γερά: η κόρη τους βιώνει, από μνηών ακόμα, τη φυλάκιση, το κρύψιμο και την εξορία. Μεγαλώνει με δυο γονείς ήρωες, βλέπει τον πατέρα της να εκλέγεται βουλευτής, να φυλακίζεται κατά τη δικτατορία, να προδίδεται από τους συντρόφους, να βγαίνει στην παρανομία έως την αποκατάσταση του ονόματός του. Η Νίκη –όνομα ευχή για την τελική νίκη του Καλού– θα απεκδυθεί το ρόλο του μάρτυρα και τη βαριά πανοπλία της ιδεολογίας όταν ερωτευτεί, κόντρα σε όλους, έναν άντρα που θέλει να ζήσει με τον δικό του τρόπο. Ο συγγραφέας ανασυστήνει μυθοπλαστικά περίπου μισό αιώνα ελληνικής πραγματικότητας μέσα από καθημερινά στιγμιότυπα μιας οικογενειακής ζωής.

Για τον συγγραφέα: βλ. σελ. 70

ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

CHRISTOS CHOMENIDIS

Niki

μετ. Patricia Felisa Barbeito
Other Press, 2023
σσ. 496

ISBN: 978-163-54-2197-2

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΕΣ TRANSLATORS

ΣΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ

TO ENGLISH

| **Patricia Felisa Barbeito**
| **Karen Emmerich**

ΣΤΑ ΑΛΒΑΝΙΚΑ

TO ALBANIAN

| **Klodiana Biraku-Metani**
| **Isida Foçi**

ΣΤΑ ΑΡΑΒΙΚΑ

TO ARABIC

| **Mohamed Abbas Abd El-Aziz**

ΣΤΑ ΑΡΜΕΝΙΚΑ

TO ARMENIAN

| **Shushan Karapetyan**

ΣΤΑ ΓΑΛΛΙΚΑ

TO FRENCH

| **Lucile Arnoux-Farnoux**
| **René Bouchet**
| **Marie-Cécile Fauvin**
| **Nicolas Pallier**
| **Michel Volkovitch**
| **Hélène Zervas**

ΣΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

TO GERMAN

| **Angelika Gravert**
| **Felix Leopold**
| **Athanassios Tsingas**
| **Doris Wille**
| **Sigrid Willer**

ΣΤΑ ΓΕΩΡΓΙΑΝΑ

TO GEORGIAN

| **Ketevan Tsintsadze**

ΣΤΑ ΔΑΝΕΖΙΚΑ

TO DANISH

| **Anders Olesen**

ΣΤΑ ΕΒΡΑΪΚΑ

TO HEBREW

| **Rami Saari**

ΣΤΑ ΙΣΠΑΝΙΚΑ

TO SPANISH

| **Selma Ancira**
| **Rufino Cuesta Moreno**
| **Vicente Fernández González**
| **Natividad Gálvez García**
| **Álvaro García Marín**
| **Ioanna Nicolaidou**
| **Margarita Ramírez-Montesinos**
| **Laura Salas Rodríguez**
| **Danai Tachtara**

ΣΤΑ ΙΤΑΛΙΚΑ

TO ITALIAN

| **Francesco Colafemmina**
| **Constantina Mavrou**

ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΑΝΙΚΑ

TO CATALAN

| **Jaume Almirall Sardà**
| **Lucas Gonzalvo Valls**

ΣΤΑ ΚΡΟΑΤΙΚΑ

TO CROATIAN

| **Koraljka Crnković**
| **Mina Radulović**

ΣΤΑ ΟΛΛΑΝΔΙΚΑ

TO DUTCH

| **Hero Hokwerda**

ΣΤΑ ΟΥΚΡΑΝΙΚΑ

TO UKRAINIAN

| **Andriy Savenko**

ΣΤΑ ΠΟΛΩΝΙΚΑ

TO POLISH

| **Ewa T. Szlyer**

ΣΤΑ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑ

TO PORTUGUESE

| **José Luís Costa**
| **Carlos Leite**
| **Rui Miguel Ribeiro**

ΣΤΑ ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ

TO ROMANIAN

| **Andreea Anghel**
| **Angela Bratsou**
| **Claudiu Sfirschi-Lăudat**
| **Simona Teodoroiu**
| **Liana Voinescu**

ΣΤΑ ΣΟΥΗΔΙΚΑ

TO SWEDISH

| **Jan Henrik Swahn**

ΣΤΑ ΤΟΥΡΚΙΚΑ

TO TURKISH

| **Fulya Aktüre**

HELLENIC REPUBLIC
Ministry of Culture

HFBC HELLENIC
FOUNDATION
FOR BOOKS
AND CULTURE

GreekLit.

The actions of the GreekLit programme are part of the National Recovery and Resilience Plan 'Greece 2.0,' funded by the European Union – NextGenerationEU.

Greece 2.0
NATIONAL RECOVERY AND RESILIENCE PLAN

Funded by the
European Union
NextGenerationEU

HELLENIC FOUNDATION FOR BOOKS AND CULTURE

BOARD

PRESIDENT

Nikos Bakounakis

VICE PRESIDENT

Panagiotis Kapos

BOARD MEMBERS

Konstantinos Bouras

Panagiotis Chinis

Nikolaos Karapidakis

Argyrios Kastaniotis

Olga Kliamaki

Ioannis Kranias

George Mouroutis

Chrysa Nikolaou

Athanasia Papathanasiou

Antonios Skiathas

Ioanna Tsivacou

CONTENTS

Forward by the Minister of Culture _____	77
Introduction by the President of the HFBC _____	79
MARIA PAPADIMA Greek literature in the international scene: An attempt to map it _____	81
DAVID CONNOLLY The fortunes of modern Greek literature in English translation _____	85
KAREN R. EMMERICH Translation as political praxis _____	88
CHRISTOS A. CHOMENIDIS Searching for the wondrous synastry _____	90
GreekLit: Book Catalogue _____	95
GreekLit: Translators _____	72

PUBLICATION **Hellenic Foundation for Books and Culture**

EDITED BY **Despina Papagiannopoulou**

TRANSLATION AND EDITING IN ENGLISH **Konstantina Georgoulia**

GRAPHIC DESIGN **Iliana Siarga**

PRODUCTION **Fotolio S.A.**

© 2025, HFBC

ISBN 978-618-87724-0-3

FORWARD BY THE MINISTER OF CULTURE

GreekLit programme was created by the Ministry of Culture, in 2021, aiming at subsidizing the translation of titles, from all categories, of the Greek book production to other languages. GreekLit's objective is funding not only the translation of a complete work –up to 75%– but also of translation samples, in order for the factors, bodies and persons, involved in book production, to be able to easily promote their work in international markets. Meanwhile, GreekLit also boosts promotion actions of Greek writers and creators abroad.

Today, after the establishment of the new –supervised by the Ministry of Culture– organization for books, the Hellenic Foundation for Books and Culture (HFBC), GreekLit's aims have been adopted by the new institutional shell, to which the translation programme belongs. The newly founded and already active body undertakes the promotion of Greek book production abroad as well, and the enhancement and strengthening of the love for reading.

This bilingual catalogue, which is printed as well as electronic, accessible on HFBC's website, includes the works that have been translated, with GreekLit, in the past three years. That is a first sample including 52 books, translated by 48 translators in 20 languages, from English, the lingua franca, to languages with a small number of speakers, but with a significant literary tradition and modern production. And with a particularly satisfying representation of all periods, tendencies and trends of modern Greek literature, in order for it to introduce itself to the international audience in all its dimensions, and, mainly, in its organic continuity. Convincing evidence of the programme's success and of its dynamics is the increasing number of applications for new translations.

For the first time after years of inaction, the Greek literary production disposes a cohesive tool for its promotion on an international level, mainly for its penetration to markets and linguistic environments that are deemed inaccessible and delimited, as the Anglo-Saxon ones. GreekLit aligns with consolidated and successful practices from abroad, adapting them to the Greek demands. When, even languages with an enormous dissemination, a great impact and a huge literature, such as French or German, are supported by the state –through official bodies– for the diffusion of their book production, the need for an institutional aid is more urgent and imperative for our literature, which has a significant history and brilliant modern and contemporary samples, using though a linguistic tool spoken by a very small number of people.

GreekLit aims not only at disseminating the existing production, but also at encouraging its expansion and at serving the reception of Culture, that is the culture of reading, not only as a commodity, but also as a product with great potential, sup-

porting the publishing industry substantially. Most importantly, at a time when the fast progress of artificial intelligence transforms the translation landscape as well, the option to support the translation of Greek works does not only support the produced work, but it also simultaneously redefines the role of the translator, and that of each individual writer.

Translators are the main ambassadors of Greek language and of our literature to an international audience that is becoming more and more demanding. The translation of selected works serves our Culture in a far from monolithic way. Surely, it is the key that opens the gate towards our enormous literary wealth, constituting at the same time a motive for the acquaintance with the rest of the fields of our Culture, particularly modern creation. The Greek nation already counts two centuries of freedom in its modern history, but its reception abroad has, for a long time, got across through its deep and heavy legacy. Thus, the opening of its literature and, through it, of modern culture, to the world, shows the self-efficiency of the self-luminant modern culture, aligning the long tradition with the robust modern and contemporary cultural production.

GreekLit serves, most appropriately, the extroversion of the Greek book market and opens new, great perspectives, not only for the creators themselves, but also for all people and bodies involved in the book sector. Its subsumption to the Hellenic Foundation for Books and Culture, the new body of the Ministry of Culture, that has undertaken the mission to bridge a great gap in the policies of Culture, will certainly ensure its consolidation and its essential contribution to the dissemination of Greek literature and the Greek essay.

Dr. LINA MENDONI
Minister of Culture

INTRODUCTION BY THE PRESIDENT OF THE HELLENIC FOUNDATION FOR BOOKS AND CULTURE

How is “world literature” (*littérature mondiale*) structured today? The term seems to derive from old times, from the renowned *Weltliteratur* of Goethe (1827). Except that, today, “world literature” is structured with totally different rules than those existing in the 19th century, that is at a time and a century of triumph for the big European novel and its universal writers (Hugo, Balzac, Flaubert, Stendhal, Dickens, the Brontë sisters, Thackeray, George Elliot, Gogol, Dostoevsky, Tolstoy and many others). Today, transitioning from one language to the other continues to take place through translation, which constitutes the indisputable unifying power at the dominion of “world literature”. The big difference, however, is that this transition, that is the translation itself, totally depends on the unequal distribution of the economic as well as the symbolic capital among languages.

The sociology of translation has shown that the motion from one language to the other is no more horizontal, with each language having its own dynamic and influencing the others. The motion is vertical, from the dominant languages to the dominated ones. And today the dominant language is English*. In this vertical motion, the intervention of mechanisms is decisive, either this is about intermediary organizations (book centres, translation centres, literary agents, publishing houses) or mediators (the media, particularly social media etc.). In this motion, the role of the organizations that provide funding tools is particularly important. The unequal distribution of the economic capital among languages is counterbalanced, in a way, by the funding tools that support translation and translators.

In the dominion of “world literature”, the translation of a work in another language, in English or in one of the so-called “central languages”, creates the symbolic capital of a literature. This symbolic capital also transforms to economic capital, if the translated book becomes a commercial success or if the book and its writer win an international award, i.e. the Booker prize. In addition, the fact that a translation influences the position a writer holds in his/her national/linguistic domain is no paradox.

GreekLit is the program of the Ministry of Culture and the Hellenic Foundation for books and Culture that provides the funding tools for the translation of books written in the Greek language –not only works of fiction– to other languages. It was created in 2021. In the period 2022–2024, more than fifty books were translated in twenty languages and were published in book markets of an equal number. The bilingual “GreekLit” edition depicts this activity and proves the efficiency of the funding tools in the now dominant vertical motion from language to language. However, the edition

*Gisèle Sapiro (2024), *Qu' est-ce qu' un auteur mondial? Le champ littéraire transnational (What is a universal writer? The transnational literary landscape)*, Paris: Seuil (Hautes Etudes).

also shows something else: that GreekLit creates a surplus value, beyond its obvious funding role. It is the surplus value deriving from the great number of translators. As it is shown in the relevant index, these translators form the crucial network of mediators for communicating the Greek language and Greek books to other languages.

Prof. NIKOS BAKOUNAKIS
President of the HFBC

MARIA PAPADIMA

GREEK LITERATURE IN THE INTERNATIONAL SCENE: AN ATTEMPT TO MAP IT

If Greek culture is indisputably one of the cornerstones of western civilization and continues to evoke the interest, the admiration and love of the entire world, today's literary Greece, the Greek literature of the 20th and the 21st century, remains a land to (re)discover, a territory to investigate, with a rich production in all genres: novel, poetry, short form and essay, where the precious and semi-precious stones await for the inquisitive eye to separate them from rust and to showcase them, offering them to today's readers of our globalized village.

Homer, the legendary bard of the *Odyssey* and the *Iliad*, the forever timely Greek tragic poets, Sappho, the poet of love, the cosmopolitan, and concurrently, "Greek" Constantine Cavafy, the modernist Yiorgos Seferis (1963 Nobel Prize), the poet of light and the Aegean, Odysseus Elytis (1979 Nobel Prize), the poet of romiosini, Yiannis Ritsos (1979 Lenin Prize), Kazantzakis with his hero, the mythical Zorbas, depicted by Anthony Quinn in an extraordinary way, the worldly monk Papadiamantis, Samarakis with *The flaw*, Vassilikos with his *Z*, are all holy totems of Greek literature, whose work has been translated in most languages. There follow, with typical samples of their writing, the representatives of the 1930s and, consequently, Tsirkas, Taktsis, Koumantareas, Matessis, Dido Sotiriou, Valtinos, Lymperaki, Galanaki, Zатели, Dimoula, Alki Zei, Doxiadis, Markaris, Karystiani, Chomenidis, Oikonomou, Papamarkou, Palavos, Dimitriou etc. We must also note the recent award in France of the translation of Marie-Cécile Fauvin of *May your name be blessed* of Dimitriou (Prix de la traduction Inalco/Vo-Vf), the bestselling success of Doxiadis, in recent years, in Spain, regarding his work entitled *Uncle Petros and Goldbach's conjecture*, with republications in Spanish and in Catalan as well as the successful Spanish naturalization, through translation, of police inspector Charitos of Markaris with repeated republications of his books.

If we examine the genealogy of the translations of modern Greek literature, we will find, in the very first place, Nikolaj Ivanovič Gnedič (1784–1833), a legendary translator of the *Iliad* as well as of popular Greek songs (1825) in Russian; Émile Legrand (1841–1903) with the *Collection of Greek popular songs (Recueil de chansons populaires grecques)* that was published in Paris in 1875; his student, the acclaimed linguist and Hellenist Huburt Pernot (1870–1946), director of the newly founded Institut d' Études Néo-helléniques de Paris; and the Dutch Dirk Christiaan Hesselting (1859–1941), the writer of one of the first histories of modern Greek literature (*Geschiedenis der nieuwgriekse letterkunde*, 1921, translated in French by Nicolette

Pernot, in 1924). All these constitute a first core of translators of modern Greek literature –with an emphasis on the demotic Greek poetry– to whom we must add, for their relevant publications, the Dutch Béla Erődi (1846–1936), Dezső Vértesy (1881–1917) and Ignác Kúnos (1860–1945).

A second cycle of translators of Greek literature is structured around Cavafy's poetry: the first translations are signed by G. H. Blanken in Dutch (1934), Filippo Maria Pontani in Italian (1937), Helmut von den Steinen (1939) in German, Marguerite Yourcenar in French (1940), John Mavrogordato in English (1951) –while, as far back as 1897, there was the translation in English by the poet's brother himself–, Miguel Castillo Didier (1963), Jorge de Sena (1969). These translators will continue to enrich their translation work, while, in the following years, new translators of Cavafy will be added in all languages, thus multiplying the Cavafian production until today, creating the longest list of all time of translations in progress of a Greek writer, with the Spanish translations claiming the first place in absolute numbers (more than 100 titles). After Cavafy, there follows Kazantzakis with the translations and re-translations of his work, but for different reasons. The first one owes his success to his undeniable universality, the second one owes it to his especially stressed locality, as it was crystallized through the film entitled *Zorbas*, which accompanies ever since the picture of Greek literature – to its own best interest or not? Following at a great distance, regarding the impact and numbers, but in a satisfactory representation, the generation of the 1930s: Embirikos, Eggonopoulos, Gatsos, Kavvadias, Venezis, Myrivilis, Terzakis, Politis, Prevelakis etc., while among the older ones, Roidis and Vikelas play a principal role.

The scholar Kimon Friar (1911–1993) deserves a special mention, as, through his translation work, which consists of the *Odyssey* of Kazantzakis, important anthologies of Greek poetry and representative works of important Greek poets, he contributed significantly to the dissemination of Greek letters abroad. Similarly, Robert Levesque (1909–1975), one of the main representatives of the generation of the 1930s, anthologist and translator of Solomos, Sikelianos, Seferis and Elytis, long before the last two were awarded the Nobel prize. The category of the passionate translators who contributed enormously to the promotion of Greek literature undeniably includes: Jacques Lacarrière (1925–2005), Dominique Grandmont, Michel Grodent, Marcel Durand, Gilles Ortlieb, Carles Riba (1893–1959), Joan Sales (1912–1983), Joan Ferraté (1924–2003), Selma Ancira.

The departments or chairs of neo-Hellenic studies have played an important role in the acquaintance with Greek literature – unfortunately, they constitute an endangered species, because, as a consequence of our times, they close down one after the other, even in countries where neo-Hellenic studies had a long tradition, leaving a void which is hard to fill. Many neo-Hellenists were also translators, combining their scientific work with inspired translations, imparting, thus, in both ways, Greek literature to their language. We indicatively mention André Mirabel, Samuel Baud-Bovy,

Edmund Keeley, Peter Mackridge, Éva Kopp, Kálmán Szabó, Mario Vitti, Bernard Bouvier, Henri Tonnet, Guy (Michel) Saunier, Jacques Bouchard, Sonia Ilinskaya, Anna Kovaleva, Stefan Gechev, Hercules Myllas, and the forever active David Conolly, Karen Van Dyck, Lucile Arnoux-Farnoux, José Antonio Moreno Jurado, Eusebi Ayensa Prat, Zdravka Mihailova, Ksenia Klimova, Aslı Çete, Damla Demirözü, Cristiano Luciani, Caterina Carpinato, Maurizio De Rosa. A special mention must be attributed to the neo-Hellenists of the University of Malaga, Vicente Fernández González, María López Villalba and Ioanna Nikolaidou, who, along with Leandro García Ramírez, offered us the remarkably annotated and translated *Drifting cities (Ciudades a la deriva, Cátedra, Letras Universales, 2011)* of Stratis Tsirkas, a model of collective translation that was awarded the state prize for translation of a work of Greek literature in a foreign language.

Particularly important for the salience of Greek literature are the university editions, such as Birmingham Modern Greek Translations series of the University of Birmingham, the Greek Library series of O.G.I. editions, with neo-Hellenists of Lomonosov Moscow State University, the Library of Neo-Hellenic Literature series, with neo-Hellenists of Saint Petersburg State University, Universitalia editions of the University of Rome “Tor-Vergata”, Romiosini editions, which, since 2014, have been included in the Centre of New Hellenism (CeMoG) of the Free University of Berlin.

Greek literature owes a lot to its mediators, its restless translators and bold publishers who, from faraway Finland, Sweden, Denmark to the always welcoming France –with the widest and most representative translation corpus until today– as well as Spain, Italy, Turkey and Romania, continue to introduce older and modern Greek writers. These fervent apostles of neo-Hellenic literature play an important role in the mediation of Greek literature, as they have taken on not only the role of the translator, but also that of the editor: Nicola Crocetti in Italy with the homonymous editions, Hero Hokwerda in Holland with Ta Grammata, Michel Volkovitch in France with Le miel des anges editions, and, more recently, Simone Taillefer with Monemvassia editions and Anne-Laure Brisac with Signes et balises editions, Hans and Niki Eideneier with Romiosini editions in Germany, Elena Lazar in Romania with Omonia editions, with dozens of titles.

For historical reasons, we ought to mention Librairie Desmos editions, which is 40 years old, as well as two short-lived publishing attempts of translated Greek literature: Confluences series of Hatier-Librairie Kauffmann editions and Institut Français d’ Athènes/Actes Sud editions. The publishing attempt to disseminate Greek literature in foreign languages also includes distinguished Greek publishing houses, such as Kedros, previously, Kastaniotis, and, with its now systematic presence, Aiora, for which the translation of Greek literature in foreign languages consists an important part of its publishing programme.

From a quick examination of the translated Greek titles during the 20th century and the first decades of the 21st century, we could conclude the following:

- The translations of Greek literature present a significant geographical diaspora with rather stabilizing tendencies regarding the languages of reception; however, the representation of the older and modern writers is more sampling-like than systemic.
- The contacts and exchanges between the Greek language and other peripheral languages and literatures could be further enhanced, cancelling thus the known pattern of power that wants a periphery constantly oriented towards the centre and makes these languages ignore their homologue literatures.
- The publishing houses of a small commercial range, which publish Greek literature –often in terms of cottage industry or amateurism– lack the necessary means of promotion and systematic presentation in the modern book market.
- The individuality of Greek literature, trapped in the Symplegades of ancient glamour, on the one hand, and its exotic touristic image, on the other, not having managed to communicate its modern literary characteristics, is faced with the reservations and/or the superstitions deriving from every unknown literature.
- However, for today's publishers, the information is now much easier, the communication channels have multiplied, the great number of Greek literary magazines, printed or electronic, allows the direct monitoring of the literary production, while the depiction of the domestic reception of the work –reviews, awards, sales etc.– is legible and easily accessible. And most importantly, the new generations of talented translators have started to pick up the torch and, equipped with more knowledge and tools, can not only do the work of the linguistic transference, but also introduce works and writers, fully playing their part as cultural mediators.

Maria Papadima is a professor at the National and Kapodistrian University of Athens and a translator.

DAVID CONNOLLY

THE FORTUNES OF MODERN GREEK LITERATURE IN ENGLISH TRANSLATION

As Odysseus Elytis remarked in his address to the Swedish Academy on receiving the 1979 Nobel Prize for Literature, the Greek writer is dealing with a language that is spoken by only a few million people (a total of some fifteen million in Greece proper and the diaspora) and yet it is a language that has been spoken for over two and a half thousand years without interruption and with a minimum of changes; a fact that indicates the great weight of tradition borne by the Greek language and the great weight of responsibility for the modern writer.

Greek writers are able to draw on many historical phases of the Greek language for which the translator into English has no corresponding idiom. A case in point is the use of *katharevousa*, a purified and artificial form of Greek, which became the official language of the modern Greek state following the 1821 War of Independence and remained so until 1978. So, major 19th-century Greek authors, such as Alexandros Papadiamandis, Yorghios Vizyinos and Emmanouil Roïdis, writing in varying degrees of *katharevousa* and admired in Greek as much for the beauty of their language as for the content of their writings, appear very ordinary when translated into contemporary English. The same is true, however, of contemporary Greek writers, who are able to use an admixture of popular and purist forms of the language to produce literary effects ranging from the officious and pompous to the ironic and hilarious. It is virtually impossible for the translator to reproduce this admixture of language in English.

Translations from Modern Greek literature began to appear systematically immediately after the Second World War. No doubt Greece's part in the War served to spark an interest in modern Greece and its literature at a time when most Westerners' knowledge of Greece went no further than its ancient past. The first collection of Nobel laureate George Seferis' work in English, translated by Bernard Spencer, Ninos Valaoritis and Lawrence Durrell, appeared in 1948, and the first collection of Constantine Cavafy's work, translated by John Mavrogordato, in 1951. Nikos Kazantzakis' novels began to appear in English translation in the mid-1950s and his monumental poetic work, *The Odyssey. A Modern Sequel*, translated by Kimon Friar, was published in 1958. Many other translations, mainly of contemporary Greek poets, followed in the following decades.

However, despite all this activity in the first decades after the Second World War, Greek literature, with the notable exception of Cavafy, had little impact on the English-speaking world. Writing in 1962, Colin Wilson remarked that Kazantzakis' name remained almost totally unknown despite five of his major works having been published in translation in England, and even more in America. He attributes this curi-

ous situation to the fact that Kazantzakis wrote in Greek, and that modern readers do not expect to come upon an important Greek writer. Wilson remarks, somewhat ironically, that if Kazantzakis had written in Russian and been called Kazantzovsky, his works would no doubt be as universally known and admired as Sholokhov's. Years later, Kazantzakis' international reputation has become established, due in part, no doubt, to the success of film versions of his works by Michalis Cacoyannis, Jules Dassin and Martin Scorsese. Nevertheless, it is doubtful whether the average reader in the English-speaking world today could name any other Greek novelist.

The same, however, is not true of Greek poetry, which has always enjoyed a higher international profile thanks to the work of poets such as Constantine Cavafy, the two Nobel Prize-winning poets, George Seferis and Odysseus Elytis, and the Lenin-prize winner, Yannis Ritsos. It is interesting that while prose enjoys a wider readership and, in general, its translation presents fewer difficulties, the acknowledged standing of foremost Greek poets has led to there being as many, if not more, translations of poetry as of prose. So, apart from Kazantzakis, it is Cavafy, Seferis, Elytis and Ritsos who remain the most translated Greek authors. Many other important Greek poets and novelists have received only minimal attention and, even when translated, have met with little or no success.

It is difficult to account for this lack of success, yet it is a sad fact that Greek literature in translation has failed to make any impact in the English-speaking world and Greek writers of today are conspicuous by their absence from major literary periodicals and the shelves of bookstores. As always it would be easy to put the blame on bad translations or point to the subject matter of much post-War Greek fiction, which often presupposes a fairly detailed knowledge of recent Greek history and politics. Kazantzakis, the most successful Greek novelist in translation, is a special case in that he wrote more for an international public than a narrowly Greek one, and exploited a folkloric image of Greece with Zorba-like characters, an image consciously rejected by most Greek writers today. It is interesting, however, that successful novels by foreign authors set in Greece tend to emphasize either the ancient Greek past or Greek folkloric stereotypes. In contrast, the contemporary Greek novel is often concerned with the writer's personal response or experience of specific historical events and the political and social situation in Greece since the Second World War, or is set against a background of a very mundane Greek reality to which the foreign reader may find it hard to relate.

Another important factor in this lack of success is, without doubt, the foreign reader's expectations of a Greek literary work. Many contemporary Greek writers who have failed to make any impact in English translation have undoubtedly suffered from the legacy of the ancient past and of a particular perception of Greece by Westerners. The absence in their works of references to antiquity or of folkloric images of Greece conflicts with what the English-speaking reader has come to expect. The two most well-known poets internationally, Seferis and Cavafy, filtered their reflec-

tions on modern Greece and their personal response to modern man's predicament through the known prism of antiquity and Greek mythology.

One should also look, however, to other factors such as the distribution and marketing on the part of the often small publishing companies that publish Greek literature in translation. It is not insignificant that translations of the most successful Greek writers abroad were published by large publishing companies. Small foreign publishing companies or those dedicated solely to publishing translations of Greek literature are rarely able to promote these works. And here, of course, the support of the responsible bodies in Greece is essential in establishing effective policies for the promotion of Greek books abroad. Much has been accomplished in the last thirty years or so to give Greek literature its deserved place on the international stage, but there is still much to be done.

David Connolly is a former professor of Translation Studies at the Aristotle University of Thessaloniki and a translator.

KAREN R. EMMERICH

TRANSLATION AS POLITICAL PRAXIS

I write these words from my home in New York, a city where over 700 languages are spoken, where nearly half of all residents speak a language other than English at home, and where one in every four people you might pass on the street or sit down next to on the subway are in fact not proficient in English. For many of us, this linguistic and cultural diversity is a point of pride. New York has always been a multilingual city, where translanguaging practices, including translation, are integral parts of daily life. I myself, however, grew up in a monolingual, English-speaking household in the suburbs outside the city. And though as a child I was fascinated by other languages, places, and cultures, I had no real opportunity to learn another language until I started college, when the horizons of my imagination and my lived reality were opened up to both Greek and translation.

This is one of the paradoxes of life in the United States: though one in five people in the country as a whole speak a language other than English at home, the opportunities for learning those languages *outside* the home are shockingly limited. And while for the first 250 years of its existence the nation had no official language—until this month, when the current president declared English the official language, in a move calculated to further marginalize and stigmatize both indigenous peoples and communities of recent immigrants—it has long been woefully unequipped to provide language access, including translation services, to residents whose preferred languages are not the dominant language.

While these facts may seem irrelevant to my practice as a literary translator working from Greek to English, for me they are crucial. Translation, including literary translation, is a deeply political act. And while translation has certainly been complicit in practices of oppression, it can also be an act of resistance. There are many who see the act of translating into English as part of a broader historical arc of extractive colonial or neocolonial practices. Many warn of the dangers of domesticating and flattening difference—or, on the other hand, of exoticizing, othering, and commodifying difference for US readers. While I recognize these dangers, I nonetheless continue to view translation as one of the best tools we have for working *towards* language justice and *against* ethnonational, monolingual understandings of belonging. Translation can, in its most conscientious forms, create opportunities for the kinds of translanguaging, transnational solidarities that are so sorely needed in our current moment.

I am thinking of two recent projects in particular, both of which were published in 2024: my translation of Kallia Papadaki's 2015 novel *Dendrites* [Δενδρίτες], which was supported by a GreekLit subvention, and my translation of Alki Zei's 1963 classic *Wildcat Behind Glass* [Το καπλάνι της βιτρίνας]. Papadaki's novel is set in Camden, New Jersey, in neighborhoods inhabited by Italian, Irish, Greek, and Black communi-

ties. It spans three generations of immigrant and working-class experiences from the 1920s to the 1980s, documenting the city's decline from a vibrant place of inter-communal interaction—including, at times, conflict—to an abandoned shell offering a microcosm of broader socioeconomic shifts. *Dendrites* exults in the minor details of its characters' lives, and in the parade of historical events that shape them, from the closing of the New York Shipbuilding Corporation, in 1968, to the protests at abortion clinics that marked the 1970s and 1980s. While it may seem at first like a strange book to an audience in the US, it is also one that returns to view stories of migration and difference that are currently being elided by contemporary political discourse. And it does so, fascinatingly, from the point of view of a non-US writer, challenging the usual directionality of “domestication” and “foreignization” in myriad ways.

Wildcat Behind Glass, meanwhile, is a book that I have long wanted to translate, and one that feels more urgent with every passing day, despite the distance of over 60 years from the time it was written. The book was first translated into English by Edward Fenton in 1968, but the translation was long out of print—and as I witnessed the increasing circulation of language reminiscent of fascism in the US public sphere, I felt a stronger and stronger impulse to try to make the novel newly available to young readers in English. In translation, the novel's focus on the historical rise of fascism in Europe in the 1930s, and particularly in Greece, with the dictatorship of Ioannis Metaxas, carries echoes from the past into the radically different social and political context of the current-day US. As Adam Gopnik wrote in a review of my translation in the *New York Times*, “The 'lesson' or 'moral' of the book is obvious, and relevant in a democracy that seems more threatened right now than the Hellenic one. Such disasters arrive not all at once, like a tidal wave, but insensibly, like the tide. They creep up on us over a happy summer. We hardly know they have happened until they already have.”

Translating Greek literature, or any literature, in the US context is often a thankless task. Publishers are wary of taking risks on books that might not sell; worthy projects founder for years before finding a press willing to take them on. The support of programmes like GreekLit is absolutely essential for removing some of the biggest obstacles to the circulation of literary works in new markets, to be appreciated by new groups of readers whose lives may be changed in small or large ways by what they find in these books. In a world where cries for isolationism are growing louder, and the demonization of difference more commonplace, literature in translation offers opportunities to expand imaginative horizons, and to build translingual solidarities on and off the page.

Karen Emmerich is an Associate Professor of Comparative Literature at Princeton University (U.S.A.) and a translator.

CHRISTOS A. CHOMENIDIS

SEARCHING FOR THE WONDROUS SYNASTRY

When, in 2021, my novel entitled *Niki* won the European Union Prize for Literature, I wished: "If only Greece would reintroduce itself to the world, through art".

I was referring to all artistic expressions: music, cinema, literature... I totally believe that our country has shaped diachronically its identity, its international imprint, thanks to inspired people that have been drawing and narrating it. Our people as well as foreigners. From the European travelers, who, since the late 18th century formed the movement of philhellenism and contributed to national awakening, during the 1821 Greek War of Independence, and, even, sacrificed themselves, to its altar –the most impressive case of whom being Lord Byron, who except for a great poet was also a super star, a David Bowie of his time– to C. P. Cavafy, Nikos Kazantzakis, our two poets who won the Nobel Prize, Mikis Theodorakis, Manos Hatzidakis, Michalis Cacoyannis, who filmed *Zorbas* in an marvelous way...

Greece has become a pole of attraction, not only because it constitutes a womb of the western civilization, reminding it constantly with its fabulous ruins, ancient temples and statues, but also because it promoted masterfully its special character.

Just before World War II broke out, Henry Miller was enchanted by Yiorgos Katsibalis and wrote *The Colossus of Amaraoussion*. Earlier, Stratis Eleftheriadis, a tracer and animator of talents like Picasso and Chagall, known internationally as Tériade, was fascinated by the popular painter Theophilos and organized an exhibition with his works at the Louvre. Since the beginning of the 1960s, Jules Dassin, passionately in love with Melina Merkouri, directed the film *Never on Sunday*, which, as *Illya Darling*, had a fabulous career in Broadway as well. Greece was on the map for good. It had an absolutely recognizable and attractive identity...

Surely, back then, Greece was an exotic place for the Westerners, almost something like the Edem-like Arkadia of Theokritus and Virgilius. Whoever undermined or reversed that image, even if they created masterpieces, had absolutely no impact outside the borders. Even if they were Karyotakis with his marvelously demythologizing poetry. Or Alexandrou with his empty *Mission box*. Or Taktis with his *Third wedding wreath*, which, though published by Penguin Publishing House, did not sell much.

Only Z, firstly of Vassilis Vassilikos and then of Kostas Gavras, moved the democratic civilians around the world, presenting Greece as a prisoner of autarchy. Gagged, imprisoned, resisting. The junta gave rise to the resistance that brought our country to the epicenter of the international interest. With the restoration of democracy, we went from the headlines to the small print.

Let us be concise, and, most importantly, let us not turn a blind eye. In the last many decades, the attempts –as much generous and ambitious as they may have been– for Greece to reacquire its glow drew a blank. In 2001, we were the guest country at the Frankfurt Book Fair. Has our modern literature disseminated? Not at all... In 2004, we organized the Olympics Games, attracting the limelight. But as soon as the lights went out, we were left with debts and establishments that we used inadequately in order to cater for domestic needs. In 2010, our country bankrupted, we were impacted by a deep crisis, economic and social, that lasted almost a decade. At its peak, some foreigners, with a secure, long-distance romanticism, had hoped that Greece would become a postmodern Cuba of the Mediterranean. Fortunately, that was not the case.

“I hope Greece will become a boring country”, said, rather recently, at a conference, the eminent journalist, Alexis Papachelas, the director of *Kathimerini*. I wonder, does a boring country consequently produce boring art?

No such causality exists. What we desire, Elytis writes in the *Open Papers*, is not the exciting landscape, but the virgin eye. “[...] The ability for one to see the world through a virgin eye, to see it as if it were the first time. If one cannot do that, he/she is not a poet. [...]”.

Are there any Greek poets today, in the wider sense of the term? Can the effort of the Hellenic Foundation for Books and Culture flourish, through GreekLit programme, and disseminate Greek literature of our times by translating it?

I would definitely answer yes to the first question. Among all those who write in Greek today, many of them have a distinctive, interesting point of view. They shape –book after book– their personal literary universe, they deepen their unique imprint. Having a closer look at our publishing production, I pick, every year, at least two works that could easily stand out on an international level. I would not necessarily characterize them as masterpieces – but what do we call a masterpiece? And how many masterpieces are recognized as such from the moment they appear? And who would claim, from personal knowledge, that all the books that win great international prizes deserve this distinction?

In order to answer to the second question, we ought to take into consideration the present circumstances that are particularly adverse. On the other side of the Atlantic as well as in the United Kingdom and in the English-speaking countries in general, the rate of the translated books that are published (I mean, except from the university cycles) is disappointingly low. On the selves of the big bookstores –let alone of the small ones– we see many novels of foreign writers, but very few poems written in other languages. The English-speaking world thinks of itself as being literary self-sufficient. But in the big European countries as well, the success of a translated book from a “peripheral” language constitutes a particularly important event. This is almost rare though.

In addition, the ways of dissemination of information have also changed. If one day there was an extensive positive review for a book of yours in a big foreign newspaper, then your recognition was considered a fact. But that is not the case anymore. In July 2023, the supplement of *Le Monde* on books dedicated its front page to my novel entitled *The phoenix*. I thought that its sales would take off. I was mistaken. “If an influencer, a star of social media had promoted you, your benefit would be incomparably bigger”, my French editor told me. “But how difficult it is for you to be in his/her radar...”

She was right. In order to stir the interest of the foreign audience, there must be a particularly favorable synastry. One that begins, of course, from your book, but that it requires other factors as well, many of which are totally imponderable. May I remind you here that Cavafy reintroduced himself to the Americans, when the last partner of Jackie Bouvier-Kennedy-Onassis recited “Ithaca” at her funeral. I wonder what trajectory would Kazantzakis have followed internationally, if he had not been translated by excellent Kimon Friar...

But miracles happen all the time. Petros Markaris has managed to make his police inspector Charitos a recognizable character, one that thousands of readers have loved all over the world. And not by relating him to our ancient glory. Nor by stepping on popular Greek stereotypes, touristic islands, the syrtaki dance and chitlins and taramosalata. His success is totally his.

Who would be next? We do not know. It is rather uncertain. There is only one prerequisite, if you want to win one day. To play, to constantly bet. Sooner or later, you will be lucky again and you will make enormous profit – and talking about culture, we do not mean money.

Greek bodies ought to do what their counterparts do in other countries. Whatever the French Institute, the Goethe Institute, the Cervantes Institute and other smaller ones do. To support substantially translations and publishing, to organize events, to seek publicity, to stir the interest in multiple ways. To promote as many and as diverse voices as possible. To build the image of the contemporary Greek literature, not sparing hard work and cost.

This effort will eventually be fruitful. And we will all celebrate it.

Christos Chomenidis is a novelist.

For this catalogue, we drew upon material from BIBLIONET database for books as well as from websites of publishing houses, writers and literary magazines.

For the translation in English of the titles of the works of Greek writers and poets, we referred to their personal webpages or to the webpages of the Greek and foreign publishing houses that have published their works. In many cases, we opted for the translation directly from the original.

GreekLit.

Connecting Greek books to the world

WSPÓŁCZESNY DRAMAT GRECKI. ANTOLOGIA

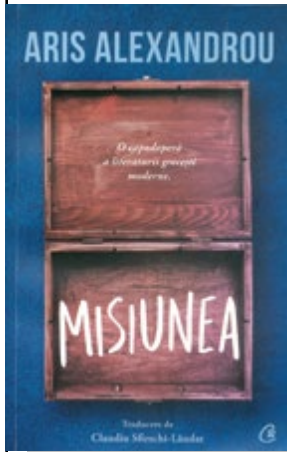
trans. Ewa T. Szylar
Wydawnictwo: Instytut
Teatralny im. Zbigniewa
Raszewskiego, 2023
452 pages
ISBN: 987-836-61-2491-2

ANTHOLOGY: MODERN GREEK THEATRICAL PLAYS

ABOUT THE BOOK

The first anthology in Polish of modern Greek theatrical plays includes: *Dinner* by Lia Vitali, *Cordiality* by Akis Dimou, *Blind spot* by Yiannis Mavritsakis, *Fire and water* by Chryssa Spilioti, *A doghouse* by Charalampos Giannou, *Alcestis and sweet dreams* by Andreas Staikos and *Splinters* by Nina Rapi. **Lia Vitali** is an awarded playwright, writer, screenwriter, radio producer and advertising creator. Works of hers have been presented in Greece and abroad, and directed by herself. **Akis Dimou** has written over twenty theatrical plays and has adapted for the theatre novels of Greek and foreign writers. His theatrical play *Tonight we dine at Jocasta's* was adapted into a film in 2015. The theatrical plays of **Yiannis Mavritsakis** have been staged at the National Theatre, at the Athens Epidaurus Festival, as well as in Europe. In 2013, he was awarded the Knight of the Order of Arts and Letters by the French Ministry of Culture. He was included in the edition *Contemporary European Playwrights* (Routledge, 2020). The actor Chryssa Spilioti (1965–2018) became known as a writer with her theatrical play *Who discovered America?* (1997). She wrote the short story collection entitled *Lost right* (2008). **Charalampos Giannou** has written theatrical plays that were staged in Greece and Cyprus, were translated in many languages and were awarded in competitions. His work entitled *Hunger* (2014) won the State Prize for Theatrical Play and was included in foreign language anthologies. **Andreas Staikos** is a playwright, director, writer and translator. He was the director of the Theatrical Translation Workshop of the Center for Literary Translation of the French Institute of Athens, collaborator of the European Center for Literary Translation and a teacher of theatrical writing at the National Book Centre (EKEBI). **Nina Rapi** is an awarded playwright. Her works have been published in many languages and have been staged in Greece and abroad. She has written short stories and essays, and has taught creative writing at universities.

IN ROMANIAN

ARIS ALEXANDROU

Misiunea

trans. Claudiu Sfirschi-Lăudat
Curtea Veche, 2023

368 pages

ISBN: 978-606-44-1453-3

ARIS ALEXANDROU

Mission box

Novel

ABOUT THE BOOK

A mystery story taking place towards the end of the Greek Civil War and escalating into an adventure of Kafkaian dimensions. Forty rebels are ordered by the General Headquarters to transport –crossing territories controlled by opponents– an iron box, of unknown content, to a city that is under the control of fellow comrades in arms. The transporters will all be killed, except for one. This only survivor finally delivers the box. However, the box is empty. The reliability of the person who delivers the box is questioned by his like-minded comrades that throw him into jail. In order to prove that he is innocent, the protagonist draws up consecutive reports addressed to the interrogator of the case. In his only novel (Athens 1966–Paris 1972), that constitutes a landmark in the history of modern Greek literature, Aris Alexandrou sets out from a personal drama in order to demonstrate the collective amorality, a cynical and illiberal society. The issues are constant and irritating: Alexandrou refuses the ease of the one and only answer regarding human fate.

ABOUT THE WRITER

Aris Alexandrou (1922–1978) was a poet, writer and translator. Born in Leningrad to a Greek father and an Estonian mother, he moved to Greece in 1928, initially in Thessaloniki and then in Athens. Since 1942, he started working as a translator. During the German Occupation, he participated in the Greek Resistance, he joined the Greek Communist Party for a short period of time, he was held in a Libyan military camp by the English (1945), he was exiled in Limnos, Makronissos and Saint Stratis (1948–1951), he was imprisoned with the accusation of being an insubordinate at Averof jails, in Aegina and in Yiaros (1953–1958). In 1967, during the dictatorship, he went to Paris in order to avoid being arrested. Since 1975, he worked again as a translator for Greek publishing houses. Except for the *Mission box*, he wrote poems, theatrical plays, scenarios for movies, essays and studies that have been translated primarily in French, English, German and Italian.

IN SPANISH

ROSINA ASSER-PARDO
548 días bajo un nombre falso: Un diario sefardí del Holocausto

trans. Álvaro García Marín
Ediciones del oriente
y del mediterráneo, 2023
184 pages
ISBN: 978-841-25-1218-2

ROSINA ASSER-PARDO

548 days with a false name.

Thessaloniki 1943/

War memories

Autobiography

ABOUT THE BOOK

“By publishing this text of my ten years of age, I do not wish to be compared to Anne Frank. Nor do I seek literary recognition. My aim is for my children to learn that the years 1940–45 marked me”. From April, 1943 to October, 1944, the Thessalonian Jew Rosina Asser-Pardo remained hidden in the room of an apartment at Tsimiski street, in Thessaloniki. In order to keep her busy, her father encouraged her to keep a diary. Written in a childish manner, the diary depicts an everyday life full of fear (“we were even afraid to pronounce our name”), despair, often terror, at times hope: hard labor, the yellow star, the looting of the paternal property, the ghetto, the escape, Karakotsou family (Righteous among the Nations) that hid the Asser family in their apartment and took care of them until the Liberation. In the book’s pages – that was also translated in German in 2018– the simple descriptions of everyday life of the ten-year old girl and her family become personal testimonies of a collective horror. Part of this testimony formed the material for the multi-award-winning documentary of Vassilis Loules *Kisses to the children*.

ABOUT THE WRITER

Rosina Asser-Pardo, the daughter of an affluent family of Jews, was born in Thessaloniki at the beginning of the 1930s. During the German Occupation she and her three sisters along with their parents were confined in a ghetto, from which they managed to escape in 1943. The Asser family found refuge to the house of a doctor named Karakotsou, and they hid there until the Liberation. Rosina Asser-Pardo studied law in Athens and in Paris. She died in 2020.

CHRISTOS ASTERIOU
Die Therapie
der Erinnerungen

trans. Doris Wille and
Sigrid Willer

Edition Romiosini, 2023

260 pages

ISBN: 978-394-61-4295-9

CHRISTOS ASTERIOU
The reminiscence
therapy

Novel

ABOUT THE BOOK

A famous Greek writer, who lives in New York, experiences a multifaceted personal crisis: he has to face the panic of middle age, to accept a painful divorce and to find a way out from an escalating writer's block, that throws him gradually into despair. The sudden death of his father and a family secret will shake many of his life's certainties and will send him on an exciting trip of self-awareness from New York to Athens and back. *The reminiscence therapy* is a novel about jazz, humor, the tough relationship between father and son, migration, old age, the function of memory and the freedom of choice against family, ethnic and social coercions. Most importantly, it is a book about the search of the identity and the well-hidden secrets of each one of us.

ABOUT THE WRITER

Christos Asteriou was born in Athens in 1971. He studied German and Greek literature in Athens and Würzburg. He was responsible for the German department of the European Center for Literary Translation (2001-2005), a professor of German, writer and translator. Texts of his have been included in thematic anthologies and have been translated in English, German, Italian and Serbian. He has written the following works: *Her naked body and other stories of the bizarre* (2003), *The journey of Jason Remvis. A true story* (2006), *Isla Boa* (2012, 2013 Prize of *o anagnostis* magazine), *The reminiscence therapy* (2019), *Small empires* (2021) etc. He has translated literary and philosophical books from German (Krista Wolf, Hans Georg Gadamer etc.).

CHRISTOS A. CHOMENIDIS

Le Phénix

trans. Marie-Cécile Fauvin
Éditions Viviane Hamy, 2023

416 pages

ISBN: 978-238-14-0134-8

CHRISTOS A. CHOMENIDIS

The phoenix

Novel

2019 Public Prize

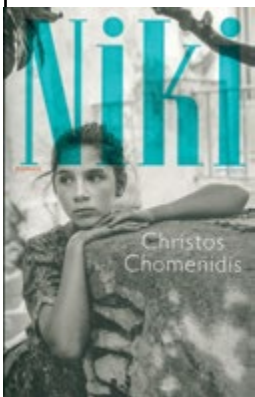
ABOUT THE BOOK

Drawing its inspiration from a legendary couple, the American art historian Eva Palmer and the poet Aggelos Sikelianos, *The phoenix* describes the love of Paris Kerkinos for the eccentric Eve Springfield. The plot spans seventy years, from 1860 to 1927, and from the pastures of Mount Parnitha to New York. The Balkan Wars, the Asia Minor Catastrophe, the metropolises of the 20th century, Athens of the Interwar and Delphi is the background of a fervent love story between two people with different origins and codes, but with the common desire for freedom and an indifference towards any kind of limitation. Paris, who grew up in Eleusis with two fathers, among Arvanite stock-farmers, and Eve, from an upper social class of New York, are two Poets of life, free spirits, with an insatiable longing for life, incandescent human beings that are often being burned by their own flame and are reborn from their own ashes. *The phoenix* is a tribute to the fragile beauty of our life, as it is depicted by the poets' genius.

ABOUT THE WRITER

Christos Chomenidis was born in Athens, in 1966. He studied law and communication. In 1993, he stirred the waters of literature with his first novel entitled *The wise kid*. There followed the novels and short story collections: *The height of the circumstances* (1995), *I won't do you a favour* (1997), *The voice* (1998), *Second life* (2000), *Past Perfect* (2003), *The house and the cell* (2005), *Words-Wings* (2009), *During Advent, let them note us absent* (2010), *The world tailored for him* (2014), *Niki* (2014), *Young white deer* (2016), *The phoenix* (2018), *Jimmy in Kypseli* (2023), *Her king* (2020), *The Suarez trial* (2023, Athens Voice readers' prize). He has written scenarios for the television and the cinema, and he writes articles for newspapers and magazines. His books have been awarded and translated in French, English, Italian, Spanish, Czech, Lithuanian, Turkish and Hebrew.

IN DUTCH

CHRISTOS CHOMENIDIS **Niki**

trans. Hero Hokwerda
Uitgeverij Prometheus, 2023
416 pages
ISBN: 978-904-46-5219-2

CHRISTOS A. CHOMENIDIS

Niki

Novel

2015 State Prize for Novel

2015 Prize of *o anagnostis* magazine

2015 Public Prize

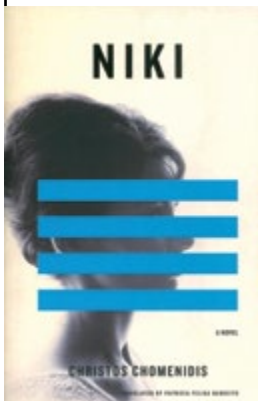
2021 European Union Prize for Novel

ABOUT THE BOOK

Through the story of a family, there is the depiction of the political and social atmosphere of the country during the first half of the 20th century and the years after the Greek Civil War. In this historical background, the first-person narration of Niki (the writer's mother) illuminates the life of her parents as well as the life of their families. The couple, the one coming from Asia Minor and the other from Messenia, join the Left in decades during which the "millstones" of Greek History grind incessantly: their daughter, even when she is a few months old, experiences imprisonment, hiding and exile. She grows up with two parents that are heroes, she sees her father being elected a member of the parliament, imprisoned during the dictatorship, betrayed by his fellow comrades, turn criminal until the restoration of his reputation. Niki – a name-wish for the eventual prevalence of Good – will deny the role of martyr and the heavy armor of her ideology, when she falls in love, contrary to everyone's will, with a man who wants to live in his own way. The writer reintroduces, in a fictional way, almost half a century of Greek reality through everyday snapshots of a family life.

About the writer: see p. 99

IN ENGLISH

CHRISTOS CHOMENIDIS **Niki**

μετ. Patricia Felisa Barbeito
Other Press, 2023
σσ. 496
ISBN: 978-163-54-2197-2

IN CATALAN

**DINOS
KHRISTIANÓPULOS**

Regala'm un cos

trans. Lucas Gonzalvo Valls

Editorial Salze, 2024

124 pages

ISBN: 978-840-95-7915-0

DINOS CHRISTIANOPOULOS

Offer me a body

Poetry

ABOUT THE BOOK

You are the first who offered me love.
Your proposal excites me.
I feel unfit for tenderness.
Until now, I have been knocking myself from wall to wall.
I got used to crumbs and pleading.
You may say I am a masochist, say whatever you want,
I feel unfit for tenderness.

The bilingual edition (in Catalan and in Greek) includes the poetry collections of the Thessalonian poet: *Season of the lean cows*, *Foreign knees*, *Indefensible yearning*, *Cockeyed*, *The body and the woodworm*, *Dead piazza*, *The deepest wound*, *Strange that it finds the courage to blossom*, and *The eternal complaint*.

ABOUT THE POET

Dinos Christianopoulos (1931-2020) was born, lived and died in Thessaloniki. He studied classic philology at the School of Philosophy of the Aristotle University of Thessaloniki. He first appeared in Greek letters, in 1950, with the poetry collection entitled *Season of the lean cows*. From 1957 to 1965, he worked as a librarian, an editor in publishing and a gallery owner. He founded and managed *Diagonios* literary magazine (1958-1983), *Diagonios Publications* (1962-1988) and the Little *Diagonios Art Gallery* (1974-1995). Except from poetry, he has written short prose works, short stories, narrations, essays and reviews, while he translated the Gospel of Matthew and ancient Greek lyric poets in modern Greek. Poetry collections of his have been translated in English, French, Swedish, Danish and Spanish. In 2011, he was proclaimed doctor of the Aristotle University of Thessaloniki and he was honored for his total work with the Grand State Prize of Letters, which he did not accept, characterizing the denial of the award an "act of life". The epicentre of his poetry is the experience of love and an unembellished sense of everyday life.

IN CROATIAN

NIKOS HRISOS
Novi dan

trans. Mina Radulović
Sandorf, 2022
702 pages
ISBN: 978-953-35-1392-8

IN ARMENIAN

NIKOS CHRYSOS
New day

trans. Shushan Karapetyan
NewMag, 2023
672 pages
ISBN: 978-993-99-6708-0

NIKOS CHRYSOS

New day

Novel

2019 European Union Prize for Literature (EUPL)

2019 Prize for Prose of *Klepsydra* magazine

2019 Special Prize for a book that promotes dialogue on sensitive social issues

ABOUT THE BOOK

On a December night, in a dark corner of the Port, three men burn Sevastianos alive. Sevastianos was a tramp, famous for his storytelling. Pavlos, the youngest of the offenders, shocked by the crime's ferocity, searches for evidence about the victim, hoping to redeem himself of the remorse. In his frustration, he believes that if he sheds light on the story of the dead man, he will bring him to life. In the haunts of the tramps, he locates Sevastianos' comrades, he records them, as they tell him the story of their lost friend, and, almost without realizing it, he gets trapped in a strange world. At the beginning, the narrations seem true, but then the testimonies blend or contradict one another. Around the tramps of the Port, we see sceneries of petty thefts and illegality, bread lines, fights for survival, fascist violence, absence of social coherence and protection. A multi-levelled palimpsest of stories with an unexpected plot, the fruit of an inexhaustible imagination.

ABOUT THE WRITER

Nikos Chryssos was born in Athens in 1972. He studied biology at the University of Athens and direction at the Hellenic Cinema and Television School Stavrakos. He has written the novels *The secret of the last page* (2009) and *New day* (2018). He has edited the annotated republication of the book of Lefteris Alexiou entitled *Unforgettable times* (2014) and the collective volumes *Stories of books* (2014) and *Nikos Kazantzakis and politics* (in collaboration with Ioanna Spyliopoulou, 2019). Short stories of his have been included in collective volumes.

IN UKRAINIAN

DIMITRIS DIMITRIADIS
Oblivion - Five theatrical monologues

trans. Andriy Savenko

Anetta Antonenko

Publishers, 2024

64 pages

ISBN: 978-617-55-3034-4

DIMITRIS DIMITRIADIS
Oblivion – Five
theatrical monologues

ABOUT THE BOOK

Five. Voices, bodies, mouths. They speak. They begin five times. They end five times. And each time is the first time, and each time is the last time. They begin in order to speak. They end in order not to speak again. In between, they speak as if this is the last chance they will have. Each word is pronounced in a final manner, as if it is given in order not to be given again to the speaker; as if the speaker knows, and he knows indeed, that with every word he pronounces, he is gradually deprived of the ability to speak; that is why each word is pronounced as a final word. Each time is a state of a final fact, a humble and reigning state that each fact has, where everything is deposited as if it could not be deposited otherwise, as if the speaker had only this way, a way that he uses as an ultimate opportunity. Five times, the voice, the body, the mouth, restart as if they have not started another time, in order to say something they haven't said before. Is it the same voice each time? Is it the same body? The same mouth? [...]

ABOUT THE WRITER

Dimitris Dimitriadis, a distinguished man of letters, is particularly prolific in all literary genres: prose, poetry, theatre, essay as well as translation. His first theatrical play, *The price of resistance in the black market* (1966), was directed by Patrice Chéreau, in 1968, in Théâtre d'Aubervilliers. In 1978, he published his first prose work entitled *I'm dying as a country*, and in 1980, his first poetry collection entitled *Catalogues 1-4*. In 2003, he won the State Prize for Novel for his work entitled *Anthropody. The Assignment* (2002). He has regularly translated works of fiction of Jean Genet, George Bataille, Witold Gombrowicz, Maurice Blanchot, Gerard de Nerval, Honoré de Balzac, Bernard-Marie Koltès, and theatrical plays of Molière, Euripides, Genet, Georges Courteline, Tennessee Williams, Shakespeare etc.

IN ALBANIAN

KRISTO DIMOPULO

**Maska e mbretit -
Aventurat e Tiku
Historikut 1**

Illustration: Sandra Elefteriu
trans. Klodiana Biraku Metani
Muza Botime, 2022
96 pages
ISBN: 978-992-83-6112-7

CHRISTOS DIMOPOULOS

**The king's mask:
The adventures of
Greenhouse Greene 1**

Illustration: Sandra Eleftheriou
Children's literature

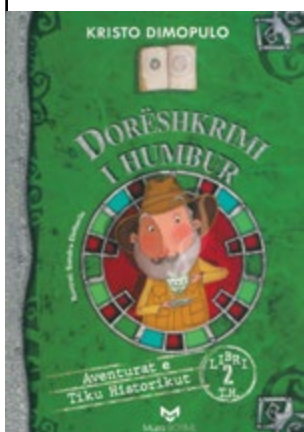
ABOUT THE BOOK

When Antigoni Delinotia, the director of the Museum of Mythical Antiquities, receives a mysterious letter that hides a riddle, she calls her old friend, professor Greenhouse Greene, for help. And while the riddle that talks about the lost mask of a king seems to be solved, the case gets even darker. The professor, along with his beloved grandchildren, Orestis and Athena, gets involved in a dangerous adventure that begins from Greece and will end at the other side of the world, at Peru. None of them suspects that a cunning Scotsman, Dunkan McDougal, a sworn enemy of Delinotia, is watching every step of theirs and is trying to trap them. On the night of the full moon of December, they all meet at the ruins of the sacred city of Inkas, Matsu Pitsu, where the magician Kounak waits for them...

ABOUT THE WRITER

Christos Dimopoulos was born in Athens. He went to drama school, but he never worked as an actor. He worked as a translator, graphic designer, copywriter, communication specialist, advertiser, editor, screenwriter, presenter, radio producer, TV presenter, writer. During the periods 1986–1990 and 2001–2013, he presented, on ERT, *Rainbow* TV show. Since 2019, the TV show has continued to be broadcasted with a new title: *1.000 colours of Christos*, and it is the TV show for children that has been broadcasted for the longest period of time on Greek TV. The writer has been honored in 2005 and in 2008 with the Prize for the Best TV Show for Children in PROSOPA TV awards (*TVETHNOS magazine*). Since 2004, his children's books are available, while in 2002, he won "Penelope Delta" Prize from the Circle of the Greek Children's Book (Greek Section of the International Board on Books for Young People – IBBY).

IN ALBANIAN

KRISTO DIMOPULO
Dorëshkrimi i humbur -
Aventurat e Tiku
Historikut 2

Illustration: Sandra Elefteriu
trans. Klodiana Biraku
Metani
Muza Botime, 2024
131 pages
ISBN: 978-992-83-6163-9

CHRISTOS DIMOPOULOS
The lost manuscript:
The adventures of
Greenhouse Greene 2

Illustration: Sandra Eleftheriou
Children's literature

ABOUT THE BOOK

Duncan McDougal, after Matsu Pitsu and his mishap with the king's mask, is eager for revenge. With the help of his old friend and Grand Chancellor of the Order of the Knights of Saint John, Ulrich Faber von Bierlager, attracts Greenhouse Greene's interest for the renowned "Voynich manuscript", that was discovered a hundred years ago and nobody has managed to decode it until today. Bierlager explains to Greene that there is a copy that has long been lost and pleads him to find it on behalf of the order. The professor, along with his grandchildren, Athena and Orestis, this time follows the trail of the Knights of Saint John. From Malta to Cyprus and from there to Rhodes, they try to discover the lost manuscript, without suspecting that McDougal and Bierlager are trying to trap them.

About the writer: see p. 104

IN ALBANIAN

KRISTO DIMOPULO
Statuja e shtatë –
Aventurat e Tiku
Historikut 3

Illustration: Sandra Elefteriu
trans. Klodiana Biraku Metani
Muza Botime, 2024
135 pages
ISBN: 978-992-83-6171-4

CHRISTOS DIMOPOULOS
The seventh Caryatid:
The adventures of
Greenhouse Greene 3

Illustration: Sandra Eleftheriou
Children's literature

ABOUT THE BOOK

An English lord, who thought he could take whatever he wanted from Greece, a letter written by a Turk marmorum sculptor 177 years ago, a secret that remained well-hidden all this time, and a truth that, if revealed, will cause a great scandal. Greenhouse Greene, Athena and Orestis try to unravel the mystery of an unbelievable story. From Constantinople, where they meet Aynur Saylan and her daughter, Meltem, in order to solve the mystery, to Broomhall, Elgin's mansion, outside Edinburgh, where they meet Fiona Lenox, a cultural reporter of BBC, and where the actor Sir Laurens Olive Pickle has scheduled to play on stage for the last time in his career, the professor and his grandchildren are on the trail of the lost Caryatid. However, this time they are not being chased only by the malicious Duncan McDougal, but also by two agents of the secret service of Great Britain.

About the writer: see p. 104

MINOS EFSTATHIADIS

The diver

trans. Mohamed Abbas

Abd-El-Aziz

Al Arabi Publishing, 2024

216 pages

ISBN: 978-977-31-9862-6

MINOS EFSTATHIADIS

The diver

Novel

ABOUT THE BOOK

In winter Hamburg, an elderly man assigns the Greek-German detective Chris Pappas the particularly well-paid task to watch Eva Dembling, a forty-year-old employee in a law office. Initially, Chris thinks that the case is commonplace, but since the very first day, things take an unexpected turn. A night in an infamous hotel, a suicide and the involvement of the police make Pappas go to Greece and his homeland, Aegion. There, he discovers in awe that the case also involves his own family, and particularly a story of the years of the German Occupation. Trying to delve into the past, the detective will discover that he has dived into horror, where reality transcends human imagination. The diver, a psychological noir with social and historical references, brings Nazi crimes in the foreground, comments on the activity of modern police and repression forces, on the big issues of love and death, on the inescapable violence of life and on the need to understand one's past.

ABOUT THE WRITER

Minos Efsthadiadis studied law in Athens and Hanover. He has written the novels *Exodus* (2001), *Without language* (2004) and *The second part of the night* (2014, in the same year, it was also published in German). His work entitled *The meal* won the prize of Original Theatrical Play of "Theatre – Workshop" Artistic Society, it was nominated for the prize of the international Eurodram competition of Germany and it was translated in English, German, French and Hungarian. His novel entitled *The diver* (2018) was published in French (2020) and was short-listed for the 2018 Athens Prize for Literature, 2021 Violeta Negra Occitanie and Prix du Livre Européen 2021, while *Kvanti* (2020) was published in French, in 2023. When he does not write, Minos Efsthadiadis goes wind-surfing – and vice versa. He lives by the sea.

ANDREAS EMBIRIKOS
De amuletten van
de liefde en van
de wapenen

trans. Hero Hokwerda
 Ta Grammata, 2023
 120 pages

ISBN: 978-908-32-3471 -7

2024 STATE PRIZE
 FOR THE TRANSLATION
 OF A WORK IN A FOREIGN
 LANGUAGE

ANDREAS EMBIRIKOS
 The amulets of love
 and arms
 Stories

ABOUT THE BOOK

The narrative trilogy was written in 1944–1945 and consists of three parts: “Argo or The Voyage of a Balloon”, “Zemphyra or The secret of Pasiphae” and “Veatriki or The love of Buffalo Bill”. In “Argo”, two stories blend: the celebratory take-off of an aerostat in Bogota, in 1906, which is of no interest to professor don Pedro, who travels only in his imagination and is jealous of the love of his daughter to mixed-race González. In the second part, “Zemphyra”, a young lion tamer presents her act in front of the audience, when the male lion attacks her. And while everyone is horrified, for Zemphyra the fear of death opens a window to the understanding of her most dark instincts. In the third part –again two stories blend– an adventure of lethal violence with Buffalo Bill takes place in the American West, but it is only a few years before the Greek Civil War. And inside it, we see unfold, in the form of letters, the love story of Embirikos and Vivika Zissi.

ABOUT THE WRITER

Andreas Embirikos, coming from a family of shipowners and merchants, studied philology at the University of Athens and in London, and economics in Switzerland. In 1926, in Paris, he was initiated in psychoanalysis by René Laforgue, he met André Breton and he entered the circle of surrealists and the automatic writing. In 1935, in Athens, in one of his lectures, he “introduced” his compatriots to surrealism and at the same time he published his first poetry collection entitled *Blast furnace* that received negative comments. However, it would influence all the following poetic production of the country. From 1935 to 1951, he practiced psychoanalysis and he was one of the founding members of the first psychoanalytic group. In 1945, he published his second poetry collection, *Inner Land*, and in 1960 the work *Writings or Personal mythology*. Until his death, he did not publish another poetry collection. His poem *The road* was published in 1974. He was particularly prolific and most of his works were published after his death.

RHEA GALANAKI

An almost sky blue hand

trans. Rami Saari

Carmel Publishing, 2022

122 pages

ISBN: 978-965-78-0558-9

RHEA GALANAKI

An almost sky blue
hand

Short stories

ABOUT THE BOOK

Eight stories, short or long, that take us from the limited time of everyday life to the endless time of myths. Eight cruel and tender stories about people that fell in love, transformed, were punished, had fun, wandered as refugees or continue the fairy tale from the point they once left it. Eight real stories, as they open up towards our visible and invisible self. Some of them are being ironic, some of them get angry. Finally, eight stories that honor the dreams of those who insist on dreaming.

ABOUT THE WRITER

Rhea Galanaki was born in Heraklion, Crete, in 1947. She studied history and archaeology in Athens. She has published novels, short stories, poems and essays. She is one of the founding members of the Hellenic Authors' Society. She has been awarded two times with the State Prize (1999, State Prize for Novel, and 2005, State Prize for Short Story), the Prize for Prose of Costas and Eleni Ouranis of the Academy of Athens (2003), "Nikos Kazantzakis" Prize of the Municipality of Heraklion, Crete (1987), and the Readers' Prize of the National Book Centre (2006). Her novel entitled *Absolute humiliation* won the 2019 Balkanika Literary Award, while its French edition was short-listed for the Prix Méditerranée Étranger (2017). Her novel entitled *The life of Ismail Ferik Pasha* is the first Greek novel that was included in UNESCO Collection of Representative Works (1994), while *Eleni or Nobody* was among the three contestants for the "Aristeion" European Literature Prize (1999). Works of hers have been translated in English, French, German, Spanish, Italian, Dutch, Czech, Bulgarian, Swedish, Lithuanian, Turkish, Arab, Chinese, Hebrew, Albanian, Catalan and Ukrainian.

IN SPANISH

PHOEBE GIANNISI
Homérica

trans. Vicente Fernández
González and
Ioanna Nicolaidou
Vaso Roto, 2023
128 pages
ISBN: 978-841-96-9343-3

PHOEBE GIANNISI
Homérica
Poetry

ABOUT THE BOOK

An architect of poetic discourse, Phoebe Giannisi offers a provocatively fresh look on the Homeric epic. She re-reads the *Odyssey* in the present tense and, by permeating the flesh of its myths, she points out their relation to everyday life. The convives at the symposiums relax in front of the television and the gods of Olympus lie down on a towel on the beach. In the poems of Giannisi, the fate of Odysseus transforms to a female fate and becomes timely, a possession of us all, as her critical mood towards modern reality is obvious. The poetic language recalls the rhythm of the Homeric *Odyssey*, reflecting however the experience of modern life in the lands of the myth. The titles do homage to the Homeric characters and notions, bridging the gap between the ancient world and the poet's vision. The writer, a true heiress of the Homeric mythology, in the sense that she moves herself in relation to the legacy and reinvents it, shows us ways to access the essence of classical myths.

ABOUT THE POET

Phoebe Giannisi is a poet and an architect, and a professor at the University of Thessaly. Her work combines various media and explores poetry's relation to space and body through the fields of writing, performance, representation and audiovisual installation. She has published eight books of poetry, the last of which are *Thetis and Aidon* (2022), *Chimera* (2019 – translated in English, Chimera New Directions, 2024) and *Rhapsody* (2016 – also translated in English, Cicada, New Directions, 2023), while her collection of poems entitled *Homérica* (2009) has also been translated in German and in English. The English edition was selected by Anne Carson as one of the best books she has ever read in 2017. Solo poetic exhibitions: *Tettix* audiovisual poem (National Museum of Contemporary Art, 2012), *AIGAI_O installation: The songs* (Aggeliki Chatzimichali Museum, in collaboration with Iris Lykourioti, 2015).

IN SPANISH

CATERINA GOGU
Tres clics a la izquierda
Bilingual edition
trans. Ioanna Nicolaidou,
Vicente Fernández and
Danai Tachtara
Tercero incluido –
Letraversal, 2023
96 pages
ISBN: 978-841-27-1372-5

KATERINA GOGOU

Three clicks left

Poetry

ABOUT THE BOOK

Occasionally, the door opens slowly and you come in.
You wear an all-white costume and linen shoes.
You lean, you put 72 drachmas in my hand
with affection and you leave.
I have remained in the place you left me,
for you to find me again. But a long time
must have passed,
because my nails have grown long
and (my) friends are afraid of me.
Every day, I cook potatoes
I have lost my imagination
and when I hear “Katerina”, I get frightened.
I think I must turn somebody in.
I have kept some newspaper clippings about someone
that was supposed to be you.
I know that the newspapers lie,
because they wrote that they shot you at the legs.
I know they never shoot at the legs.
The mind is their Target.
Beware!

ABOUT THE POET

Katerina Gogou, an actress and screenwriter of the Greek theatre and cinema, has carved an important path in modern Greek poetry as well. Her experience in Athens of the Occupation and the Metapolitefsi (Regime Change) marked her world view and her artistic production. Politically, she was an anarchist, and she stood in favor of feminism and the LGBTIQ+ community of her times. Her poetry denounces bourgeois logic and capitalist reality, radiates rage and pain, calls to rebellion. She has written the following works: *Three clicks left* (1978), *Idionymon* (1980), *The wooden coat* (1982), *Absent* (1986), *The month of the frozen grapes* (1988), *Nostos* (1990), while, in 2002, after her death, her poetry collection entitled *My name is Odyssey* was published. All of her works, along with unpublished poems, notes and other prose works were published in the volume entitled *Now, let's see what you're gonna do* (Kastaniotis editions, 2015). Poems of hers have been set to music by Greek song writers.

IN FRENCH

IÀKOVOS KAMBANÈLLIS
Personnages pour
violon et orchestre

trans. Hélène Zervas

L'Espace d'un Instant, 2023

114 pages

ISBN:978-237-57-2050-9

IÀKOVOS KAMBANELLIS
Characters for
violin and orchestra
Theatre

ABOUT THE BOOK

The work entitled *Characters for violin and orchestra* belongs to the dramas written by Kambanellis during the dictatorship imposed in Greece from 1967 to 1974. It consists of four one-act plays: *The loyal man* (1966-7), *The woman and the Man-mistake* (1975), *The panegyric* (1970) and *The man and the frame* (1974). The writer presents indirectly the political developments leading to seven-year junta, "a story well-known to everyone, that is being narrated by some very familiar characters, as they were shaped and as they behaved in the last decade". The main focus is not on the political events, but on the reactions of the characters towards them and on the situations being formed – unstable, often tragicomic. In this work, Kambanellis says, "personal passions and private stories are dominant. The political framework is revealed in the personal vision, miserably crumpled by the subjective way with which the characters face the general situation. The public life takes the shape that is given to it, according to personal weaknesses, interests, the spiritual level and the occasional stress for survival [...]".

ABOUT THE WRITER

Iakovos Kambanellis (1921-2011), a patriarch of the postwar Greek theatre, has produced his first samples of writing in 1950. Since then, his rich theatrical production, that counts over forty works, has been staged in state theatres and by private theatre companies all over Greece. His theatrical plays have been translated in English, German, Swedish, Romanian, Bulgarian, Hungarian, Russian etc., and have been awarded, the most recent award being the one given to the French edition of *Mauthausen* (Prix du Livre Étranger 2020 / France Inter / JDD). Among his honorary distinctions are: a member of the Academy of Athens, Grand Commander of the Order of the Phoenix, honorary doctor at universities of Greece and Cyprus. He has written scenarios for films that constitute landmarks of modern Greek cinema and verses set to music by important composers: Hatzidakis, Theodorakis, Xarhakos etc. The Ministry of Culture has declared 2022 the Year of Iakovos Kambanellis.

IN SPANISH

IÁKOVOS KAMBANELIS
Carta a Orestes

trans. Selma Ancira
Edición Universidad
Veracruzana, 2022
288 pages
ISBN: 978-607-88-5825-5

IÁKOVOS KAMBANELIS

Letter to Orestis

Theatre

ABOUT THE BOOK

The Letter to *Orestis* belongs to a cycle of 5 short theatrical plays of the period 1991–1992, which were characterized by Kambanelis as studies. Setting out from the ancient-myth cycle of the Atreides, the one-act play is a monologue of Clytemnestra addressing her son, Orestis, before he returns to the Mycenaean palace in order to kill her. In a feminist and antiwar discourse, Clytemnestra explains to him that she could never forgive her husband for sacrificing, in Avlida, without her knowing, years ago, their daughter, in order for the Trojan War to begin. She defends her love for Aegisthus, whom she considers true and pure. However, the letter never reaches its recipient: at the end of the one-act play, the son will kill the mother. Kambanelis uses artfully the condensed essence of the myth transferring it to our days. The framework of the theatrical play is a theatrical rehearsal, so we have a “theatre in the theatre”. The Mexican edition that is presented in this catalogue also includes the following works: *The supper*, *The road passes within*, *Stella in red gloves* and *The eulogy*.

About the writer: see p. 112

IN GEORGIAN

IAKOVOS KAMBANELLIS
Odysseus, come home
trans. Ketevan Tsintsadze
Logos Publishing, 2023
176 pages
ISBN: 978-994-19-8562-1

IAKOVOS KAMBANELLIS

Odysseus, come home

Theatre

ABOUT THE BOOK

The theatrical play entitled *Odysseus, come home*, written in 1952 under the (articulate) first title *Lost Ithaca*, varies the myth of the Homeric Odysseus and talks about those who “exercise” their personal myth. Parodying the archetypal grand theme of the hero’s *nostos*, a theme that is dominant in Greek and European literature, the writer presents an Odysseus, who is unwilling to lead the ship and his comrades back to their homeland. The crew rebels. Burdened by his own myth that forces him to adopt “heroic” behaviours, the elderly king of Ithaca decides to “sell” his myth as a product, that is as a trademark deprived of any heroic quality. Distancing himself from the Homeric narration, Kambanellis presents the way in which our need for heroic models eventually shapes a “market of myths” that is maintained by political authorities, as they are based on it. The hero declares: “People do as they please. If they did not like all this, they would not believe it. You may think that I deceive the naïve. We really do not know who deceives who”.

About the writer: see p. 112

IN ROMANIAN

IAKOVOS KAMBANELLIS
Curtea miracolelor.
Teatru

trans. Andreea Anghel,
Simona Teodoroiu and
Liana Voinescu
Omonia, 2022
246 pages
ISBN:978-606-89-1630-9

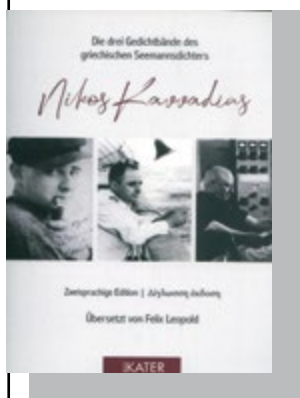
IAKOVOS KAMBANELLIS
The courtyard of
miracles
Theatre

ABOUT THE BOOK

End of the 1950s. *The courtyard of miracles* is situated in a popular neighbourhood of Athens. Its inhabitants live in poor rooms around this courtyard: some of them have come to town as refugees, others are preparing to emigrate; here love affairs blossom, creeping tensions become evident, fatal passions are born. Two mechanics invade in the cruel reality of the courtyard, informing the people that, due to a land-for-apartment exchange system, the building will be demolished and will be replaced by a block of flats. The inhabitants, having no time to react, are violently forced to leave – their farewells are the epilogue of the theatrical play. A work of “mental realism”, *The courtyard of miracles* is based on the tradition of Tchekhov and Gorky, outlining everyday stories of people, whose backgrounds intersect – even for a while. The Romanian edition that is presented in this catalogue also includes the following works: *The seventh day of creation* and *The four legs of the table*.

About the writer: see p. 112

IN GERMAN

NIKOS KAVVADIAS

Zweisprachige Edition

trans. Felix Leopold

Kater Literaturverlag, 2023

276 pages

ISBN: 978-394-45-1451-2

NIKOS KAVVADIAS

Fog, Traverso, Marabou

Poetry

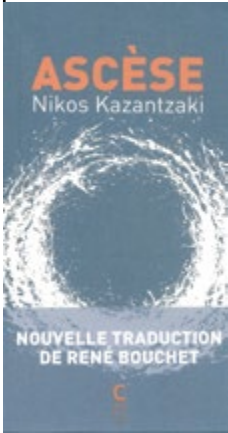
ABOUT THE BOOK

Three poetry collections of Nikos Kavvadias in a bilingual edition. *Fog* includes 14 poems, each dedicated to a different person. The poetry collection was published for the first time in 1947 and, as all the works of Kavvadias, draws on his personal experiences as a sailor. The poetry collection entitled *Traverso* (1975), with 13 poems, includes two sets of poems: *Traverso* and the *Fairy tales of Filippos* (Chatzopoulos, to whom it is dedicated). *Marabou* was published for the first time in 1933, it contains 22 quatrains and is dedicated to the poet's friend, Memas Galiatsatos. All three poetry collections were republished many times. As Kavvadias had declared, he was a sailor and a poet, and could not imagine the one quality without the other. He travelled almost until the end, depicting in his work a "salty" exotism, made of plain means and a traditional versification, images of faraway places, from his life on ships and at ports, and expressing a deep need for evading reality.

ABOUT THE POET

Nikos Kavvadias (1910-1975) was born in Manchuria. He came to Greece, when he was young, first to Cephalonia and then to Piraeus. Since 1928, he worked on ships, first as a sailor, then as a radio telegraphist and a radio operator. During the Second World War, he fought at the Albanian front and took part in the Greek Resistance as a member of the Communist Party of Greece. Since 1945, he embarked again. Travelling constantly, he writes poems, the novel *The Shift* and the short story *Li*. From his last trip, he returned in 1974 and while he was preparing the publication of the poetry collection *Traverso*, he had a stroke and he died. Poems of his were set to music by Thanos Mikroutsikos, making him popular, after his death, to a wider and young audience.

IN FRENCH

NIKOS KAZANTZAKI

Ascèse

trans. René Bouchet

Éditions Cambourakis, 2022

96 pages

ISBN 978-236-62-4636-0

NIKOS KAZANTZAKIS

Ascesis

Novel

ABOUT THE BOOK

A work of the early writing period of Kazantzakis, it was published for the first time in 1927, in a magazine, under the title *Salvatores Dei* (*The Saviors of God*) and the subtitle *Ascesis* (a word that describes any kind of physical strain through which one reaches spiritual fulfillment), and was published in its final form in 1945. It constitutes the thinker's gospel, since, as he claims, it is a personal cry of quest. In a fervently lyrical style and a rich demotic language, *Ascesis* is an essay on the essence of philosophical questions that permeate Kazantzakis' work and curve the outline of the main characters in his novels. Influenced by Nietzsche and Bergson, the writer expects the man to fight within the framework of his finite existence, with no hope for a metaphysical reward and with no fear. *Ascesis* has been translated in many languages and constitutes one of Kazantzakis' most popular works internationally.

ABOUT THE WRITER

Nikos Kazantzakis (1883-1957), one of the greatest writers of modern Greece, was particularly prolific in almost all literary genres: poetry, essay, novel, travel books, translations (from ancient Greek and from foreign languages), scenarios for films, historic books, schoolbooks, children's books, dictionaries, articles and reviews. With an international impact and always timely, his work counts more than 580 publications in foreign languages. Kazantzakis was nominated nine times for the Nobel Prize for Literature. His erudition did not prevent him from being a man of action: he joined the army as a volunteer during the Balkan Wars, he was involved in the exploitation of a lignite mine, he travelled around Europe and Asia, he founded the Socialist Workers' Union, he got involved in the political life from the post of general secretary and later of minister. "If you open my heart, you will find a rocky mountain and an all-alone man ascending. Because in all my life one word tortured and whipped me: ascent" (from *Report to Greco*).

IN CROATIAN

NIKOS KAZANTZAKIS

Krist iznova raspjet

trans. Koraljka Crnković
Sandorf, 2022

534 pages

ISBN: 978-953-35-1366-9

NIKOS KAZANTZAKIS Christ recrucified

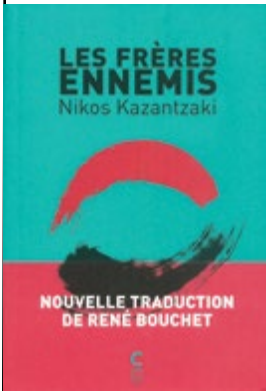
Novel

ABOUT THE BOOK

1922, Anatolia. Lykovrissi, a Greek orthodox village, re-lives the tradition of the representation of the Passion of the Christ during Holy Week, with its “protagonists” being thoroughly designated. At the same time, Greeks from a neighboring village arrive, chased by the Turks. Their presence divides the locals: most of them demand that the refugees are expelled, thinking that they are agents of illnesses and woes. The refugees protest, they resist these attacks, and consequently the local people accuse them of being “Bolsheviks”. Gradually, the peasant “protagonists” of the Passion of the Christ – the shepherd Manolios as Christ, the immoral widow Katerina as Mary Magdalene, several Students and Panayiotaros as Judas– develop the mental characteristics of the people they impersonate. And when the chased refugees resort to the nearby mountain of Sarakina, where they vanish day by day from hunger and hardship, the “characters” of the Passion will react, triggering a chain of dramatic events that will change everyone’s life. Written in 1948, this masterpiece of Nikos Kazantzakis touches upon fundamental issues of human existence and proves to be “prophetic” regarding the universality and the timeliness of the issues it approaches.

About the writer: see p. 117

IN FRENCH

NIKOS KAZANTZAKI

Les frères ennemis

trans. René Bouchet
Éditions Cambourakis,
2023

312 pages

ISBN: 978-236-62-4775-6

NIKOS KAZANTZAKIS

The fratricides

Novel

ABOUT THE BOOK

When, after the birth of a child, all the following children were dead, this child was called “fratricide” (Kanel-lakis 1890, 363). One of the greatest novels of Nikos Kazantzakis, the breathtaking and bitter *Fratricides* depict, with a lyrical acuity and political contemplation, the dead-end violence of the Civil War that led to a bloodshed in Greece from 1944 to 1947. The action takes place in imaginary Kastelo, with poor houses and undying hatred under the hard sun. The village is controlled by the army, but it is sieged by the rebels; the peasants accuse and kill each other. For their priest, old-Panayiotaros, the general lawlessness, although it is based on fair social requests, only means that the priesthood has lost its essence. The world is reigned by devil – either devil or Lenin. But for the teacher of Kaste-lo, all means are legitimate in the battle for a new order, for a free society. How will the fratricides become blood brothers? With the ultimate cost: the human sacrifice that will affirm life as an utmost value, beyond any ideology. The novel of Nikos Kazantzakis, a fervent call for peace, remains tragically timely until today.

About the writer: see p. 117

NIKOS KAZANTZAKIS
The last temptation
of Christ
Novel

ABOUT THE BOOK

An amazing fictional work based on the narration of the Gospels, presenting Jesus as a carpenter, who, while initially renounces the mission of the salvation of humanity, finally submits to the will of God. On the cross, he sees an angel who carries the following message for him: he will be saved and he will live as all human beings. And so he does. Several years later, Jesus realizes that the angel who had announced to him the salvation from the cross was Satan – the last temptation... That moment, he opens his eyes and, seeing that he is still on the cross, he realizes that it was all a dream. Physically and philosophically mature, Kazantzakis produces an amazing novel, featuring the struggle between spirit and matter, presenting Jesus humanly submitted to fear, doubt and pleasure, Jesus seeking a common life, but also tortured by inner voices, which encourage him to experience the fate of renunciation and pain. Since its publication, in 1955, this alternative narration of the life of Jesus has introduced another way of literary approach of the narrations of the Gospels, it arose concern and conflict, while it was hailed as one of the most important novels of the 20th century.

About the writer: see p. 117

IN PORTUGUESE

NIKOS KAZANTZAKIS

A última tentação

trans. Carlos Leite

Edições 70, 2023

600 pages

ISBN: 978-972-44-2709-6

IN PORTUGUESE

NIKOS KAZANTZAKIS

**Vida e andanças
de Alexis Zorbás**

trans. Carlos Leite

Edições 70, 2022

384 pages

ISBN: 978-972-44-2649-5

NIKOS KAZANTZAKIS

Zorba the Greek

Novel

Prize for best foreign novel published in France (1954)

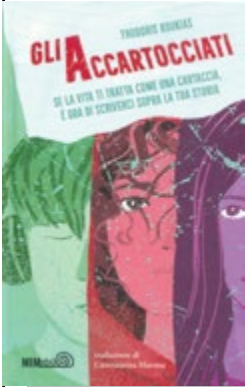
Included in the list of *Guardian* (2002) with the "100 best books of all ages"

ABOUT THE BOOK

Alexis Zorba is a brilliant star of the pleiad of literary characters. This elderly man experiences, with vivid enthusiasm, the marvel of life and its myriad expressions, wherever he comes across them: in the monasteries and the dives, the mines and the openness, in the stories he recounts and in the beat of his love affairs. Being close to this earthy and sinful man, who is open to all pleasures and refutations, the narrator-writer, in awe and often in embarrassment, is led to a deeper understanding of what it means to be human, giving essence to one's existence through action - eventually, through freedom. An emblem of the Greek letters, *Zorba the Greek* was written by Kazantzakis in the period 1941-1943 and is characterized by all the internal conflicts, doubts and philosophical quests of its creator. Its first Greek publication was in 1946 and soon it was translated in almost all the European languages and in Chinese, Vietnamese etc., with multiple republications. In 1964, it was adapted for the cinema by Michalis Cacoyannis, starring Anthony Quinn (three Oscars, 1965). It was also adapted for the theatre, it became a musical, a ballet and, more recently, a graphic novel.

About the writer: see p. 117

IN ITALIAN

THODORIS KOUKIAS

Gli accartocciati

trans. Constantina Mavrou

MIMebù, 2022

208 pages

ISBN: 978-883-14-2646-6

THODORIS KOUKIAS

The museum of dried-up feelings

Young adults' Novel

The White Ravens 2017 honorary distinction

Shortlisted for the 2017 Literary Prize of *o anagnostis* magazine

Shortlisted for the Prize for Young Adults' Book of the Circle of the Greek Children's Book

ABOUT THE BOOK

Nefeli finds herself once more in a new school, feeling disappointed. She meets Ionas, whom the teachers call “little wiseman” and the children “little dopey”, and Adela, from Albania, whose mother is considered “promiscuous” according to Greek standards. This awkward company becomes a red flag for those who perceive the different as ridiculous or threatening. In the meantime, the migration of her father abroad and an April Fool's “joke” make things worse, and Nefeli starts to sink mentally. How is she going to get over the grief that dries up every feeling of hers and leaves her thirsty and wounded? The novel is a hymn to the beauty of the Other, the different.

ABOUT THE WRITER

Thodoris Koukias studied economics in Greece and in England, and translation and interpreting in the Ionian University. He is a professor in secondary education and he has been awarded twice with the Prize for Excellence and Innovation of the Ministry of Education. His first novel entitled *Dead fish* was awarded in Sikeliana 2014 competition. *The museum of dried-up feelings* (2016) was also awarded, while his novel entitled *The firewalker of stars* (2018) was shortlisted for the prize of *o anagnostis* magazine and the 2019 Prize for Young Adults' book of the Greek Section of the International Board of Books for Young Children - IBBY. His last novel entitled *Square waves, flying medusas* (2022) won the 2023 State Prize for Young Adults' Literary Book and other awards.

IN SWEDISH

MARIA LAINÁ

Vad som hänt

trans. Jan Henrik Swahn

Bokförlaget Edda, 2022

64 pages

ISBN: 978-918-79-3235-9

MARIA LAINA

Whatever happened.
Men and ghosts

Poetry

2021 Prize for poetry of *o anagnostis* magazine

ABOUT THE BOOK

That year
my branches bent to the ground
my sky always being ready for an incessant rain
and the garden for faraway and sad
voices of insects.
I was not hearing songs then;
only the moons
that wanted to fall alone in the well.
But whatever I say
there was still love inside me
even the pleasure of love.
Yes, I recall the happy days
and the weather of each day.

ABOUT THE POET

Maria Laina (1947–2023) graduated from the Law School of Athens and worked as a translator and an editor in publishing, as a radio producer, screenwriter, professor of Greek and poetry in English-speaking colleges and a columnist in the Press. From 1968 to 2020, nine poetry collections of hers were published. She also wrote theatrical plays, prose, reviews and studies. Works of hers have been translated in English, French, Spanish, German, Swedish, Finnish, Bulgarian, Hebrew etc. She has been awarded with the State Prize for Poetry (1993), the Cavafy Prize (1996), the Maria Callas Prize of the 3rd Programme of ERT (1998), the Prize of Costas and Eleni Ouranis (Academy of Athens, 2014), and the Grand Prize for Letters (2022). The translation in German of her poetry collection entitled *Rose fear* won the prize of the city of Munich. She was a founding member of the Hellenic Authors' Society.

IN FRENCH

MAKIS MALAFÉKAS

Dans les règles de l'art

trans. Nicolas Pallier

Asphalte Éditions, 2022

256 pages

ISBN: 978-236-53-3117-3

MAKIS MALAFEKAS

Athens undocumented

Novel

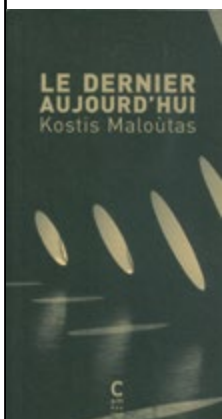
ABOUT THE BOOK

In the summer heat of 2017, the whole of Athens attends and discusses Documenta 14, the international modern art fair. It is probably the worst time to publish a book, especially on John Coltrane. However, the writer Michalis Krokos, who just arrived from Paris, is about to do just that; and he gets in deep trouble. The mysterious disappearance of a painting in Hydra, the assassination of a Belgian restorer of works of art and a murderer, who is ready for anything, force Krokos and Chris, his seductive girlfriend, to get involved in an adventure with an uncertain outcome, in the middle of conspiracy theories, economic wars and international interests. Beneath a thick layer of paint, the soft and dark underbelly of the world of art is being revealed... With a fast-rhythmed thriller, Makis Malafekas sets a story of ironic humour, in the background of the setting of a city of Athens that boils, where every uncertainty is destined to be reversed.

ABOUT THE WRITER

Makis Malafekas was born in Athens in 1977. He studied history of art and social anthropology. He gave seminars on the history of European comics at the Sorbonne and he worked at the School of Fine Arts in Paris. He has written articles for "9" supplement of *Eleftherotypia*, *Libération*, *Lifo* and other publications. Works of his that have been published are: *Entries from the time of crisis* (2011), *The absolute minority* (2015), *Miles Davis* (2017), *Athens undocumented* (2018), *Messakti* (2020), *Deepfake* (2024, shortlisted for the 2025 European Prize for Literature) – the last three with the noir adventures of Michalis Krokos. He lives and works in Brussels and Athens.

IN FRENCH

KOSTIS MALOÛTAS

Le dernier aujourd'hui

trans. Nicolas Pallier

Éditions Cambourakis, 2023

128 pages

ISBN: 978-236-62-4785-5

KOSTIS MALOUTAS

The last today

Novel

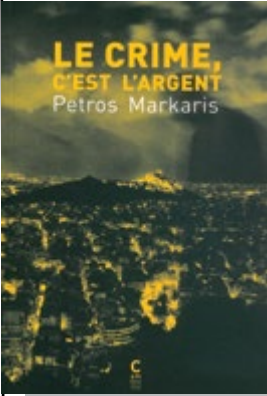
ABOUT THE BOOK

“It is daytime, when I am awake, and nighttime, when I am asleep. A day in which I am not present is of no interest to me; nor a night that does not contain my sleep”. In 1858 (according to the Gregorian calendar), the King lost every desire to be king and invented for himself the role of time tamer: as of now, the calendar would escape the dictatorship of the sun and its pages would turn according to the sleep of the time tamer. Every awakening would mark a new day. He did not do well in this game, most of his heirs did somehow better, but today it is July 14, 2014. Today, it is July 14, 2014, but it could be another day. In his second book, that is a fairy tale, a chronicle, a love story, a philosophy and a personal diary, Maloutas discusses with humour and melancholy the effort of man to control time.

ABOUT THE WRITER

Kostis Maloutas was born in July 15, 1984. He studied fine arts in the School of Fine Arts as well as sound recording. His first book entitled *One time (and perhaps another one)* was published in 2015 and was translated in French [*Une fois (et peut-être une autre)*, éditions do, 2019]. *The last today* (2017) was the last useful idea he had before he turned thirty.

IN FRENCH

PETROS MARKARIS

Le crime, c'est l'argent

trans. Héléne Zervas and
Michel Volkovitch

Éditions Cambourakis, 2023

232 pages

ISBN: 978-236-62-4800-5

PETROS MARKARIS

Murder is money

Novel

ABOUT THE BOOK

Athens, 2019. Greece has got out of the memorandums, but the social gap is becoming larger and larger. When two foreign investors are murdered one after the other, many people in the political and economic cycles of the capital are panicked, as they are in constant need of new sources of funding. The only common clue of the murders, that were committed under unclear circumstances, is a song. The famous police inspector Costas Charitos immediately becomes head of the search. In the meantime, in another part of the city, the “movement of the poor” is being born, led by the good friend of Charitos, an old communist and activist, Lambros Zissis. Insightful and poignant, the thirteenth novel of Markaris, comments on the situation in the country and the developments that take place in the Greek society, until the most recent European protest movements.

ABOUT THE WRITER

Petros Markaris, “one of the ten greatest modern writers of crime novels in Europe”, was born in Constantinople in 1937. He appeared in Greek letters in 1965 with the theatrical play *The story of Ali Retzo*. He is a playwright and a writer of novels, screenwriter for the cinema (among others, in films of Theodoros Angelopoulos) and for the television as well as a translator (Goethe, Brecht etc.). In his delightful crime novels, the main character is Costas Charitos, the “Greek Maigret”, a conservative fifty-year-old man, whose hobby is reading dictionaries. Novels of Markaris have been translated in German, Italian (becoming an instant success), French, Spanish, English (Great Britain and USA) and Turkish. In 2013, he was honored by the German state with Goethe Medallion and in 2014 he was awarded the Cross of the Order of Merit of the Federal Republic of Germany.

PAVLOS MATESSIS

Mama câinelui

trans. Claudiu Sfirschi-Lăudat

Curtea Veche, 2022

288 pages

ISBN: 978-606-44-1245-4

PAVLOS MATESSIS

The mother of the dog

Novel

1998 Prize of Greek-speakers of Southern Italy

2002 Acerbi Prize

ABOUT THE BOOK

As the 1960s come to an end, the little-known actress Raraou starts to narrate her life, from her childhood in the Greek countryside until her adulthood. Her story unfolds in the years of the German Occupation and the Greek Civil War, when, as everyone in the country, she fights along with her mother to survive. Then, Liberation comes and her mother is castigated as a mistress of an Italian officer. At times tragic and at times funny, the disturbed Raraou unfolds the story of a life “of the little things” that intersects with other fates, equally small and humble, in the whirlpool of a relentless historical reality. *The mother of the dog* (1990) has been initially translated in French and then in many other languages and was included by the London publishing house Quintet in the “1.001 books of the world literature that one must have read until the end of their life”.

ABOUT THE WRITER

Pavlos Matessis (1933-2013) studied theatre and music. He first appeared in Greek letters in 1967 with the theatrical play *The ceremony*, and he wrote thirteen theatrical plays in total, that were staged in Greek theatres. As a novelist he made his debut in 1987, with the novella entitled *Aphrodite*, while in 1990 *The mother of the dog* was published. There followed: *The ancient of the days* (1994), *Always fine* (1998), *Dark driver* (2002), *Myrtos* (2004), *Aldebaran* (2007), *Graffito* (2009). His work as a translator was also rich and pluralistic. He translated from English, French and Spanish. Among others, he translated Shakespeare, Johnson, Beaumarchais, Artaud, Ibsen, Vitrac, Pinter, Faulker, and comedies of Aristophanes. For his multifaceted activity, he was honored with the 1966 State Prize for Theatre, the 1989 “Karolos Koun” Prize and the 2000 Grand Prize of Theatre Critics. His novels have been published in many countries, while theatrical plays of his have been published in Great Britain, Italy, Romania, France, Finland and Israel.

**AMANDA
MICHALOPOULOU**
**Përse e vrava shoqen
time më të mirë**

trans. Isida Foçi
Omnia Gvg, 2022
350 pages
ISBN: 978-992-80-6360-1

AMANDA MICHALOPOULOU

Why I murdered my best friend

Novel

Nominated for the 2014 National Prize for Translation of the American Literary Translators Association

ABOUT THE BOOK

In the 1970s, at a school at Exarchia, two girls become friends. Anna, an only daughter of self-exiled leftists in Paris, mimics her parent's ideas with much self-confidence. Maria comes from Nigeria of the colonizers, with a father being an executive in an oil company, and she looks insecure, basking in reflected glory. The two girls' friendship –deep, of unequal weight, suffocating– lasts until their years at the university and then it is suddenly interrupted due to an unexpected, dramatic event. Years later, Anna and Maria will meet again. What has changed, in the meantime, inside each one of them and between them? Who will eventually “kill” the other? In the book of Amanda Michalopoulou, the personal story intersects with the political life, and in the background of Greece of Metapolitefsi (Regime Change), there is a description of the “dictatorship” of the female friendship, the dark territories of antagonism and jealousy, the relationships that haunt us.

ABOUT THE WRITER

Amanda Michalopoulou was born in Athens. She studied French literature and journalism. She first appeared in literature with the short story collection *Outside, life is colourful* (1994, *Revmata* magazine prize). She has written eight novels, three short story collections, a theatrical play and a novella. Her most recent work is *Metamorphosis* (2022). She has been awarded with the Prize for Novel of *Diavazo* magazine (1996), the Prize of International Literature of the American Federation of Arts and Liberis Liber of the independent Catalan publishers (2005), and the Prize for Short Story by Petros Charis Foundation of the Academy of Athens (2012). Works of hers have been staged in theatre and have been translated in many languages. She has taught creative writing at the National Book Centre, at the British Council, at Metropolitan College, at Herakleidon Museum, at Pyrna, Artens and Ianos, and she has edited the collective volumes *The secret* and *2021 Literary Almanac*, with works of her students.

**ELISAVET
MOUTZAN-MARTINENGOU**
Autobiographie.

Mémoires d'une recluse

trans. Lucile Arnoux-Farnoux
Éditions Cambourakis, 2022
104 pages

ISBN: 978-236-62-4656-8

**ELISAVET
MOUTZAN-MARTINENGOU**
Autobiography

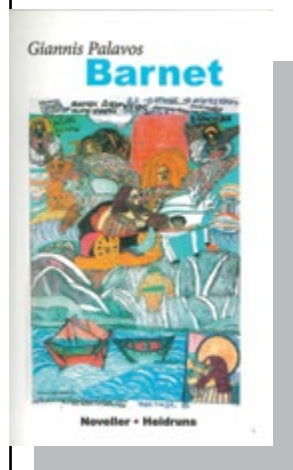
ABOUT THE BOOK

Born to an aristocratic family of Zakynthos, Elisavet Moutzan-Martinengou experienced, from the very beginning, the restrictions imposed by her gender. But she never stopped fighting against the life the society and her family had in store for her. Early on in her life, she dedicated herself to reading and writing, and thus she was able to wander freely in the dominion of letters. Almost one hundred years before Virginia Woolf and her essay *A room of one's own*, Martinengou carved her own destiny as a writer. Her emblematic *Autobiography*, an important historical testimony and the first notable sample of women's writing in modern Greek letters, was first published in 1881, with her son's care. In its pages, she depicts the quest for freedom as a young woman of the early 19th century, she expresses her thoughts about the 1821 Greek War of Independence as well as the realization of her exclusion from any form of creative life and her worry about what would become of her spiritual work.

ABOUT THE WRITER

Elisavet Moutza(n) (1801-1832) is considered the first Greek writer. Daughter of aristocrats, she grew up in an austere environment, that did not deem the spiritual development of girls necessary. However, she was involved in letters from a very early age. She learned Italian and French, two languages that she mastered, as well as ancient Greek, with the help of the hieromonks Georgios Tsoukalas, Theodosios Dimadis and Vassilios Romantzas, who were her teachers. In 1831, following her family's decision, she married Nikolaos Martinengos, who was twenty years older than her. They had a son. She died soon after, leaving behind her works on theatre, prose translations of Homer's *Odyssey* and Aeschylus' *Prometheus Bound*, economic and poetic studies, poems and theatrical plays in Italian. Although her written work was significant, the only piece that was saved intact –certainly, with several cutbacks or changes– is her *Autobiography*.

IN SWEDISH

GIANNIS PALAVOS

Barnet

trans. Jan Henrik Swahn

Heidruns Förlag, 2023

90 pages

ISBN: 978-918-66-9972-7

NOMINATED FOR
THE 2024 STATE PRIZE
FOR TRANSLATION IN
A FOREIGN LANGUAGE

YIANNIS PALAVOS

The child

Short stories

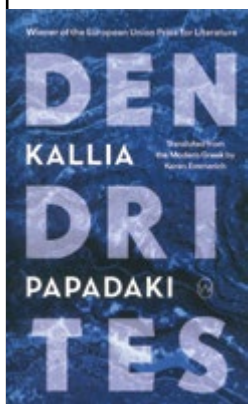
ABOUT THE BOOK

A rabid fox that gives her chaser a lethal bite. A boy who kills the sparrow in his courtyard, in order not to “kill” the father in his soul. Two cousins that had murdered a priest and take care of the family small church. A storyteller whose stories are deemed vital, even “holy” for the community. The microstories of Yiannis Palavos take place in his birthplace – a Greek small town – and are narrated in first person. Their material is first and foremost nature: plants, stones, animals, mud. Then, come the locals, at times innocent and at times guilty, almost always cruel, as their everyday life, with death lurking. Life in the countryside is presented in a raw manner, with realistic colours, with a tight discourse, full of verbs, curt phrases and place names. The writer talks about intentional and unintentional murders, about life’s violence, faith, frustration, the catalytic impact of nature on human affairs... *The child* was published in Swedish in 2023 and in French in April 2025.

ABOUT THE WRITER

Yiannis Palavos was born in 1980 in Velvento, Kozani. He studied journalism at the Aristotle University of Thessaloniki and cultural management at Panteion University. He wrote the short story collections entitled *True love and other stories* (2007), *Joke* (2012), that won the State Prize for Short Story and the Prize for Short Story of *o anagnostis* electronic magazine, and *The child* (2019). He contributed to the scenario of the comics *The corpse* (2011) and *Gra-Grou* (2017, prize for best comic and prize for scenario in Comics Greek Awards). He has translated works of Tobias Wolff, Wallace Stegner, Flannery O’Connor, Breece D’ J Pancake and William Faulkner. Works of his have been translated in many languages and have been included in anthologies, magazines etc.

IN ENGLISH

KALLIA PAPAĐAKI
Dendrites

trans. Karen Emmerich

World Editions, 2024

240 pages

ISBN: 978-164-28-6136-5

KALLIA PAPAĐAKI

Dendrites

Novel

2016 New Writer Prize of *Klepsydra* magazine

2017 European Union Prize for Literature

ABOUT THE BOOK

When twelve-year-old Minnie loses her parents, the Cambanis family take her to their house. Susan, an ex-hippie, her husband, Basil Cambanis, a second-generation Greek-American, and their daughter, Lyto, react to Minnie's arrival in different ways, rubbing salt in old family wounds that remain secret. The novel takes place in Camden, New Jersey, in 1980, that is severely impacted by the economic crisis: abandoned houses, closed-down industries, and a refugees' community that tries unsuccessfully to live the American dream. Kallia Papadaki narrates a story about giving meaning to life and searching for hope in adverse circumstances. The dendrites of the title, as the writer says, "are the synapses of the neurons that receive knowledge and retain memories. They are also the most beautiful icicles, with six symmetrical branches. However, they get lost, leaving no trace".

ABOUT THE WRITER

Kallia Papadaki was born in 1978. She studied economics in the USA, in Bard College and Brandeis University, and direction in Greece. Her first book, the short story collection entitled *The back-lot sound*, won the debutant writer prize of *Diavazo* magazine, in 2010. Works of hers have been included in short story collections in Greece and abroad, and poems of hers have been published in *Nea Estia* and *Poetiki* magazines. Her multi-award-winning novel entitled *Dendrites* has been translated in many languages. Her theatrical play entitled *Roots of cotton* was staged in Mikri Epidaurus, in 2022. The first scenario she wrote was for the full-length film of Penny Panayiotopoulou entitled *September*. Her first short film, *L'acqua che passa*, was presented in 2023 Festival of the city of Drama in Greece.

IN ARABIC

**THEODORE
PAPAKOSTAS**

**How to fit all of Ancient
Greece in an elevator**

trans. Mohamed Abbas

Abd-El-Aziz

Al Arabi Publishing, 2024

288 pages

ISBN: 978-977-31-9997-8

THEODORE PAPAKOSTAS

How to fit all of Ancient
Greece in an elevator

Historical

Nominated for 2022 Public Prize

ABOUT THE BOOK

Archaeology is a delightful and a little frightening science, eventually psychotherapeutic. It helps us approach centuries of ancient cultural legacy, which often seems hard to understand, for instance that of Greece. The book of Theodore Papakostas presents Greek antiquity from the early prehistory until its end, through the discussion of two people, who are unknown to each other and get stuck in an elevator. One of them is an archaeologist, the other is not. Triggered by the question "what do you do for a living?", an exciting dialogue begins, one in which the questions depict the common ideas regarding our ancient ancestors and the answers try to put (ancient) things in their true dimension, removing exaggerations and myths. In the meantime, there are answers to the most common questions of the science of archaeology. A delightful trip to the great moments as well as the petty stories of the Greek antiquity, which, even though it does not fit in the elevator, it certainly fits in our imagination!

ABOUT THE WRITER

Theodore Papakostas was born in Thessaloniki. He studied archaeology at the University of Reading and he holds an MA in prehistoric archaeology (University of Nottingham) and a doctorate in classical archaeology (Aristotle University of Thessaloniki). In 2018, he created archaeostoryteller, communicating the knowledge about antiquity in social media. He has presented two series of documentaries on archaeology and his homonymous podcast, archaeostoryteller, remains among the top 5 in Greece. The book entitled *How to fit all of Ancient Greece in an elevator* became a bestseller and was translated in 15 languages. In 2022, his also successful bestseller entitled *Archaeology, my love... get me out of here* was published, and in 2023 the children's book entitled *How to fit all of Ancient Greece in an elevator for Kids*.

DIMOSTHENIS PAPANMARKOS
Gjak – sauber bleibt nur, wer nix tut

trans. Angelika Gravert
 and Athanassios Tsingas
 Mitteldeutscher Verlag,
 2022

128 pages
 ISBN: 978-396-31-1572-1

DIMOSTHENIS PAPANMARKOS

Gjak

Short stories

2015 Prize for Short Story of *o anagnostis* magazine

2015 Prize of the Academy of Athens - Petros Charis Foundation

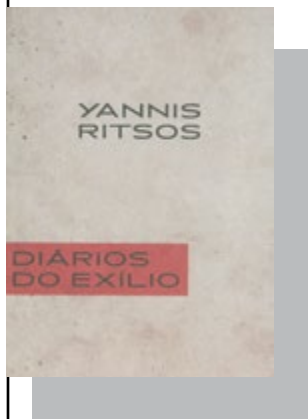
ABOUT THE BOOK

“Gjak” means blood, kinship, murder for revenge, race. The characters in Papamarkos’ short stories, soldiers that fought in the wild battlefields of Asia Minor, return, deeply changed, to their homeland, Lokrida. Being defined by what they ought to do for the honour of the community, according to the strict customary law of their closed society, they become victimizers and at the same time victims. Hushed-up crimes and traumas, catastrophe and extinction, rapes and murders, ghosts and demons, ethical trials – stories of unsaid actions, in the spoken language of the Roumeliote idiom, that eventually make, albeit violently, the characters clash with their community and reconsider their identity.

ABOUT THE WRITER

Dimosthenis Papamarkos was born in Malesina, Lokrida, in 1983. He has written the following novels: *The brotherhood of silicon* (1998, Neanikos Ikaromenippos Prize), *The fourth knight* (2001), the short story collections *MetaPoesi* (2012) and *Gjak* (2014), the novella *Taming. Necrography* (2020), the libretto Aristophane’s *Irini. Music comedy set to music by Nikos Kypourgou* (2022 – for the music performance *Irini* of the National Theatre at 2017 Epidaurus Festival) and the graphic novels *Erotokritus* (2016) and *Bare bones* (2021). Short stories and comics of his have been published in the Greek and foreign daily press (*Ethnos, Efimerida ton Syntakton, li manifesto, el Espectador* etc.), in magazines and collective volumes (*The Books’ Journal, Blue Comet, Unfollow, Levga, Hypnos Issue, In the King’s Shadow*), and have been translated in English, French, German, Russian and Italian. He has also written for the theatre and the cinema.

IN PORTUGUESE

YANNIS RITSOS

Diários do exílio

trans. José Luís Costa and

Rui Miguel Ribeiro

Saguão, 2022

160 pages

ISBN: 978-989-53-2917-5

YIANNIS RITSOS

Diaries of exile

Poetry

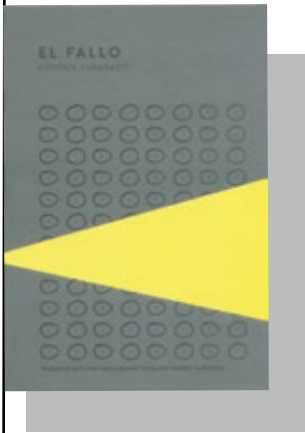
ABOUT THE BOOK

“November 24, 1948. Everything was forgotten before being said. And silence is no refuge”. The diaries-poems written by Yiannis Ritsos in exile, during the Greek Civil War, consist of three parts: the first two were written in only four months (October 1948–January 1949) in the concentration camp of political prisoners at Kontopouli, Limnos, and the third one at Makronissos, in the first semester of 1950. The plain descriptions of the cruel everyday life in the concentration camps reveal the double exile experienced by the poet: the exile of place, away from the Greek centre, at the islands; and the exile of time, because, as the country is in the middle of a crucial whirlpool, at the exile the sense of the flow of events fades. The natural landscape becomes a resonator of Ritsos’ agony, and his verses give voice not only to his personal woes, but also to those of his fellow exiled comrades. At the same time, they invite us, by reading them, to take sides, to resist.

ABOUT THE WRITER

Yiannis Ritsos (1909–1990), one of the greatest, internationally acknowledged, poets of Greece, has written more than one hundred poetic collections and compositions –translated in many languages–, novels, theatrical plays and studies, while he was also a translator and a chronicler. A member of the Greek Communist Party, he was exiled at Limnos, Makronissos and Saint Stratis. Several important poems of his, *Epitaph*, *Romiosini* and the *18 short songs of the bitter motherland* were set to music by Mikis Theodorakis, while the *Moonlight sonata* (1957 State Prize for Poetry) was characterized by Louis Aragon as “the most important poem of the 20th century”. Among the honorary distinctions of Ritsos, who was nominated for the 1975 Nobel Prize, are the 1977 Lenin Prize for Peace, the “International Peace Poet” title (UN 1986), the “Joliot-Curie” medal, a supreme distinction of the International Peace Council (1990) etc. He was declared honorary doctor of the universities of Thessaloniki (1975), Birmingham (1978), “Karl Marx” of Leipzig (1984) and Athens (1987).

IN SPANISH

ANTONIS SAMARAKIS

El fallo

trans. Rufino Cuesta Moreno
and Margarita Ramírez-
Montesinos

Trotalibros, 2023

257 pages

ISBN: 978-999-20-7638-5

ANTONIS SAMARAKIS

The flaw

Novel

Prize of the “12”

1970 Grand Prize of Crime Literature (foreign work), France

ABOUT THE BOOK

On an island, the name of which is unknown, a young man enjoys drinking his coffee, when he gets arrested by two police agents: the interrogator and the “manager”. He follows them obediently to the police station, and they, in turn, treat him in a friendly way. What is their purpose? What does the indulgent attitude of the young man hide? In the two days following the arrest, we are watching the perfect plan, implemented by the state mechanism in order to make the prisoner break down. However, gradually, there is a strange metamorphosis, as the young man and the interrogator come close. Then, the plan falls apart, there is a crack, a flaw. In a concise discourse, Samarakis presents the trap of a constructed “reality” that leads us to suppression and totalitarianism. *The flaw*, a “prophetic” novel, as it was published in 1965, just before the junta in Greece, was praised as ingenious by Arthur Miller, Agatha Christie and Graham Greene, it was translated in many languages and became a movie.

ABOUT THE WRITER

Antonis Samarakis (1919–2003) studied at the Law School of Athens. He appeared in Greek letters in 1954 with the short story collection *Hope wanted*. There followed: *Danger signal* (1959), *I refuse* (1961, 1962 State Prize for Short Story), *Ideas' home* (1962), *The flaw* (1965), *The passport* (1973), *Contra* (1992). In 1989, he became the first Greek that was designated by UNICEF as a Goodwill Ambassador for the Children of the World. His multi-award-winning works have been translated in more than thirty languages. In 1982, he was honored with Europalia Literature Prize. He became an honorary doctor at the Schools of Philosophy of the Universities of Athens, Patras and Ioannina. The Ministry of Culture and Sports has declared 2020 the Year of Antonis Samarakis.

IN UKRANIAN

EMILIOS SOLOMOU

The diary of an infidelity

trans. Andriy Savenko

Anetta Antonenko

Publishers, 2022

216 pages

ISBN: 978-617-76-5497-0

EMILIOS SOLOMOU

The diary of
an infidelity

Novel

2013 European Union Prize for Literature

ABOUT THE BOOK

The line of our life is straight, but if we find ourselves in the limited space of an island, we may see it transform to a circle or to something like a spiral. This is what Giorgos Doukarelis, an archaeologist and professor at the University of Athens, experiences, when he returns to Small Cyclades, twenty years after the excavation that made him famous and changed his personal and professional life forever. This time the excavation brings to light the deep parts of his soul. Wandering around the places he once lived, recalling things that relate him to three women from the very distant to the most recent past and present, he will try to put his life in order and to recall everything that took place that defining summer. A novel about time, memory, and love, that walks the line between the present and the past, in the background of the rocky, luminous, territory of the Aegean.

ABOUT THE WRITER

Emilios Solomou was born in 1971. He studied history-archaeology at the University of Athens as well as journalism. He holds an MA in modern Greek philology from the University of Cyprus. He worked as a journalist in a daily newspaper. He is a professor in Secondary Education. Short stories of his have been published in magazines and have been included in anthologies in Cyprus, Greece and abroad. He has published the children's books *The scarecrow* (2018) and *The river* (2020), and the novels *You flew away quickly as a sparrow* (2003), *An axe in your hands* (2007, State Prize for Novel of Cyprus), *The diary of an infidelity* (2012), *Hatred is half revenge* (2015), *Hold your breath* (2023). Many of his books have been translated and published in Bulgaria, Albania, Serbia, Italy, Poland and other European countries.

IN DANISH

DIMITRIS SOTAKIS
Dubleanten

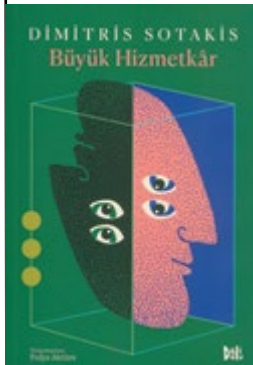
trans. Anders Olesen
Jensen & Dalgaard, 2023
248 pages
ISBN: 978-877-15-1452-0

DIMITRIS SOTAKIS
The perfect servant
Novel

ABOUT THE BOOK

A businessman hires the servant of his dying uncle, because he needs a trustworthy person to help him put his chaotic everyday life in order. At the beginning, the plan seems to work. But gradually this new order of things, the limits of which seemed clearly outlined, transforms, for both men, and becomes a dangerous labyrinth with a series of strange events leading their co-habitation to unpredictable paths. Dimitris Sotakis, one of the most important representatives of modern Greek literature, with his novel *The perfect servant*, talks about the illusion of enforced power and about “ideal life” as one of the grandest desiderata of our epoch – a life that we constantly cede to others in various ways, postponing action and subsequent responsibility. How much do we settle in living “via a representative”? And what happens when this representative transforms from a servant to a master?

IN TURKISH

DIMITRIS SOTAKIS
Büyük hizmetkâr

trans. Fulya Aktüre
Delidolu, 2022
176 pages
ISBN: 978-625-73-1453-4

ABOUT THE WRITER

Dimitris Sotakis was born in 1973. He studied music in Greece and in England. He has published the short story collection *Eleven love deaths* (2004), and the novels *The green door* (2002, shortlisted for the prize of *Diavazo* magazine), *The cacophony* (2005), *The Man-corn* (2007, shortlisted for the Readers' Prize of the National Book Centre and the prize of *Diavazo* magazine), *The miracle of breathing* (2009, Athens Prize for Literature, shortlisted for “Aristeion” European Literature Prize and Jean Monnet Prize), *The death of humans* (2012), *The resurrection of Michael Jackson* (2014), *The story of a supermarket* (2015), *The cannibal who ate a Romanian* (2017, shortlisted for the prize of *o anagnostis* magazine), *The perfect servant* (2019), *Half heart* (2022). Books of his have been translated in French, Turkish, Serbian, Dutch, Italian, Danish, Arabic, Chinese etc.

IN SPANISH

KOSTAS TAKTSÍS

La tercera boda

trans. Natividad Gálvez
García

Trotalibros Editorial, 2022
296 pages
ISBN: 978-999-20-7628-6

KOSTAS TAKTSIS

The third wedding wreath

Novel

ABOUT THE BOOK

"I can't, I can't stand it anymore!". Nina's narration in first person, a pitch like a torrent, the narration of a woman who married three times –hence the title–, and talks about life, love, marriages and loses. The main character strives to survive in a frantic world that is declining, sweeping along her and her family, in the downward spiral of the social ladder. The only refuge of Nina is Ekavi, her mother-in-law, a confidant and a friend. *The third wedding wreath*, the novel that speaks "as life would speak if it could" (*La Quinzaine Littéraire*) is Taktsis' only novel. The stories of his characters, both cruel and tender, weave, at times with laughter and at times with tears, the canvas of modern Greek history during the German Occupation and the Greek Civil War, communicating the atmosphere of those times through petty everyday events. The book which is among the most bestselling and translated works of modern Greek literature, is the cry of Nina: bodiless, raw, shockingly loud. The cry of all women.

IN CATALAN

KOSTAS TAKTSÍS

El tercer casament

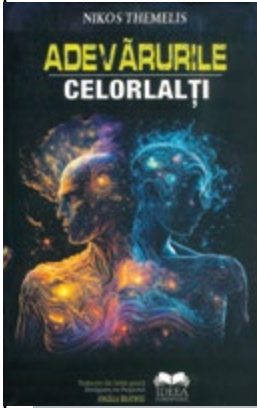
trans. Jaume Almirall Sardà
Trotalibros Editorial, 2022

332 pages
ISBN: 978-999-20-7626-2

ABOUT THE WRITER

Kostas Taktsis was born in Thessaloniki in 1927 and grew up in Athens. In 1951, he published his first poetic collection and until 1956 he wrote another three. He was a friend of Odysseus Elytis, Nikos Gatsos and Andreas Embirikos. From 1956 to 1964, he travelled around the world, doing many, diverse jobs (from a sailor to a manager and from an assistant director to an employee at the railway). During that period of time, he wrote his only novel, *The third wedding wreath*, that he published himself for the first time in 1962. The novel was much appreciated by the readership, was staged in the theatre and was directed for the television, and it was translated in many languages. Taktsis also wrote short stories, autobiographical texts and he translated theatrical plays. His psychographic, ingenious way of writing gives life to female characters in a unique manner, while his language is vivid and neat. In 1988, he was found murdered in his house. The murder case was never solved.

IN ROMANIAN

NIKOS THEMELIS

Adevărurile celorlalți

trans. Angela Bratsou

Ideea Europeană, 2023

408 pages

ISBN: 978-606-59-4976-8

NIKOS THEMELIS Truths of others

Novel

ABOUT THE BOOK

In London, in 1959, a Greek doctor of History, having completed his thesis about the end of the Byzantine Empire, gets ready to return to his country. In his luggage, he has the secret of a manuscript that his father brought to Greece, when he left Aivali. The plot of the novel revolves around the life of two generations and their adventures, also in relation to the manuscript, that is transferred from one country to the other. The action spans almost all the 20th century, a period of Greek history full of important events, that starts with the Asia Minor Catastrophe and covers the period of the Interwar, the German Occupation and the first decade of the Civil War. With the microstories of the characters as a guide, Themelis, a master of narration, composes the relief of the one-hundred-year history of Hellenism: the coexistence of Greeks and Turks, the role of the Greek communities abroad at the end of the 19th and the beginning of the 20th century, the search for the ethnic and personal identity in a volatile world are seen through a completely new perspective, as the writer does not resort to easy rhetoric, but sets masterfully an agonizing play of identities.

ABOUT THE WRITER

Nikos Themelis (1947-2011) studied law in Thessaloniki and in Germany. He led a career in politics as Costas Simitis' consultant. In the letters, he appeared in 1998. He was particularly prolific, writing the following novels: *The quest* (1998), *The reversal* (2000), *The flash* (2003), *For a company among us* (2005), *One life, two lives* (2007), *Truths of others* (2008), *The symphony of dreams* (2010), and the *Departure*, that was published in 2014, after his death. Many of his books, that were an immediate success, have been translated in German, Italian, Romanian, Turkish and Serbian. In 2001, he was honored with the State Prize for Novel and *Diavazo* magazine prize for *The reversal*, while, in 2009, with the Cypriot prize of Innovative Creation – Yiannos Kranidiotis.

IN ROMANIAN

EVGHENIOS TRIVIZAS

Ultima pisică neagră

trans. Claudiu Sfirschi-Lăudat

Editura Frontiera, 2024

304 pages

ISBN: 978-606-89-8683-8

EVGHENIOS TRIVIZAS

The last black cat

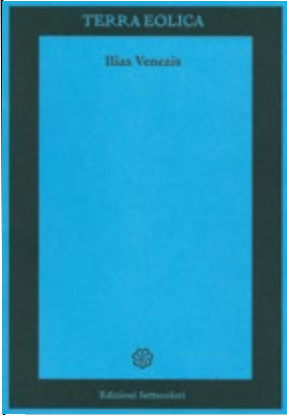
Children's literature

ABOUT THE BOOK

On a faraway island, the superstitious members of a secret brotherhood believe that black cats bring bad luck and decide to exterminate them with poisons, traps and a host of cruel ways. In a short period of time, they have almost achieved their aim: Only one cat is still alive. The members of the brotherhood are willing to find it and eliminate it. But the cat is determined to survive. This is a story of a relentless persecution, a desperate love, a bitter betrayal – it is the story of the last black cat. Combining lyricism with humour, emotion with mystery and despair with hope, the excitingly adventurous novel of Evghenios Trivizas constitutes a harsh denunciation of racism, xenophobia and superstition.

ABOUT THE WRITER

Evghenios Trivizas was born in Athens, in 1946. He studied law and economics and he is a professor of criminology in England. Being the most beloved Greek “poet of fairy tales”, Trivizas has produced almost 150 works: novels, fairy tales, theatrical plays, librettos, alphabet books, short stories, comics, school books, and he has collaborated with children's magazines. Among his most famous works are *Fruitopia* and *The island of fireworks*. He has won the Greek State Prize of Children's Literature, he was honored in Greece by the Academy of Athens (2003 and 2022), the Greek Authors' Society, the Circle of the Greek Children's Book and the Women's Literary Team, and abroad: Parents' Choice Amazing Accomplishment Award, Sheffield Children's Book Award (praise), Massachusetts Children's Choice Award, Arizona Library Association Young Readers' Award etc. In 2012, he was nominated for the international “Astrid Lindgren” prize of children's literature. Books of his have been presented on BBC emissions, have been included in Greek and American textbooks and have been translated in English, German, Spanish, Dutch, Swedish, Japanese etc.

ILIAS VENEZIS

Terra eolica

trans. Francesco

Colafemmina

Edizioni Settecolori, 2023

344 pages

ISBN: 978-889-69-8677-6

ILIAS VENEZIS
Land of Aeolia

Novel

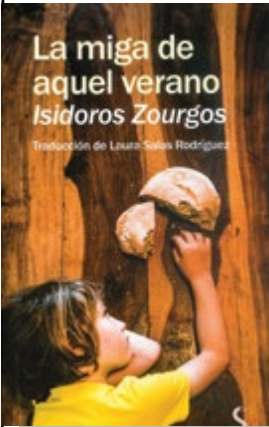
ABOUT THE BOOK

The most important work of Venezis recomposes the happy life of the Greeks in Asia Minor before the Asia Minor Catastrophe. The first-person narration of young Petros unfolds the everyday life of the writer in Aivali, where he lived until he was ten. At Kimintenia, a mountainous region, stories unfold with real and fictional characters, childhood dreams blend with real conditions, while there is a constant interaction between the elements of nature: a universe at times real and at times dreamy is the world of the *Land of Aeolia*, a world of plenitude. From this world, the writer and his family will be expatriated violently, when World War I breaks out. The book has been translated in German, French, English, Spanish, Estonian and Russian.

ABOUT THE WRITER

Ilias Venezis (1904-1973) was born in Aivali, Asia Minor. When World War I broke out, he went, along with members of his family, to Mytilene. He returned to his homeland in 1919, while in 1922 he was captured by the Turks and served in the labor battalions in the depths of Asia Minor for 14 months. He was released in 1923 and returned to Mytilene. Later, he went to Athens, where he worked in a bank until 1957. He died in Athens after having suffered from a long and painful illness. As a member of the Academy of Athens, he was particularly active in the cultural life of Greece. As a writer, he wrote plenty of works, short stories and novels, inspired by the life in Asia Minor and his experience in the labor battalions of the East: *Number 31328*, *Tranquility*, *Land of Aeolia*, *Exodus*, *Ocean* etc., as well as historical studies, travelogues and the theatrical play *Block C*, that was staged for the first time in Athens in 1945. Works of his have been translated in many languages. He was honored with the 1st State Prize for Literature and the Praise of the Academy of Athens.

IN SPANISH

ISIDOROS ZOURGOS

La miga de aquel verano

trans. Laura Salas Rodríguez

Sloper S.L., 2022

216 pages

ISBN: 978-841-72-0065-7

ISIDOROS ZOURGOS

The soft crumb of summer

Novel

ABOUT THE BOOK

It is summer and eleven-year-old Nicholas is on vacation with his family, as every year, at his grandfather's village. He tolerates the grumbling of adults, the obligatory noon pauses, and gets lost delightfully in his companies, "that resemble gangs, with epic leaders", scouring the village with their games, strolling blithely and frightening the cicadas with their quarrels and screams. Preteens and teens, with sticks and arrows and paper planes, who wonder why adults leave, where this island called Cyprus is, about which everybody talks, and what "call to arms" means. And among all these questions, there is a lovely dress that appears unexpectedly and love is born. For Nicholas, this summer is monumental and indelible. It is the summer of 1974.

ABOUT THE WRITER

Isidoros Zourgos was born in Thessaloniki in 1964. He has written the following novels: *Fraust* (1995), *Excerpts from the ocean book* (2000), *The soft crumb of summer* (2002), *In the shadow of the butterfly* (2005), *The nightingale pie* (2008), *Anemolia* (2011, Readers' Prize of the National Book Centre), *Scenes from the life of Matias Almosino* (2014, Public Prize 2015), *Few and one nights* (2017, *Klepsydra* magazine prize), *The retsinas of the king* (2019), *On self's psyche* (2021, Public Prize 2022), *Old and new countries* (2023). He co-wrote with the director Panos Karkanevatos the scenario of the film entitled *Riverbanks* (2015). He was honored with the prize for historical novel of the Foundation of Costas and Artemis Kyriazi (2023). He is a member of the Hellenic Authors' Society and the Thessaloniki Authors' Society.